

**TØNSBERG
KOMMUNE**

– der barn ler

BUDSJETT 2020 ØKONOMIPLAN 2020–2023

Rådmannens forslag

BUDSJETT 2020

ØKONOMIPLAN 2020-2023

Rådmannens forslag

INNHALDSFORTEGNELSE:

1. RÅDMANNEN HAR ORDET	6
2. OPPSUMMERING AV HOVEDTREKKENE I BUDSJETT 2020 OG ØKONOMIPLANEN FOR 2020-23.	8
3. RAMMEBETINGELSER OG PLANFORUTSETNINGER	10
Regjeringens opplegg og føringer for budsjett 2020	10
Befolkningsutvikling og prognoser for 2020-23.	12
4. ØKONOMIPLAN FOR 2020-23	14
Hovedtall drift	14
Økonomiske mål for sunn økonomi	15
Kommunens inntektskilder	17
Frie inntekter, skatt og rammetilskudd	17
Kommunens bruk av midlene	19
Lønn og sosiale utgifter	20
Pensjon	20
Driftsbudsjettet for 2020-23 og hvordan det er saldert.	21
Hovedårsaker til svekket økonomisk handlefrihet fra 2020.	23
Finans	25
Avkastning av langsiktige plasserte midler	26
5. VIDERE OMSTILLINGSARBEID FOR PERIODEN	27
6. RISIKOVURDERING AV FORUTSETNINGENE	29
7. TJENESTENE PER RAMMEOMRÅDE	31
Politisk styring, rådmann og sentrale staber	31
HR	33
Økonomi og virksomhetsstyring	38

Digitalisering, kommunikasjon og administrativ støtte	41
Oppvekst og læring	46
Mestring og helse	56
Eiendom og tekniske tjenester	89
8. ØKONOMISKE OVERSIKTER OG TABELLER	95
Foreløpige rammer pr. virksomhet	97
VEDLEGG 1. DOKUMENTASJON OM PLANFORUTSETNINGER	103
Regjeringens opplegg og føringer for budsjett 2020	103
Befolkningsutvikling og prognoser for 2020-23.	104
VEDLEGG 2. UTFYLLENDE DOKUMENTASJON OM ØKONOMIPLAN OG BUDSJETT	106
Frie inntekter, skatt og rammetilskudd	106
Avkastning av langsiktige plasserte midler	109
VEDLEGG 3 - PRISER OG GEBYRER 2020	110

1. Rådmannen har ordet

Første økonomiplan i ny kommune

Dette dokumentet er rådmannens forslag til budsjett og økonomiplan for nye Tønsberg kommune for perioden 2020 til 2023. Dette er det første økonomiske plandokumentet for den nye kommunen, og markerer dermed en viktig milepæl i arbeidet med å slå Re og Tønsberg sammen til én kommune.

Arbeidet med dette dokumentet har tatt utgangspunkt i Re og Tønsberg kommuners budsjett og økonomiplaner for perioden 2019 til 2022. Tallene fra de to kommunenes budsjetter er slått sammen, men det er i tillegg gjort oppdaterte vurderinger av både kostnads- og inntektssiden. Driftskostnadene har økt som følge av behov for kommunens tjenester. Inntektene følger i stor grad av statsbudsjettet som ble lagt fram tidligere i høst.

Store investeringer

Økonomiplanen inneholder flere store investeringsprosjekter. Blant de største er Hogsnes sykehjem, nytt heldøgns omsorgstilbud på Olsrød, nybygg og rehabilitering av Presterød barneskole og ny svømmehall. Til sammen legges det opp til å investere 3,4 milliarder kroner i perioden.

Krevende, men ikke kritisk

Den økonomiske situasjonen ved inngangen til 2020 er ikke kritisk, men den er krevende. Kommunens samlede disposisjonsfond er på ca. 270 millioner kroner. Det legges opp til å bruke ca. 40 millioner kroner av dette for å få budsjettet for 2020 til å balansere. Dette er forsvarlig fordi erfaring viser at første året etter en kommunesammenslåing ofte gir et midlertidig forhøyet kostnadsnivå. Fra 2021 er målet å unngå bruk av disposisjonsfond for å balansere budsjettet.

I tillegg legges det opp til en reduksjon i overføringene til rammeområdene på rundt 60 millioner kroner. Det utgjør om lag to prosent av driftsbudsjettet. Innsparingstiltakene som er foreslått, er beskrevet i dokumentet så langt som mulig

Måloppnåelse over tid

Tallene viser at det er et stort behov for effektivisering og omstilling i Tønsberg kommune både i 2020 og utover i planperioden. Dette er nødvendig for å skaffe handlingsrom for planlagte investeringer og nye tilbud til innbyggerne.

Det er mange målsettinger og ambisjoner for utvikling av den nye kommunen. Mange av disse er nedfelt i den politiske plattformen som ligger til grunn for sammenslåingen. De økonomiske rammene vi står overfor gjør det viktig å se måloppnåelsen over flere år, i takt med det økonomiske handlingsrommet vi kan skape.

Egil Johansen, rådmann.

Handlingsrom 2024

Den nye kommunen er ikke ferdig utviklet når den trer i kraft fra årsskiftet. Det vil ta noe tid å få gått seg til. Den nye organisasjonen skal begynne å virke, både administrativt og politisk. Det skal vedtas overordnede kommuneplaner for samfunnsutvikling og arealbruk, og ulike systemer og rutiner for styring av kommunen skal utvikles og settes i drift.

Det blir krevende for både ansatte og folkevalgte å arbeide med økonomisk effektivisering parallelt med innkjøringen av den nye kommunen. Samtidig gir en ny, sammenslått kommune også muligheter til å se på vår egen drift på nye måter. Denne muligheten vil vi prøve å utnytte i prosjektet Handlingsrom 2024 som omtales nærmere i dette dokumentet. Tiltakene som blir utarbeidet i prosjektet blir lagt fram for politisk behandling før sommeren 2020, og vil være et viktig grunnlag for neste års budsjettprosess.

Takk til alle involverte

Jeg vil takke alle ansatte og ledere som har lagt ned et stort arbeid i utarbeidelse av det foreliggende dokumentet. Kombinasjonen av en ny, sammenslått kommune og nye forskrifter på økonomiområdet har gjort det krevende for økonomistaben å få inn alle tall og tabeller helt fram til offentliggjøring. Dette vil bli bedre ved neste års prosess.

Egil Johansen, rådmann
Tønsberg, 4. november 2019

2. Oppsummering av hovedtrekkene i budsjett 2020 og økonomiplanen for 2020-23.

Den økonomiske situasjonen i Tønsberg kommune er ved inngangen til 2020 preget av økende kostnader og av inntekter som flater ut. Gapet mellom faktiske kostnader i 2019 og forventede inntekter i 2020 utgjør ca. 123 millioner kroner. For å få budsjettet for 2020 i balanse, er det nødvendig å bruke noe fonds- og engangsmidler, og å redusere overføringene til de enkelte rammeområdene med omlag 2 prosent. Reduksjonen skjer fra et nivå som er høyere enn budsjettet for 2019, fordi det er lagt inn midler gjennom året for å sikre et mer realistisk kostnadsbilde enn det som lå grunn da budsjettet for 2019 ble vedtatt.

For å sikre kommunen økt økonomisk handlingsrom på sikt, er det nødvendig å gjennomføre en større omstilling og effektivisering av driften frem mot 2023.

Bortfall av inntekter

Det er flere årsaker til at kommunens økonomi svekkes i perioden 2020-2023. Sammenslåingen av Re og Tønsberg til én kommune er ikke en del av forklaringen. Sammenslåingen har tvert i mot styrket kommunenes økonomi noe i form av økte overføringer fra staten, og gir muligheter for effektivisering fremover.

Kommunen mister likevel noen inntekter som Re og Tønsberg hadde før sammenslåingen, og dette utgjør om lag 30 mill. kroner. Dette gjelder blant annet engangsmidler i forbindelse med sammenslåingen, og avviklingen av dagens eiendomsskatt i Re kommune. I tillegg mister kommunen inntekter fordi et antall innbyggere overføres til Horten og Holmestrand kommuner som følge av grensejusteringer.

Staten styrer inntektene til kommunene

Etter mange år med god vekst i de frie inntektene per innbygger blir veksten svakere i 2019, og det forventes en realnedgang fra 2020. Inntektsveksten for kommunene vedtas av Stortinget år for år, men i økonomiplanen legges det til grunn at inntektsveksten frem mot 2023 kun følger befolkningsveksten.

Samtidig som inntektene går noe ned, øker kommunens utgifter. Selv om Tønsberg kommune har en moderat gjeldsbelastning, bidrar en renteøkning på ett prosentpoeng til å svekke driftsresultatet. Samtidig vokser utgiftene knyttet til rettighetsbaserte tjenester. Dette gjelder særlig innen pleie og omsorg, men også innen oppvekst og sosiale ytelser.

Balansering av budsjett for 2020

Ved inngangen til 2020 har kommunen ca. 270 mill. kroner i driftsfond, noe som anses å være et akseptabelt nivå. For å få budsjettet for 2020 i balanse, legges det opp til å bruke 63 mill. kroner av fond og engangsmidler som kommunen mottar i forbindelse med sammenslåingen. Det legges også opp til en reduksjon i rammene for tjenesteområdene på 60 mill. kroner. Dette er nærmere beskrevet under de enkelte rammeområdene.

Økt omstillingsbehov frem mot 2023

Med de forutsetningene som ligger til grunn i økonomiplanen, vil omstillingsbehovet øke med ytterligere ca. 200 mill. kr frem mot 2023. Det er nødvendig å frigjøre midler for å finansiere planlagte investeringer og drift av nye satsinger. Dette omfatter blant annet 73 mill. kroner til drift av nye plasser på omsorgsinstitusjoner. Utgifter til renter og avdrag vil i løpet av perioden øke med 85

mill. kroner. Dette skjer som følge av store investeringer på til sammen 3,4 mrd. kroner.

Som følge av planlagte investeringer innen vann og avløp, vil de kommunaltekniske gebyrene øke i løpet av perioden. Frem til nå har det vært ulik egenbetaling for brukere i Re og Tønsberg kommuner. Egenbetalingen blir nå harmonisert slik at belastningen blir lik enten man bor i dagens Re eller dagens Tønsberg, og det er valgt et nivå på egenbetalingene som ikke svekker den nye kommunens inntekter. Mer informasjon om dette og oversikt over satser for egenbetaling følger som vedlegg.

Sikter mot overskudd

På sikt er det et mål at den nye kommunen skal oppnå et årlig overskudd på 1,75 prosent av driftsinntektene. Dette målet er nedfelt i den politiske plattformen for sammenslåingen av Re og Tønsberg kommuner, og målet er i tråd med anbefalingene fra staten og KS. Vi vil trolig ikke nå dette målet innen 2023, men det legges opp til at kommunen begynner å bygge overskudd i løpet av økonomiplanperioden.

Innovasjon, teknologi og nye måter å jobbe på, kan gjøre det mulig å produsere tjenester mer effektivt enn i dag. Sammenslåingen av de to kommunene kan også by på mulige effektiviseringsgevinster. Prosjektet «Handlingsrom 2024» er nå iverksatt. Målet med prosjektet er å skaffe kommunen økt økonomisk handlingsrom, og innen sommeren 2020 skal mulige effektiviseringstiltak være kartlagt. Dette er nødvendig for å kunne opprettholde et høyt nivå på de tjenestene som leveres, for å sikre trygghet og forutsigbarhet i kommunens økonomi, og for å kunne iverksette nye satsinger i tråd med kommunestyrets vedtak.

«Handlingsrom 2024» har både en politisk og en administrativ styringsgruppe. Den administrative styringsgruppen består av rådmannens ledergruppe, fire tillitsvalgte og vernetjenesten, mens økonomiplanutvalget utgjør den politiske styringsgruppen.

Om dokumentet

Kommunestyret skal vedta et netto budsjett for hvert rammeområde. Rammeområdene har egne kapitler med opplysninger om størrelsen på budsjettet og antall årsverk, også på virksomhetsnivå. Det er også beskrevet utfordringer, målsettinger, endringer i driften, fordeling av reduksjoner, egenandeler for brukere og investeringer innenfor hvert rammeområde.

Dokumentet inneholder også lovpålagte tabeller og oppsett som viser investeringer og oversikter over driftsbudsjettet.

3. Rammebetingelser og planforutsetninger

Regjeringens opplegg og føringer for budsjett 2020

Overføringer fra staten utgjør om lag 83 prosent av kommunenes samlede inntekter, og er dermed avgjørende for kommunenes økonomi. Stortinget vedtar nivået på disse overføringene kun for ett år om gangen.

Den største delen av overføringene fra staten, er såkalt frie inntekter som kommunene fritt kan disponere uten andre føringer enn gjeldende lover og regler. Frie inntekter består av rammetilskudd og skatteinntekter, og utgjør om lag to tredeler av kommunenes samlede inntekter. I tillegg mottar kommunene øremerkede midler fra staten som er bundet til spesifikke oppgaver og tjenester.

Kommunesektorens inntekter i 2019

De frie inntektene anslås å øke reelt med 3,2 mrd. kroner i 2019. Det er en vesentlig høyere vekst enn hva det var lagt opp til i statsbudsjettet for 2019. Dette skyldes i stor grad økt skattevekst.

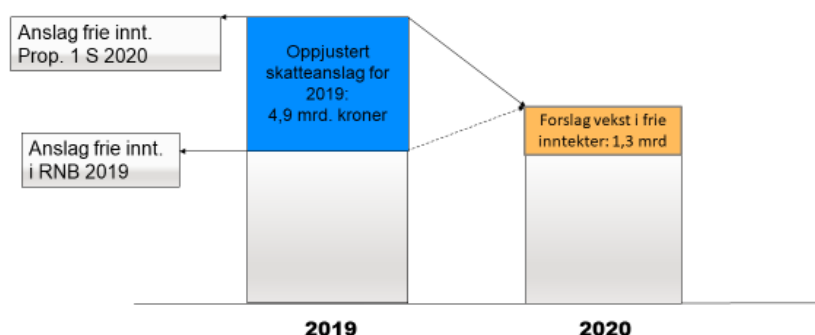
Kommunesektorens inntekter i 2020

Etter flere år med betydelig vekst i de frie inntektene til kommunene, legger statsbudsjettet for 2020 (Prop. 1 S 2020) opp til en realnedgang neste år. Det vil si at veksten i kommunenes inntekter blir lavere enn forventet lønns- og prisvekst.

Når regjeringen likevel forteller at det legges opp til en realvekst i de frie inntektene på 1,3 mrd. kroner eller 0,3 prosent i 2020, skyldes det at regjeringen tar utgangspunkt i tallene fra revidert nasjonalbudsjett (RNB) for 2019. Regjeringen tar dermed ikke hensyn til at skatteinntektene i 2019 ble høyere enn antatt.

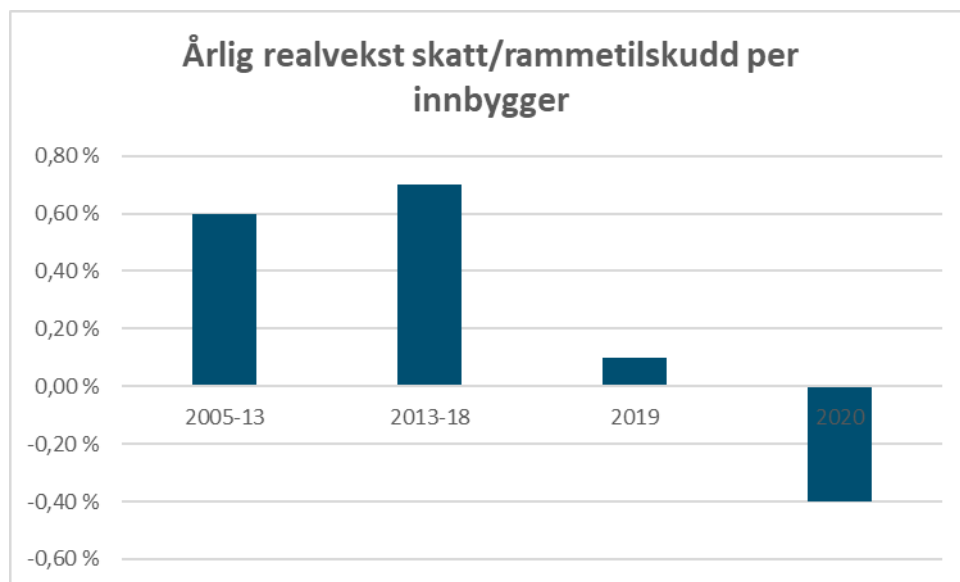
Det er lagt til grunn en forventet pris- og kostnadsvekst i kommunal tjenesteyting på 3,1 prosent i 2020.

Vekst i frie inntekter fra 2019 til 2020

Figuren viser at kommunenes frie inntekter i 2020 vil ligge på et nivå som er høyere enn nivået i revidert nasjonalbudsjett for 2019, men lavere enn lavere enn det reelle inntektsnivået i 2019.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet er kilde for realveksten per innbygger for årene 2005-2018. Figuren under illustrerer en sterk reduksjon i realveksten per innbygger i kommunene fra nivået i perioden 2013-18 og til 2019. Det er en realnedgang per innbygger i 2020 basert på en vekst på 0,3 prosent og en antatt befolkningsvekst i snitt på 0,7 prosent.

Regjeringen foreslår at hele veksten i frie inntekter på 1,3 milliarder kroner i 2020 tildeles primærkommunene. 400 millioner kroner av veksten begrunnes med satsing på tidlig innsats i skolen, og 150 millioner begrunnes med satsinger innen rusfeltet. Disse midlene var ble overført som øremerkede midler i 2019, men i 2020 må satsingene dekkes av realveksten i frie midler.

Redusert økonomisk handlingsrom

I følge statens eget oppsett, får primærkommunene samlet sett redusert sitt økonomiske handlingsrom med 150 millioner kroner i 2020. Det legges opp til en realvekst i de frie inntektene på 1,3 milliarder kroner, og de samlede pensjonskostnadene i kommunene anslås å bli 450 millioner kroner lavere i 2020. Samtidig vil kommunene få merkostnader på 1,3 milliarder kroner som følge av den demografiske utviklingen, og staten legger føringer på bruk av 550 millioner kroner av de frie inntektene for å finansiere ulike satsinger.

Regjeringen forutsetter at kommunesektoren effektiviserer og frigjør midler ved omstilling for å kunne finansiere disse satsingene selv om det økonomiske handlingsrommet er svekket.

Handlingsrom primærkommuner 2020	Mill kr
Realvekst i frie inntekter	1 300
Merkostnader demografi	-1 300
Innsparinger på pensjonskostnader	400
Statlige føringer for satsinger innen frie midler	-550
Samlet netto redusert handlingsrom	-150

Fra øremerking til rammetilskudd

Kommuneopplegget kompliseres denne gangen av at flere tilskudd som tidligere ble gitt som

øremerkede midler, inngår i rammetilskuddet for 2020. For Tønsberg kommune sin del er det kuttet 6,5 millioner kroner i øremerkede midler som ikke kan sees å være overført til rammetilskuddet. Det er ikke foreslått spesifikke reduksjoner i budsjettet som følge av dette, men det bidrar til en generell svekkelse av rammene.

Tilskudd ressurskrevende tjenester

Kommunene får refusjon fra staten for deler av kostnadene knyttet til ressurskrevende tjenester. Det er definert et innslagspunkt, og staten refunderer 80 prosent av utgiftene over innslagspunktet. I statsbudsjettet for 2020 er dette innslagspunktet satt til 1,361 millioner kroner. Det er en økning på 50.000 kroner ut over ordinær indeksregulering.

For Tønsberg kommune innebærer dette at refusjonen for anslagsvis 80 brukere reduseres med 40.000 kroner per person. Dette utgjør totalt 3,2 millioner kroner.

Skatteinnkrevingen

Oppgaven med å kreve inn skatt skal overføres fra kommunene til Skatteetaten fra 1. juni 2020. Som følge av dette, reduseres det samlede rammetilskuddet til kommunene med 644,4 millioner kroner. Reduksjonen blir fordelt på kommunene etter bestemte kriterier, og ikke basert på de faktiske utgiftene i den enkelte kommune.

Tønsberg kommune trekkes 6,46 millioner kroner, mens det ikke er mulig å spare mer enn 4,6 millioner kroner lokalt. Dette innebærer altså et netto tap på 1,8 millioner kroner for kommunen. Skatteoppkrevingen vil bli utført på 40 steder der det allerede er skattekontorer. De resterende skattekontorene får veiledningsoppgaver.

Kommunen vil etter lovendring få beholde en særnamskompetanse for kommunale krav. Det betyr at kommunen kan ta beslag i eiendeler og ytelser for å inn drive kommunens krav uten å innhente rettslig grunnlag hos namsmannen. I tillegg åpnes det for at statens innkrevingssentral kan innkreve for kommunene ved bestilling av tjenester.

Se vedlegg 1 for mer detaljer.

Befolkningsutvikling og prognoser for 2020-23.

Prognoser fra Statistisk Sentralbyrå (SSB) anslår at befolkningen i Norge vil øke med ca. 0,67% per år frem til 2023. Det er foretatt en egen beregning for Tønsberg kommune basert på tallene fra SSB. Denne beregningen viser at Tønsberg kan forvente en befolkningsvekst på ca. 0,93% årlig i samme periode. Det innebærer en befolkningsvekst i Tønsberg som er 39% høyere enn landsgjennomsnittet.

Den nasjonale trenden med en aldrende befolkning vil også gjelde i Tønsberg. Tønsberg har følgende prognose for befolkningsvekst 2019-2022:

Tønsberg	01.07.2019	01.07.2020	01.07.2021	01.07.2022	Sum vekst	Avvik landet
Innbyggere i alt	55 914	56 432	56 957	57 494		
Vekst i %		0,93 %	0,93 %	0,94 %	2,75 %	0,77 %
Innbyggere 0-1 år	1 072	1 090	1 104	1 120		
Vekst i %		1,7 %	1,3 %	1,4 %	4,29 %	1,80 %
Innbyggere 2-5 år	2 414	2 385	2 371	2 357		
Vekst i %		-1,2 %	-0,6 %	-0,6 %	-2,42 %	0,88 %
Innbyggere 6-15 år	6 672	6 730	6 749	6 755		
Vekst i %		0,9 %	0,3 %	0,1 %	1,23 %	1,37 %
Innbyggere 16-22 år	4 642	4 640	4 675	4 748		
Vekst i %		0,0 %	0,8 %	1,6 %	2,23 %	3,00 %
Innbyggere 23-66 år	32 307	32 553	32 806	33 014		
Vekst i %		0,8 %	0,8 %	0,6 %	2,14 %	0,52 %
Innbyggere 67-79 år	6 208	6 379	6 554	6 763		
Vekst i %		2,8 %	2,7 %	3,2 %	8,21 %	0,33 %
Innbyggere 80-89 år	2 100	2 151	2 195	2 219		
Vekst i %		2,4 %	2,0 %	1,1 %	5,36 %	-2,04 %
Innbyggere 90 år og over	499	504	504	520		
Vekst i %		1,0 %	0,0 %	3,2 %	4,04 %	0,60 %

Befolkningsprognosen for Tønsberg kommune kjennetegnes ved:

- 38 prosent sterkere befolkningsvekst enn landet fram til 2022
- Aldersgruppen 0-1 år har sterkere vekst enn landet
- Barnehage, aldersgruppen 2-5 år: nedgang i antall barn i hele perioden til tross for at 0-1 år blir 2 år osv., men noe mindre nedgang enn landet forøvrig
- Grunnskole, 6-15 år; moderat økning med 58 barn fra 2019 til 2020, deretter lav vekst med 19 til 2021 og 6 til 2022.
- Yrkesaktiv alder 23-66 år: 0,5 prosent mervækst enn landet, ca. 25 prosent sterkere vekst
- 67-79 år: 8,2 prosent økning og nær landsveksten
- Pleie og omsorg 80-89 år: 5,4 prosent økning, men 2 prosent mindre enn landet
- Pleie og omsorg 90+ år: 4 prosent økning og 0,6 mer enn landet

Dersom denne veksten i befolkningsprognosen slår til, vil det kunne gi Tønsberg kommune merinntekter for årene 2022 og 2023 på henholdsvis 6,7 og 12,3 millioner kroner.

God befolkningsutvikling er ikke tilstrekkelig til å løse ubalansen på driften som følge av nye driftstiltak som ligger i økonomiplanen. Årsaken er at realvekstbeløpet kommunene får årlig er såpass lavt som 1,35 milliarder kroner årlig når det forutsettes at kommuneopplegget for 2020 videreføres for 2021-2023.

Beregningen gir likevel verdifulle innspill til planleggingen fremover ved at en ser en begrenset vekst i de yngre aldersgruppene og en sterk vekst i aldersgruppene over 67 år, og særlig over 90 år.

Se vedlegg 1 for mer detaljer.

4. Økonomiplan for 2020-23

Hovedtall drift

Tabellen under viser noen av de viktigste hovedtallene i budsjettet og økonomiplanen.

Forenklet budsjettskjema 1A (hele tusen kroner)	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023
Skatt på inntekt og formue	1 725 305	1 725 305	1 725 305	1 725 305
Ordinært rammetilskudd	1 449 296	1 429 475	1 443 125	1 456 775
Andre generelle statstilskudd	108 406	108 406	108 506	108 306
Sum frie disponible inntekter	3 283 007	3 263 186	3 276 936	3 290 386
Renteinntekter og utbytte	69 765	68 465	72 665	71 965
Renteutg.,provisjoner og andre fin.utg.	135 896	144 096	156 196	167 796
Avdrag på lån	144 200	158 700	173 300	191 700
Netto finansinnt./utg.	-210 331	-234 331	-256 831	-287 531
Til bundne avsetninger	1 150	1 150	1 150	1 150
Bruk av ubundne avsetninger	48 900	0	0	0
Bruk av bundne avsetninger	26 419	26 419	26 419	26 419
Netto avsetninger	74 169	25 269	25 269	25 269
Til fordeling drift	3 146 845	3 054 124	3 045 374	3 028 124
Poster som inngår både i skjema 1A og i rammene ¹	91 244	82 344	82 344	82 344
Sum fordelt til drift (fra skjema 1B)	3 055 601	2 971 780	2 952 030	2 923 780
Mer/mindreforbruk	0	0	11 000	22 000

Det legges opp til å saldere budsjettet med bruk av disposisjonsfond i 2020. Deretter skal budsjettet gå i balanse i 2021, før det blir et mindre overskudd i 2022 og 2023.

I tillegg til bruk av 40 millioner kroner fra disposisjonsfond i 2020, legges det opp til å bruke 5,9 millioner kroner fra integreringsfond og 3,2 millioner kroner fra byutviklingsfond. Derfor er fondsbruken totalt på 48,9 millioner kroner.

Skatt på inntekt og formue og ordinært rammetilskudd kalles de frie inntektene for kommunen. Andre generelle statstilskudd er ofte knyttet til aktivitet.

Netto finansutgifter er en utgift fordi renteutgifter og avdrag overstiger finansinntektene.

Netto avsetninger omfatter både bruk og avsetninger til fond. Bundne fond er gitt av eksterne givere til øremerkede formål, mens ubundne fond er midler kommunestyret bestemmer over.

¹ Denne posten består av finansposter og fondsavsetninger og -bruk som er budsjettet i rammene samtidig som de fremkommer i dette skjemaet og derfor må justeres for.

Økonomiske mål for sunn økonomi

Når det fastsettes mål for overskudd i kommunens budsjett, er målene knyttet til kommunens driftsresultat. Målene for gjeld og fond oppgis også gjerne i prosent av kommunens driftsinntekter.

Nøkkeltall brukt av KS for vurdering av økonomisk handlefrihet.

KS benytter fargene grønn, gul og rød på de tre nivåene. Grønt nivå er der kommunen skal være for å ha en sterk økonomisk handlefrihet. Gult nivå kan tolkes som akseptabelt nivå eller til observasjon. Rødt nivå gir svak økonomisk handlefrihet og flere røde nøkkeltall gir sterkt svekket handlefrihet. Telemarksforskning benytter også måltall for netto finansutgifter som er tatt med her. Finansutgiftene henger sammen med netto gjeld.

Nøkkeltall i % av driftsinntekter	Handlefrihet		
	Sterk	Akseptabel	Svak
Netto driftsresultat inkl. bundne fond	over 2%	1-2%	under 1%
Netto gjeld minus ubundne investeringsfond	under 65%	65-75%	over 75%
Disposisjonsfond	over 8%	5-8%	under 5%
Finansutgifter	under 2,9%	3-4%	over 4%

Tønsberg kommunes nøkkeltall i økonomiplanene for 2020-23.

Brutto driftsresultat er 3,2 prosent av driftsinntektene i 2020 og stiger til 6,6 prosent i 2023. Det er en positiv utvikling som er nødvendig for å dekke økende finansutgifter i perioden og for å fremskaffe et overskudd.

Netto finansutgifter utgjør 4,9 prosent av driftsinntektene i 2020, stigende til 6,6 prosent i 2023. Det er i rødt område for svak økonomisk handlefrihet. Men deler av dette betales av andre enn kommunen, jf vurdering av gjeld som belaster driften.

Vedtatt politisk plattform for sammenslåingen fastsetter at kommunens driftsresultat skal være 1,75 prosent av driftsinntektene. Det er samme nivå som er anbefalt av Teknisk beregningsutvalg for sektoren. Netto driftsresultat er i rødt område med minus 1,7 prosent i 2020. Det er svært svakt. Driftsresultatet som inkluderer fondsbruk beveger seg i planperioden i retning av målet og sikter mot 0,5 prosent i 2023. Men det er fortsatt i rødt område og under grensen på 1 prosent som KS betegner som svak økonomisk handlefrihet.

Driftsfond utgjør 5 prosent av driftsinntektene etter 40 millioner kroner i planlagt bruk i 2020. Det er i nedre leie i et gult område og et akseptabelt nivå på 5-8 prosent.

Gjeld som belaster drift utgjør 45 prosent av driftsinntektene i 2020. Andelen stiger til 61 prosent i 2023. For 2020 er kommunen i grønt område med sterk økonomisk handlefrihet. Tønsberg kommune har en stor andel av det som defineres som selvfinansierende gjeld, altså gjeld som ikke belaster driftsbudsjettene. Hovedårsaken til dette er investeringen i Den Magiske Fabrikken og tilknyttede anlegg/bygg, hvor leieinntekter dekker gjeldskostnaden. Dette fører til at det blir vanskelig å direkte sammenligne seg med andre kommuner. Politisk plattform fastsetter at realverdien av netto gjeld (gjeld som belaster frie inntekter) skal være konstant. Det innebærer at gjelden ikke skal øke mer enn avdragene og det lønns- og prisjustering av gjelden gir rom for. Denne regel overholdes i stor grad i denne økonomiplanen. Likevel øker denne gjelden sterkt som andel av driftsinntektene og nærmer

seg et nivå til observasjon i 2023. I denne vurderingen forutsettes at utbygging av ny svømmehall er selvfinansierende. Ved sammenligning med andre kommuners nøkkeltall bør den ikke vurderes som selvfinansierende. Det er derfor nødvendig også å ha et nøkkeltall for finansutgiftene som også inneholder renter og avdrag på lån som er selvfinansierende.

Vurdering av nøkkeltallene for Tønsberg:

	2020	2021-2023
Driftsresultat	- veldig svakt nivå	- svakt nivå
Finansutgifter	- noe høye finansutgifter	- høye finansutgifter
Disposisjonsfond	- akseptabelt nivå	- akseptabelt nivå
Netto lånegjeld	- akseptabelt nivå	- til vurdering og oppfølging

Tønsberg får rød farge på driftsresultat, finansutgifter, gul på disposisjonsfond og grønn på netto lånegjeld for nøkkeltallene i 2020.

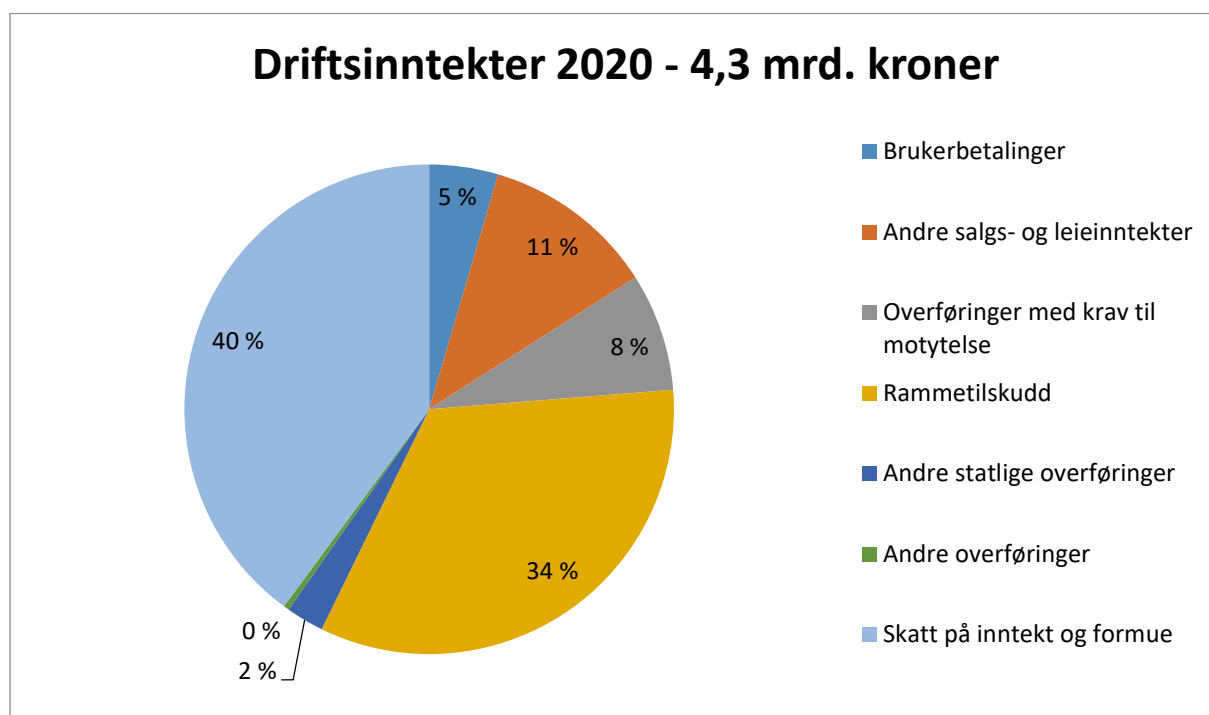
Økende gjeld som belaster driften fremover vil øke netto finansutgifter i prosent av driftsinntektene og dette svekker igjen driftsresultatet. Disposisjonsfond bør søkes å bevares på 5% eller økes, gjelden må stabiliseres i % av driftsinntektene og driftsresultatet må økes mot 1,75%. Det er driftsoverskuddet som er mest kritisk blant de vurderte nøkkeltall. Men veksten i finansutgiftene indikerer at også gjelden svekker driftsresultatet. Hvilke eksakte mål kommunen skal sette seg for hvert av nøkkeltallene, må det arbeides videre med i Handlingsrom 2024.

Nøkkeltall i hele 1000 kr og % andeler av sum driftsinntekter	2020	2021	2022	2023	Mål
Sum driftsinntekter i 1000 kr	4 325 196	4 304 215	4 317 965	4 331 415	
Brutto driftsresultat i 1000 kr	139 162	212 062	245 562	287 262	
Brutto driftsresultat i %	3,2 %	4,9 %	5,7 %	6,6 %	
Netto finansutgifter i 1000 kr	-210 331	-234 331	-256 831	-287 531	
Netto finansutgifter i %	-4,9 %	-5,4 %	-5,9 %	-6,6 %	<2,9%
Netto driftsresultat i 1000 kr	-74 169	-25 269	-14 269	-3 269	
Netto driftsresultat i %	-1,7 %	-0,6 %	-0,3 %	-0,1 %	
Driftsresultat- regnskapsmessig mindreforbruk	0	0	11 000	22 000	
Driftsresultat i %	0,0 %	0,0 %	0,3 %	0,5 %	1,75 %
Disposisjonsfond i 1000 kr per 31.12	215 000	215 000	215 000	215 000	
Disposisjonsfond i %	5,0 %	5,0 %	5,0 %	5,0 %	>8%
Gjeld som belaster drift i 1000 kr	1 950 520	2 293 677	2 540 899	2 622 840	
Gjeld som belaster drift i %	45,1 %	53,3 %	58,8 %	60,6 %	< 65%

Forskjellen mellom netto driftsresultat og driftsresultat- regnskapsmessig mindreforbruk er netto bruk av bundne fond og disposisjonsfond. I 2020 brukes det 48,9 millioner kroner i disposisjonsfond og 26,4 millioner kroner i bundne fond. I årene 2021-23 brukes kun bundne fond, der fond til vann og avløp utgjør hoveddelen.

Kommunens inntektskilder

Tabellen nedenfor viser en fordeling av kommunens samlede inntekter:

Som det tydelig fremgår av oversikten, utgjør overføringer fra staten og skatt på inntekt og formue hoveddelen av kommunens inntekter. Det er kun en veldig liten del av inntektsbudsjettet som til en viss grad kan påvirkes av kommunen selv, nemlig brukerbetalinger og leieinntekter.

Frie inntekter, skatt og rammetilskudd

Frie inntekter er midler som kommunen fritt kan disponere uten andre føringer fra staten enn gjeldende lover og regler. De frie inntektene består av skatteinntekter og rammetilskudd, og utgjør om lag to tredeler av kommunens inntekter.

Anslag på skatteinntekter, ordinært rammetilskudd og skjønnsmidler:

TØNSBERG, kommunenr 3803 (FRA 1.1.2020)					
<i>(år 2020-prisnivå i perioden 2021-2023)</i>					
1000 kr	Prognose 2019	2020	2021	2022	2023
Innbyggertilskudd (likt beløp pr innb)		1 402 518	1 402 518	1 402 518	1 402 518
Realvekst skatt/rammetilskudd nivå 2020 videre, 1,3 mrd, 1,05%			13 650	27 300	40 950
Utgiftsutjevningen		-59 678	-59 678	-59 678	-59 678
Overgangsordning - INGAR		-3 012			
Saker særskilt ford (inkl. helsestasjon skolehelse)		19 282	18 855	18 855	18 855
Inndelingstilskudd Ramnes/Våle i 2020/nye Tønsberg		16 653	14 713	14 713	14 713
Regionsentertilskudd		7 035	7 070	7 070	7 070
Ordinært skjønn		5 000	4 321	4 321	4 321
Sum rammetilsk uten inntektsutjevning		1 387 799	1 401 449	1 415 099	1 428 749
Netto inntektsutjevning		28 026	28 026	28 026	28 026
Reformmidler		33 471			
Sum rammetilskudd		1 449 296	1 429 475	1 443 125	1 456 775
Skatt på formue og inntekt		1 725 305	1 725 305	1 725 305	1 725 305
Sum skatt og rammetilskudd	3 070 400	3 174 601	3 154 780	3 168 430	3 182 080

Inntektene er i likhet med alle andre tall i økonomiplanen vist i faste 2020-kroner. Lønns- og prisstigning er ikke medregnet for årene 2021-2023.

Re og Tønsberg har prognoser på skatt og rammetilskudd samlet på 3,07 milliarder kroner for 2019. Dette tallet ligger til grunn for den videre veksten. Prognosen ligger da nær 48 millioner kroner over opprinnelig budsjett.

Rammetilskudd

For 2020 har Tønsberg et innbyggertilskudd basert på en rekke kriterier for den nye, sammenslåtte kommunen. Kommunen tildeles midler ut fra at Tønsberg beregnes å være 1,15 prosent rimeligere å drifte enn snittet av alle kommuner.

Kommunen trekkes 27 millioner kroner grunnet få barn og unge opp til 22 år, og særlig få barn i alderen 2-5 år. Kommunen får ekstra midler for høyere andel eldre over 80 år. Dette utgjør ca. 29 millioner kroner. Til sist trekkes kommunen 24,4 millioner kroner for elever i friskoler, med et trekkbeløp på 101.100 kroner per elev.

Rammetilskuddene er å betrakte som en fastsatt bevilgning for 2020.

Realvekst i perioden 2021-23

Økonomiplanen bygger på en realvekst for skatt og rammetilskudd på til sammen 1,3 milliarder kroner årlig videre i perioden. Det tilsvarer realveksten i det siste kjente kommuneopplegget fra staten for 2020. Det er da forutsatt at Tønsberg får en befolkningsutvikling som er lik landet for øvrig. Dette gir kommunen 13,6 millioner kroner i frie inntekter til nye demografikostnader årlig.

Tønsberg kommune avgir 137 innbyggere fra tidligere Re kommune til Holmestrand og Horten. Effekten er beregnet av staten.

Inndelingstilskudd for 2020 er siste andel av et tilskudd Re kommune har mottatt etter sammenslåingen av Våle og Ramnes kommuner. Tilskuddet utgjør 1,94 millioner kroner. Nye Tønsberg mottar 14,7 millioner kroner prisjustert i 15 år, før dette trappes ned over fem år. Dette er en kompensasjon for bortfall av et basistilskudd som hver kommune får i systemet.

Regiontilskuddet på ca. 7 millioner kroner er et tilskudd som gis til kommuner som slår seg sammen

og som etter sammenslåing blir større enn 8000 innbyggere. Tilskuddet videreføres.

Skjønnsmidler på 5 millioner kroner er tildelt for 2020. Potten på landsbasis er redusert med ca. 50 millioner kroner, men Tønsberg har fått videreført samme beløp som i 2019. Det er en risiko for at dette reduseres dersom nivået for landet reduseres ytterligere.

Skatteinntekter og inntektsutjevning.

Skatteveksten for 2020 er basert på 2,1 prosent skattevekst for alle kommunene samlet fra anslaget for 2019. Kommunenes andel av skatt settes ned i 2020. Skattøret senkes fra 11,5 til 11,1 prosent. Dette reduserer mulighetene for økte skatteinntekter i 2020.

Se vedlegg 2 for flere detaljer.

Kommunens bruk av midlene

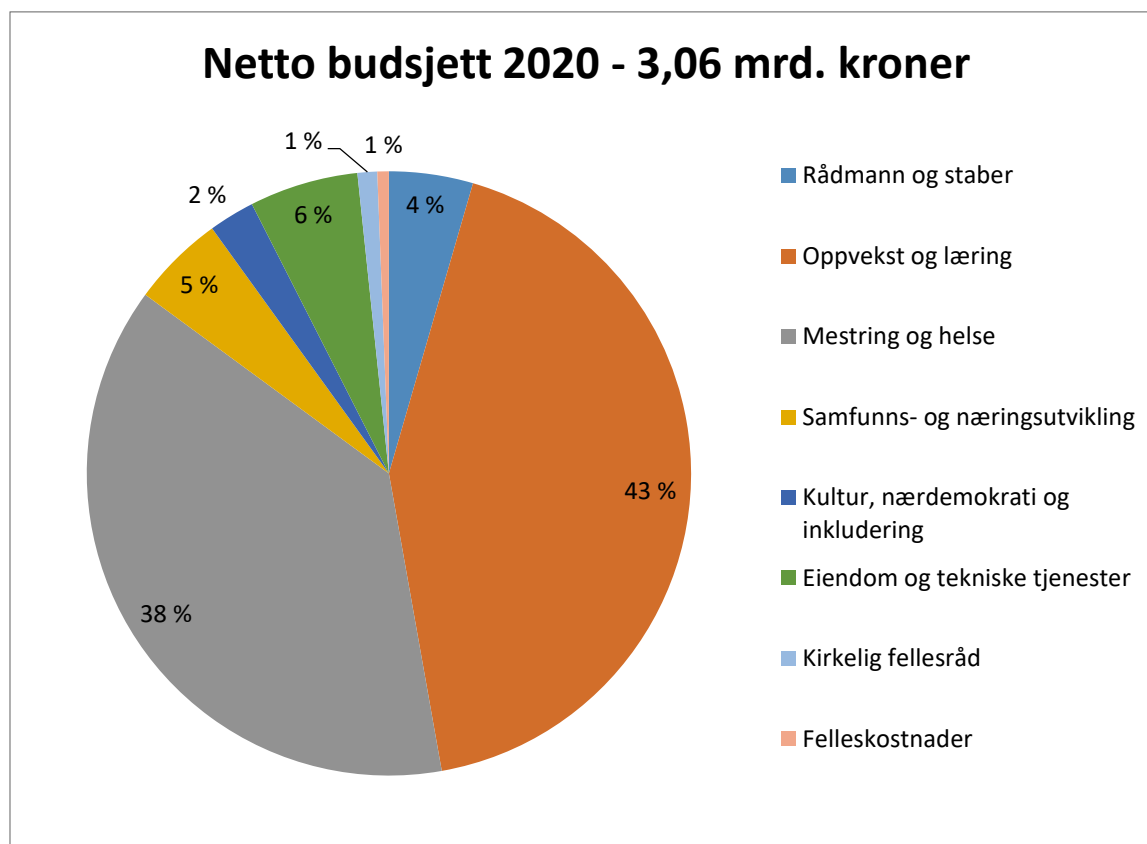
Tabellen nedenfor viser hvordan rammen er fordelt mellom de ulike rammeområdene.

Budsjettskjema 1B

(Hele 1.000 kr)

Område	Budsjett 2020
Rådmann, staber og folkevalgte	137 236
Oppvekst og læring	1 305 002
Mestring og helse	1 157 294
Samfunns- og næringsutvikling	152 057
Kultur, nærdemokrati og inkludering	75 040
Eiendom og tekniske tjenester	178 008
Kirkelig fellesråd	32 161
Felleskostnader	18 802
Sum rammer	3 055 600

Figuren under viser fordeling av netto budsjett på rammeområder. Områdene Oppvekst og læring og mestring og helse er de to desidert største områdene, og står samlet sett for 81 prosent av kommunens utgifter:

Lønn og sosiale utgifter

Det er sentralt å følge opp hvor stor andel av kommunens driftsutgifter som medgår til lønnsutgifter inklusiv arbeidsgiveravgift og pensjon.

Lønnsandel- lønn med sosiale utgifter	2020	2021	2022	2023	Endring
Sum driftsutgifter i 1000 kr	4 186 034	4 092 153	4 072 403	4 044 153	
Lønn med sosiale utgifter i 1000 kr	2 849 725	2 747 233	2 713 321	2 664 351	
Lønnsandel i %	68,1 %	67,1 %	66,6 %	65,9 %	-2,2 %

Lønnsandelen i budsjettet for 2020 er 68 prosent, og dette er et normalnivå for kommuner. Utviklingen er fallende. Det er usikkert hvordan lønnsandelen vil utvikle seg gjennom perioden, og dette vil påvirkes av hvilke typer omstillingstiltak man velger å iverksette.

Pensjon

Prognoser viser at det er forventet en nedgang i pensjonskostnadene fra 2019 til 2020, og at nivået vil ligge lavere enn i 2019 også i de resterende årene i økonomiplanperioden. På sikt vil kostnaden igjen øke, fordi premiebetalingene er høyere enn den beregnede pensjonskostnaden, og denne differansen må kostnadsføres de påfølgende 7 årene. God avkastning på pensjonsmidlene er en faktor som bidrar til å holde pensjonskostnaden nede.

Driftsbudsjettet for 2020-23 og hvordan det er saldert.

Det første som ble gjort i arbeidet med budsjettet for 2020, var å slå 2019-budsjettene for Re og Tønsberg kommuner sammen til ett budsjett. Begge budsjettene var endret ved behandling en gang på våren i kommunestyrene. Det sammenslåtte 2019-budsjettet fungerer som basisbudsjett for 2020-budsjettet.

For å sikre et mer realistisk kostnadsbilde enn det som lå til grunn da 2019-budsjettene ble vedtatt, har administrasjonen foretatt en omfattende kartlegging av den reelle situasjonen innenfor hvert enkelt rammeområde. Det er vurdert behov for endringer i drifts- og investeringsbudsjettet for 2020-23 både på utgifts- og inntektssiden. I etterkant av kartleggingen har rådmannen foretatt nødvendige endringer i basisbudsjettet. Salderingen av 2020-budsjettet foretas dermed fra et basisbudsjett med høyere kostnadsrammer enn det som var vedtatt i budsjettene for 2019.

Samlet gav disse endringene et budsjett for 2020 med 123 millioner kroner i underskudd. Budsjett 2020 er deretter brakt i balanse ved å benytte 23 millioner kroner av kommunereformmidlene som utbetales i januar 2020, og 40 millioner kroner av kommunens driftsfond. Til sist er det foretatt en prosentvis lik reduksjon av alle rammeområdene med 2 prosent, noe som tilsvarer 60 millioner kroner for alle rammeområdene samlet sett.

Endringene fra det justerte basisbudsjettet for 2019 og de nødvendige reduksjoner i driftsrammer summeres opp i de ulike endringene som er vist i tabellen under.

Endring fra 2019 til 2020 (1000 kr.)	2020	2021	2022	2023
Samlet ramme 2019	2 936 582	2 936 582	2 936 582	2 936 582
Konsekvensjusteringer	60 130	84 287	102 516	126 159
Lønnsvekst	93 290	93 290	93 290	93 290
Prisvekst	17 817	17 617	17 617	16 317
Nye tiltak	2 975	5 650	7 320	7 320
Netto endr. egenandeler og gebyrinnt.	-2 256	-2 256	-2 256	-2 256
Rammereduksjon/Handlingsrom 2024	-59 999	-167 902	-207 251	-257 744
Øvrige reduksjoner og innsparinger	-17 702	-20 252	-20 552	-20 652
Øremerkede tilskudd overført til rammetilskudd	24 764	24 764	24 764	24 764
Justert ramme	3 055 601	2 971 780	2 952 030	2 923 780

Tabellen viser at det for 2020 er avsatt 93 millioner kroner til 3,6 prosent lønnsvekst i 2020.

Det er tilført 63 millioner kroner ved nye tiltak og konsekvenser av politiske og andre tidligere vedtak med helårseffekter i 2020. Effektene av nye tiltak og konsekvenser av tiltak øker utover i perioden, til 133 millioner kroner i 2023. Prisveksten på viktige kjøp i 2020 gir økte budsjetter på nær 18 millioner kroner, mens inntektsøkninger på gebyrer tilsvarende forventet lønns- og prisstigning bare gir 5 millioner i merinntekt. Nær 25 millioner kroner i øremerkede tilskudd faller bort og innlemmes i rammetilskuddet. Det er innarbeidet økte finansutgifter fra nye investeringer.

Tabellen nedenfor viser størrelsen på rammene for 2020 sammenlignet med 2019:

Endring av rammer fra 2019 til 2020	1000 kr.
De to kommunenes rammer i 2019	2 936 582
Oppjustering til reelt nivå 2019	60 130
Ørem. tilsk. som blir lagt inn i rammen i 2020	24 764
Oppgavekorrigert driftsnivå 2019	3 021 476
Ramme 2020	3 055 601
Korrigert for pris- og lønnsvekst	-111 107
Ramme 2020 i 2019-kroner	2 944 494
Reell reduksjon i driftsnivå fra 2019 til 2020	-76 982

Under like forutsetninger skal den nye kommunen i 2020 effektivisere driften med 77 millioner kroner.

Fordeling av rammereduksjoner på 2 prosent i millioner kr for 2020:

Rådmannens staber	-2,7
Oppvekst og læring	-25,2
Mestring helse	-22,4
Samfunns- og næringsutvikling	-3,0
Kultur, nærdemokrati og inkludering	-1,4
Eiendom og tekniske tjenester	-4,5
Kirkelig fellesråd	-0,6
Sum innsparing	-60,0

Rådmannen har valgt noe ulik profil på den videre fordelingen av innsparingen på de ulike virksomhetene. Det er foreslått ulike typer innsparende tiltak i 2020. Nedenfor vises en liste med eksempler på tiltak:

- Redusert bemanning, vikarbruk og inndra ledige stillinger
- Utsettelse av tiltak
- Økt bruk av teknologi
- Reduserte diverse driftsposter
- Reduserte kjøp av eksterne tjenester
- Økte inntekter fra ulike tilskudd
- Økte egenandeler og parkeringsavgifter
- Reduserte tjenester, nivå og aktivitet, f.eks. renhold og planarbeid

Detaljer om tiltakene er redegjort for under hvert rammeområde i dokumentet.

For å balansere budsjettet i økonomiplanperioden, er reduksjonene på rammeområdene økt fra 60 millioner kroner i 2020 til 257,7 millioner kroner i 2023.

Hovedårsaker til svekket økonomisk handlefrihet fra 2020.

Det er flere forhold som svekker den økonomiske handlefriheten til Tønsberg kommune i 2020 sammenlignet med de gamle kommunene i 2019.

Endringer ved overgang til 2020:

- 16 millioner kroner i inntekter fra eiendomsskatt i Re kommune faller bort
- 7,5 millioner kroner i redusert rammetilskudd/skatteinntekt som følge av grensejustering og overføring av 137 innbyggere til Horten og Holmestrand.
- 6,5 millioner kroner i bortfall av ekstratilskudd som kommunene har hatt ekstra i en overgangsperiode som følge av vedtaket om sammenslåing.

Statsbudsjettet 2020, frie inntekter, skatt og rammetilskudd:

- 1,7 mill. kr i økt trekk for flere elever i private skoler.
- 7,4 mill. kr i redusert rammetilskudd grunnet lavere antall psykisk utviklingshemmede.
- 1,8 mill. kr i netto tap ved statliggjøring skatteoppkrever fra 1. juni 2020 grunnet trekk etter indekser for administrasjon og ikke etter faktisk bruk.
- 3,2 mill. kr i tap ved kr 50.000,- i økt grense for refusjon fra staten for ressurskrevende tjenester.

Beregninger fra Telemarksforskning viser i tillegg at Tønsberg kommune mangler 37 millioner på å få full kompensasjon for lønns- og prisjustering av skatt og rammetilskudd ved økningen fra 2019 til 2020. Da er også endringer i oppgaver til kommunene hensyntatt. Lønns- og prisstigning er på 3,1%.

Utgiftsøkninger i driften, særlig på rettighetsbaserte tjenester.

Sterk utgiftsvekst frem til 2019 er en viktig forklaring på svekket driftsbudsjett. Gjennom 2019 er opprinnelige budsjetter økt med om lag 50 millioner kroner i Re og Tønsberg kommuner. Dette var mulig takket være bedre skatteinngang enn det som var budsjettert. I budsjettarbeidet ble det på flere tjenestoområder avdekket et faktisk driftsnivå som var høyere enn budsjettert. Dette er områder som i stor grad er styrt av brukernes rettigheter. For 2020 er det også lagt inn konsekvenser av tidligere vedtak. Summen av disse økningene utgjør ca. 59 millioner kroner.

Investeringer og finansiering

Tabellen nedenfor viser de samlede investeringsplanene i hele perioden, akkumulert ca. 3,4 milliarder kroner. Av dette er det forutsatt låneopptak som belaster driften (gjeld som ikke er selvfinansierende) på 1,2 milliarder. Dersom man legger dagens handlingsregel i Tønsberg til grunn og forutsetter at gjelden ikke skal øke mer enn kommunal lønns- og prisstigning, vil dette kravet innfris når man ser hele perioden under ett.

Investeringer i anleggsmidler	2020	2021	2022	2023	Sum
<i>(Tall i hele 1000 kroner)</i>					
Investeringer i anleggsmidler	925 755	1 027 050	805 200	633 750	3 391 755
<i>Finansieres slik:</i>					
Mva-komp	139 248	179 450	146 380	112 090	577 168
Nye lån som belaster driften	58 622	223 160	255 280	92 020	629 082
Ubenyttede lånemidler	129 000	128 000	0	0	257 000
Selvfinansierende lån	370 540	286 040	246 790	299 140	1 202 510
Bruk av fond	17 900	14 800	12 900	12 900	58 500
Inntekt fra salg av anleggsmidler	81 540	10 000	10 000	10 000	111 540
Tilskudd til investeringer	128 905	185 600	133 850	107 600	555 955
Sum finansiering	925 755	1 027 050	805 200	633 750	3 391 755
<i>Handlingsregel:</i>					
Nye lån som belaster driften	58 622	223 160	255 280	92 020	629 082
Rom i handlingsregel	138 661	148 642	158 680	170 883	616 867
Avvik	-80 039	74 518	96 600	-78 863	12 215

Fellesnemnda har besluttet å videreføre Tønsbergs handlingsregel om at kommunens netto gjeld ikke skal øke. Tabellen over viser at det er avvik i enkelte år i perioden, men at handlingsregelen følges når man ser fireårsperioden under ett.

Nedenfor følger en kort oversikt over de største investeringsprosjektene de nærmeste årene og planlagt finansiering av disse:

Inv. mill. kr.	2020	2021	2022	2023
Hogsnes sykehj.	260	260		
Nytt heldøgns omsorgstilbud	7	250	250	50
Inventar/utstyr nye sykehjem		45	42	
Presterød barnesk. og idr.h.	4	54	46	
Brår, bolig unge funksj.h.	34			
Ole 4	13			
Svømmehall			106	266
Den magiske fabr. PL 3	150	50		
Avfallssug brygga	12	25	25	25
Kjøp av boliger	20	20	20	20
Selvkostområdet	236	208	203	193
Øvrige	188	115	113	79
Sum	924	1 027	805	633

Finansiering mill. kr.	2020	2021	2022	2023
Tilskudd	128	186	134	108
Salg	82	10	10	10
MVA-komp.	139	179	146	112
Fond	18	15	13	13
Lån/lånefond	557	637	502	390
Sum	924	1 027	805	633

Gjeld og fondsmidler

Tabellen nedenfor viser en oversikt over kommunens gjeldssituasjon og utvikling.

Gjeldsutvikling (mill. kr.):	2020	2021	2022	2023
Sum lån + nye lån ved årsslutt	4 364 284	5 001 484	5 503 554	5 894 714
Herav selvfinansierende	2 334 468	2 620 508	2 867 298	3 166 438
Avdrag	144 174	158 725	173 376	191 702
Herav selvfinansierende	64 878	71 426	78 019	86 266
Netto lån som belaster driften	1 950 520	2 293 677	2 540 899	2 622 840

Det er en betydelig størrelse på gjelden, men som det fremgår av tabellen, er mesteparten av gjelden selvfinansierende. Det vil si at renter og avdrag ikke belaster kommunens driftsbudsjett. De største selvfinansierende gjeldspostene er VAR (Vann, avløp og renovasjon), Den Magiske Fabrikken og diverse anlegg i tilknytning til dette, og ny svømmehall. Det er forutsatt at svømmehallen skal generere inntekter som finansierer gjelden.

Tabellen nedenfor viser utviklingen i drifts- og investeringsfond i millioner kroner:

Drifts- og investeringsfond	Fond 2018	Bruk 2019	Bruk 2020	Bruk 2021	Bruk 2022	Bruk 2023	Rest
Frie disposisjonsfond	265	10	40	-	-	-	215
Investeringsfond	137	76	18	15	13	13	3
Sum fond	402	86	58	15	13	13	218
Investeringsfond per 31.12			43	28	16	3	

Det legges opp til å bruke noe driftsfond for å balansere regnskapene i 2019 og 2020, men deretter skal driften gå i balanse eller med overskudd. Dermed vil det gjenstå over 200 millioner kroner ved utløpet av perioden. For å begrense gjeldsveksten, legges det ved investeringer opp til først å bruke investeringsfond. Derfor er det ikke beregnet å ha stor restsaldo på disse ved utløpet av perioden, med mindre det kommer inntekter ved salg som settes av til fond. Det vil være fornuftig å ha en viss saldo på investeringsfond for å kunne dekke opp innskudd til KLP. Hvis ikke, må dette dekkes over driftsbudsjettet. Innskudd til KLP kan ikke lånefinansieres.

Finans

Det er i budsjett og økonomiplan forutsatt et moderat rentenivå i hele perioden, med nokså små variasjoner. Det er forutsatt at nye låneopptak i hovedsak blir gjort til laveste tilgjengelige rente, og dette vil normalt være i sertifikat- eller obligasjonsmarkedet.

På grunn av gjeldsveksten vil renteutgiftene i perioden øke fra 94,7 til 126,6 millioner kroner, men mye av økningen vil bli finansiert av selvfinansierende prosjekter og fremkommer som inntekt eller rammereduksjoner.

Avdragene kostnadsføres også i regnskapet løpende, og det er en egen beregning for hva som minimum må betales i avdrag basert på bokførte anleggsmidler og gjeldsgrad. Denne kostnaden øker fra 144,2 til 191,7 millioner kroner i perioden. Også her er en vesentlig andel selvfinansierende.

Avkastning av langsiktige plasserte midler

Aktivaklasse	Verdi	Avkastning hittil 2019		Andel	Norm andel	Tillatt innen
		kr	%			
30.09.2019						
KLP aksjer Norden indeksfond	13 000	2 317	13,8 %	11,1 %	12 %	8-18%
Eiendomsfond Aberdeen Norge	22 799	968	4,3 %	19,5 %	17 %	5-23%
Norske rente-/obligasjonsfond	81 000	3 168	3,5 %	69,3 %	71 %	50-87%
Samlet langsiktig plassert	116 799	6 453	5,4 %	100 %	100 %	

Kommunen har midler som er langsiktig plassert etter salg av elverk i Re kommune. Det vil ved inngangen til 2020 være plassert ca. 116,8 millioner kroner, pluss avkastningen som kommer ut 2019. Det forventes ca. 4 prosent avkastning i 2020. I årene 2002-2018 har kommunen hatt ca. 141,9 millioner kroner i inntekter fra plasseringene. Snittavkastningen, summen av hvert års avkastning i prosent delt på 17 år, er på ca. 5,5 prosent.

Se vedlegg 2 for ytterligere dokumentasjon til dette kapittelet.

5. Videre omstillingsarbeid for perioden

Arbeidet med økonomiplanen for 2020-2023 har avdekket store utfordringer, og behovet for innsparing og omstilling øker i perioden. For å sikre kommunen økt økonomisk handlingsrom i fremtiden, har vi satt i gang prosjektet «Handlingsrom 2024» høsten 2019.

Ledes av rådmannen

Målet med prosjektet er å skaffe økonomisk handlingsrom slik at nødvendige nye satsinger på tjenesteområdene kan gjennomføres i årene framover. «Handlingsrom 2024» har både en politisk og en administrativ styringsgruppe. Den administrative styringsgruppen består av rådmannens ledergruppe, fire tillitsvalgte og vernetjenesten, mens økonomiplanutvalget utgjør den politiske styringsgruppen. Det er rådmannen som leder prosjektet.

Innovasjon og ny teknologi

Med hjelp fra konsultentselskapet PWC skal prosjektet se på hvordan innovasjon, omstilling, effektivisering og kostnadsreduksjoner kan frigjøre midler til prioriterte oppgaver i kommunen. Vi må vurdere om vi kan jobbe på nye måter for å effektivisere tjenesteproduksjonen, og vi må vurdere om det er nødvendig å utsette planlagte investeringer.

Det legges opp til en bred tilnærming i virkemidler for å kunne oppnå et større økonomisk handlingsrom. Alle tjenester og områder i kommunen er til vurdering, herunder blant annet:

- Innovasjon og nye måter å gi tjenester på.
- Utnyttelse av ny teknologi
- Strukturer i tjenesteytingen
- Utsettelse av nye investeringsprosjekter
- Utsettelse av nye driftstiltak
- Rene reduksjoner av kostnader i dagens drift
- Bemanningsplaner- styrt mot reduksjoner
- Effektivisering
- Salg av aktiva
- Finans
- Andre sektorovergripende tiltak som innkjøp/anskaffelse, sykefraværsarbeid, mm
- Inntektssiden; frie inntekter, egenandeler, tilskudd, private midler

Prosjektet og bruk av ekstern konsulent ble behandlet og vedtatt i partssammensatt utvalg og fellesnemnden 28. august 2019.

Handlingsrommet skal beskrives

Mulighetene og tiltakene som jobbes frem i prosjektet skal beskrives med hensyn til forutsetninger, gjennomførbarhet, konsekvenser og realistisk tidsplan. Begrensninger for kostnadsreduksjoner skal også avdekkes. Prosjektet vil så prioritere tiltakene, og dette danner grunnlag for rådmannens innstilling og den politiske behandlingen.

Medvirkning

Vi legger opp til en prosess med medvirkning og deltakelse fra ansatte. Det er utarbeidet møteplaner for de ulike prosjekt- og styringsgrupper i tiden framover, og det er satt av tid til medvirkningsprosesser og arbeidsverksteder.

Proessen skal også forankres politisk, og både mål, opplegg for prosjektet og tiltak skal vedtas av de nyvalgte politikerne. Forslag til fremdriftsplaner og arbeidsformer legges frem for Økonomiplanutvalget.

Det er planlagt at prosjektet skal pågå frem til første perioderapport som legges frem for kommunestyret i juni 2020. De foreslåtte tiltakene vil bli lagt frem i en egen politisk sak, og vil danne grunnlag for økonomiplanarbeidet for 2021-2024.

Foreløpige rammereduksjoner for å balansere økonomiplanen

For å dekke inn det økte gapet mellom utgifter og inntekter på 200 mill. kr i perioden frem til 2023 er det nødvendig å redusere rammeområdene for årene 2021-23. Disse reduksjonene er foreløpig fordelt med 2 prosent reduksjon på alle rammeområder i hele perioden, men dette kan endre seg for årene 2021 – 2023 som følge av arbeidet med prosjektet «Handlingsrom 2024»

En lik prosentfordeling gir følgende rammereduksjoner for 2020-23:

	ØKONOMIPLAN				
	Andel	2020	2021	2022	2023
Innsparing rammereduksjon 2% fra budsjett 2020		-60 000	-60 000	-60 000	-60 000
Omstillingskrav for å oppnå i balanse			-107 903	-136 252	-175 745
Omstillingsbehov for overskudd på 0,25% til 0,5%				-11 000	-22 000
Omstillingsmål samlet		-60 000	-167 903	-207 252	-257 745
Sum rådmann	0,1 %	2 313			
Fordelt innsparing		-44	-123	-152	-188
Sum HR	1,2 %	36 856			
Fordelt innsparing		-699	-1 956	-2 415	-3 003
Sum Øk. og virksomhetsstyring	1,0 %	32 975			
Fordelt innsparing		-625	-1 750	-2 160	-2 687
Sum Digitalisering Kommunikasjon Adm.støtte	2,3 %	71 177			
Fordelt innsparing		-1 350	-3 778	-4 663	-5 799
Sum oppvekst og læring	42,0 %	1 329 276			
Fordelt innsparing		-25 212	-70 554	-87 089	-108 306
Sum mestring helse	37,4 %	1 181 685			
Fordelt innsparing		-22 413	-62 720	-77 419	-96 281
Sum samfunns- og næringsutvikling	5,1 %	160 795			
Fordelt innsparing		-3 050	-8 534	-10 535	-13 101
Sum kultur, nærdemokrati og inkludering	2,4 %	75 723			
Fordelt innsparing		-1 436	-4 019	-4 961	-6 170
Sum eiendom og tekniske tjenester		177 123			
Korrigert ramme for selvkostområdet		62 740			
Sum eiendom og tekniske tjenester gr.lag	7,6 %	239 863			
Fordelt innsparing		-4 549	-12 731	-15 715	-19 543
Sum kirkelig fellesråd	1,0 %	32 729			
Fordelt innsparing		-621	-1 737	-2 144	-2 667

6. Risikovurdering av forutsetningene

Det er mange ulike faktorer som påvirker den økonomiske situasjonen i kommunen, og mye kan endre seg i løpet av en budsjett- eller økonomiplanperiode. Derfor vil det alltid være en viss usikkerhet rundt de beregningene som gjøres og de forutsetningene som legges til grunn for budsjettet. Ulike endringer kan påvirke kommunens økonomi i både positiv og negativ retning.

Det er ikke avsatt reserver i budsjettet til å dekke uforutsette hendelser, eller til å finansiere en eventuell økning i behovet for rettighetsbaserte tjenester.

Usikkerhet om pensjon

Pensjonskostnadene for 2020 er basert på anslag fra Kommunal Landspensjonskasse (KLP) og Statens Pensjonskasse (SKP). Fra 2021 og utover vil særlig store utbetalinger i 2020 måtte kostnadsføres i regnskapet. Eksakte beregninger fra KLP og SKP vil foreligge år for år.

Kostnadspress i tjenestene

Ressurskrevende tjenester er i stor grad rettighetsbasert, og kostnadene knyttet til slike tjenester har over tid vokst mer enn kommunens inntekter. Samtidig søker staten å redusere sine utgifter til refusjon for disse brukerne, og det gis ikke lenger refusjon for brukere over 67 år.

Også kostnadene til andre rettighetsbaserte tjenester innenfor oppvekst og opplæring har vokst betydelig over tid. Det er usikkert om de nye moderasjonsordningene i SFO for familier med svak økonomi er fullfinansiert med de midlene kommunen har fått overført fra staten.

En viss nedkjøling av økonomien og økende boutgifter kan gi press på ytelsene fra NAV.

Finans

Det er forutsatt at rentenivået vil holde seg på dagens nivå gjennom økonomiplanperioden, og det er ikke lagt inn noen buffer mot økt rente. Dersom landets økonomi blir svakere, kan dette gi en viss reduksjon i rentenivået og redusere kommunens finanskostnader. Anslagene for finans forutsetter opplåning i obligasjonsmarkedet.

Innsparingstiltak

Det er lagt inn innsparings- og effektiviseringstiltak i budsjettet på 60 mill. kroner, men det er usikkert om de planlagte effektiviseringsgevinstene lar seg realisere fullt ut i 2020.

Kommunesammenslåing

Kommunesammenslåingen forventes å gi gevinster i form av effektivisering på sikt, men det kan ikke forventes å få effekt av dette i 2020. Det kan vise seg å være flere utgifter som videreføres fra begge kommuner inn i 2020, og det kan oppstå hendelser, for eksempel innenfor IKT, som vil kreve ekstra tiltak.

Statens bevilgninger til kommuner fremover

Stortinget vedtar nivået på overføringer fra staten til kommunene kun for ett år om gangen. Gjennom flere år har kommunen opplevd god realvekst. I 2020 svekkes imidlertid den lokale handlefriheten, fordi realveksten er lavere enn forventet innbyggerverkst. I økonomiplanen har rådmannen lagt til grunn at nivået på realveksten i 2020 vil videreføres frem til 2023. Dette kan vise seg å være et noe pessimistisk anslag, men det skal sterk realvekst til for å dekke kommunens behov for omstilling.

Befolkningsvekst gir merinntekter

Dersom Tønsberg opplever en sterkere befolkningsvekst enn landet for øvrig, kan dette gi kommunen økte frie inntekter. Når realveksten er lav, er det likevel begrenset hvor mye dette vil utgjøre. For at kommunen skal få ca. 12 mill. kroner mer i frie inntekter i 2023, krever det en årlig befolkningsvekst som er 39 prosent sterkere enn landet for øvrig, og det krever samtidig at vi får innbyggere som faktisk utløser tilskudd. Det er innbyggere under 15 år og over 80 år som utløser tilskudd av betydning. Dersom staten øker den årlige realveksten, vil merinntektene ved en befolkningsvekst over landsgjennomsnittet bli større.

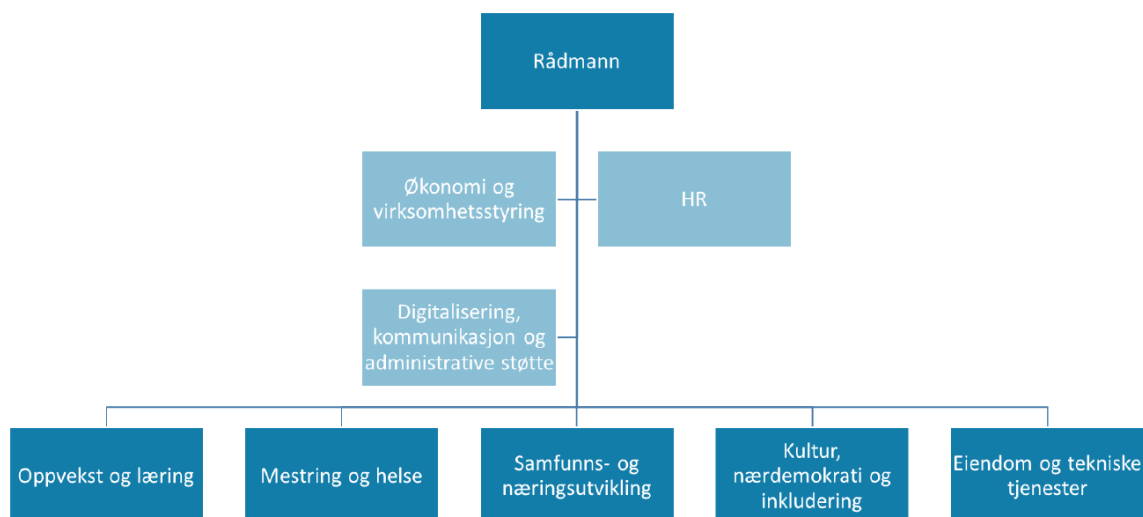
Både skattenivået i landet og hos egne innbyggere er viktig

Innbyggerne i Tønsberg kommune skatter i snitt med ca. 95 prosent av det nasjonale gjennomsnittet. Mulige merinntekter for skatt kan komme på to måter. Dersom landets kommuner samlet får sterkere vekst enn 2,1 prosent i 2020, får kommunen tilført 60 prosent av det økte nivået for landet. Dersom kommunens eget skattenivå per innbygger øker, men nivået for landet er uendret, beholder kommunen 40 prosent av økningen. Flere yrkesaktive kan øke skattenivået og dermed bidra til høyere inntekter for kommunen. Fordi kommunene får en mindre andel av skatteinntektene neste år, reduseres mulighetene for merinntekter fra skatt.

7. Tjenestene per rammeområde

Overordnet administrativ hovedstruktur

Overordnet administrativ hovedstruktur ble fastsatt i partssammensatt utvalg og i fellesnemnda for nye Tønsberg kommune 23. august 2018.

Politisk styring, rådmann og sentrale staber

Driften i budsjett 2020 og i planperioden

Endringer i rammeområdet fra driften i regulert budsjett 2019:

Rådmann, staber og folkevalgte	2020	2021	2022	2023
Sum lønnsvekst	2 046	2 046	2 046	2 046
Sum prisvekst	660	660	660	660
Sum innlemmes i rammetilskudd	0	0	0	0
Sum nye foreslåtte tiltak	1 200	1 200	1 200	1 200
Sum konsekvensjusteringer av tidligere vedtatte	4 728	7 283	7 228	8 683
Sum konsekvenser av politiske vedtak	-4 330	-4 025	-4 205	-4 205
Sum reduksjoner, innsparinger	-903	-903	-903	-903
Sum rammereduksjoner/Handlingsrom 2024	-2 718	-7 607	-9 390	-11 677
Sum inntektsøk., prisvekst	0	0	0	0
Sum inntektsendringer	0	0	0	0
Sum	683	-1 346	-3 364	-4 196

Oversikt over budsjettendringer for felleskostnader:

Felleskostnader	2020	2021	2022	2023
Sum lønnsvekst	19 808	19 808	19 808	19 808
Sum prisvekst	0	0	0	0
Sum innlemmes i rammetilskudd	0	0	0	0
Sum nye foreslåtte tiltak	0	0	0	0
Sum konsekvensjusteringer av tidligere vedtatte	-642	-3 417	-3 417	-3 417
Sum konsekvenser av politiske vedtak	3 200	3 200	3 200	3 200
Sum rammereduksjoner/Handlingsrom 2024	0	0	0	0
Sum reduksjoner, innsparinger	0	0	0	0
Sum inntektsøk., prisvekst	0	0	0	0
Sum inntektsendringer	0	0	0	0
Sum	22 366	19 591	19 591	19 591

Disponering av reformstøtten til ny kommune

Tønsberg kommune vil motta 33,5 millioner kroner i reformstøtte i 2020 grunnet kommunesammenslåing. Det er en engangsbevilgning.

Beløpet er i budsjettet foreslått disponert slik:

Bruk av reformstøtte utbetalt 2020	Hele 1000 kr 2020
Reformstøtte- engangstilskudd	33 471
Generell saldering av driftsbudsjettet 2020	23 000
Skilting av bygg	1 300
Rammeavtale for profilering av tjenestebiler	150
Lokalisering, oppgradering bygg, IKT, videokonferanseutstyr	3 000
Ekstern bistand til "Handlingsrom 2024"	400
Godtgjøring tillitsvalgte ekstra til medio 2020, kr 640'+sos.utg	920
Levekårsundersøkelse 2020	70
Kommunikasjonsrådgiver 1. kvartal 2020	260
Avviklingsavtale personell	500
Etablere kantinedrift Tønsberg rådhus	500
Reserve til omstillingsutgifter, IKT omstilling, mm	3 371
Sum disponert	33 471

Det benyttes 23 millioner kroner til generell saldering av budsjettet i 2020. Ny grafisk profil for den nye kommunen gir behov for ny skilting av bygg og profilering på tjenestebiler på et nøkternt nivå. Ny lokalisering for ansatte utløser tilpasninger i bygg. Ekstern bistand til omstillingsprosessen er vedtatt i fellesnemnden for ny kommune. Det er ønskelig med ekstra frikjøp for tillitsvalgte til medio 2020, blant annet ved medvirkning i Handlingsrom 2020. IKT omstillingsprosjektet for ny kommune blir nå i stor grad lånefinansiert. Reserven her er til usikkerhet i flere av anslagene og til uforutsette omstillingsutgifter.

HR

Organisering av stabsområdet

Omfatter disse tjenestene

- Lønn
  - Sykepengerefusjon
  - Foreldrepenger
  - Pensjon
- Kompetanse og utvikling
  - Lederutvikling
  - Kompetanseprogrammer
  - Rekruttering
  - Medarbeiderundersøkelser
  - Sykefravær
  - Lærlinger
  - Lederstøtte
- Arbeidsrett og forhandlinger
  - Arbeidsrett
  - Varsling
  - Forhandlinger
  - Omstilling og nedbemanning
  - Medbestemmelse
  - Arbeidstidssystemer
  - Lederstøtte
- HR utfører oppgaver for 110-sentralen Sør Øst og Depotstyrke 01
- Hovedtillitsvalgte og hovedverneombud- administrasjon og budsjettoppfølging til frikjøp

Faktaopplysninger budsjett 2020:

Brutto budsjett i mill. kr:	43,0
Netto ramme i mill. kr:	37,1
Antall årsverk:	19,2

Utfordringer i perioden

En kommunesammenslåing medfører generelt mye merarbeid både i oppbyggingsfasen og i den nærmeste tida etter selve sammenslåingen. Dette gjelder blant annet oppbygging av nye strukturer i mastersystemet HRM. Endringer eller feil i dette systemet vil påvirke saksgangen i de fleste administrative oppgavene i kommunen. Nok kapasitet og kompetanse på dette området er viktig både hos HR og hos andre nøkkelpersoner i øvrige rammeområder.

Lønnsavdelingen vil ha store utfordringer i forhold til kapasitet både før og etter årsskiftet. Fra og med siste del av september skal alt føres dobbelt i gammelt og nytt selskap. Dette vil kreve ekstra ressursinnsats. Gevinster og effektivisering av alle implementerte moduler vil ikke kunne forventes før man er et godt stykke ut i nytt år. Utfordringen forsterkes ytterligere ved at ressurser tilsvarende ett årsverk inntil videre holdes vakant for å ta HRs andel av det generelle budsjettkuttet.

Forskning viser at den viktigste enkeltfaktoren for å øke ansattes mestringsopplevelse og redusere sykefraværet ved siden av den ansatte selv, er god ledelse. Utvikling av gode lederutviklingsprogrammer på alle ledernivåer vil være en av HRs hovedoppgaver framover. Programmene må både gi ledere et fellesskap, nyttige verktøy og rom for å skape refleksjon over eget lederskap. I tillegg må det utvikles programmer for praktisk bruk og utnyttelse av systemer som kommunen benytter.

Organiseringen av HR er et grep for å spisse kompetansen innen HR blant annet innenfor følgende områder:

- Satsing på kompetanseutvikling/planer for hele organisasjonen, og gjennom dette utvikle og beholde dyktige ansatte.
- Økt fokus på strategisk rekruttering. Ved å satse på dette vil vi kunne tiltrekke oss god kompetanse og få færre feilansettelser.
- Kommunen står foran omstilling og nedbemanning og har per i dag ikke egen jurist innen arbeidsrett. Kommunen må i dag kjøpe tjenester i hovedsak hos KS-advokatene uten at dette er lagt inn i budsjettrammen.

Det må frigjøres tid hos ledelse og HR-rådgivere, slik at de får muligheten til å jobbe med mestrings- og utviklingsorienterte oppgaver istedenfor å bruke tid på å svare på praktiske spørsmål, som kan gjøres via teknologi/robotteknologi.

Arbeidsgiverstrategien for Tønsberg kommune er i skrivende stund under utarbeidelse. Oppfølgingen av denne vil være en særlig oppgave for HR å følge opp.

Både Re og Tønsberg har i dag et relativt høyt sykefravær. Per andre kvartal er det samlede sykefraværet ca. 8 prosent. Begge kommunene arbeider etter metoden «Tett på». Det samarbeides tett med Nav lokalt og Nav arbeidslivssenter, både i enkeltmøter med ledere og i samtale med enkeltansatte. Dette er en arbeidsmetodikk som forutsettes videreført og implementert i hele nye Tønsberg kommune.

Erfaringsmessig kan større endringer gi økt sykefravær blant de ansatte. Slike perioder kan for ansatte preges av usikkerhet, mangel på struktur og informasjon basert på rykter. Gode prosesser preget av medvirkning, åpenhet og nok informasjon er derfor viktig for å oppnå motivasjon,

arbeidsglede, mestring og dermed forebygge sykefravær.

Målsetninger i perioden

Det er per nå ikke utarbeidet særskilte mål for HR utover det som er beskrevet i Politisk plattform for sammenslåingen:

- Nye Tønsberg skal preges av åpenhet, oppriktighet, profesjonalitet og tillit.
- Nye Tønsberg skal ha en tydelig raus og inkluderende arbeidsgiverpolitikk og legge til rette for mangfold blant de ansatte
- Arbeidsgiverpolitikken skal utvikle og sikre at ledere og ansatte er i stand til å realisere den nye kommunens mål
- Arbeidsgiverpolitikken skal sikre en brukerorientert kultur med kompetente, initiativrike og stolte ansatte
- Nye Tønsberg skal bidra til framtidig rekruttering til arbeidslivet gjennom å ta in tilstrekkelig antall lærlinger. Kommunen skal minst ha 2 lærlinger pr. 1000 innbyggere
- Nye Tønsberg skal ha fokus på å utvikle helsefremmende og sykdomsforebyggende arbeidsplasser

Strategier hentet fra arbeidet med arbeidsgiverstrategien:

Relevant kompetanse

Tønsberg kommune har god oversikt over kompetansebehov og gode systemer for å beholde og videreutvikle intern kompetanse. Ansatte på alle nivåer bidrar aktivt til egen og andres kompetanseutvikling. Vi tilbyr lærlingplasser i tråd med politiske føringer og prioriteringer.

Rekruttere og beholde

Tønsberg kommune arbeider aktivt for å rekruttere og beholde ansatte med god og ønsket kompetanse. Våre ansatte ser verdien i å arbeide for fellesskapets beste. Nye ansatte tas imot på en god og systematisk måte.

Etikk

Tønsberg kommune har høy etisk standard. Grunnlaget for dette skapes gjennom åpenhet, respekt og tillit mellom kollegaer, ledelse, innbyggere og samarbeidspartnere. Gode holdninger og god praksis er med på å skape et godt omdømme.

Mangfold, raushet og inkludering

Vi er en organisasjon hvor ulikheter og mangfold er en styrke. Like muligheter til å bidra i arbeidslivet er viktig for å få til økt inkludering og et mangfoldig arbeidsmiljø.

Heltidskultur

I Tønsberg kommune ansettes alle som hovedregel i 80 – 100 prosentstilling. Ansatte med varig redusert arbeidsevne blir regnet som heltidsarbeidende ut fra den enkeltes funksjonsevne.

Partssamarbeid

Partssamarbeidet legger til rette for gode prosesser, og er basert på tillit og gjensidig forståelse for partenes ulike roller. Partene har et felles ansvar for gode tjenester og gode arbeidsforhold.

Arbeidsmiljø

Arbeidsmiljøet i Tønsberg kommune er preget av aktivt medarbeiderskap med fokus på nærvær,

mestring, humor og glede.

Endringer fra basisbudsjettet 2019

I arbeidet med kommunesammenslåingen er det avdekket ulikheter i avlønning mellom Re og Tønsberg. Nye ledere er ansatt med virkning fra 2020. I HRs ramme er det avsatt 1,6 millioner kroner inkludert sosiale utgifter til særskilte forhandlinger for ansatte som har fått vesentlige utvidelser av sitt arbeids- og ansvarsområde. Likeledes er det avsatt 1 millioner kroner eksklusive sosiale utgifter til lønnsharmonisering med virkning fra 01.01.20. Forhandlinger om fordeling av disse to summene vil bli foretatt høsten 2019. Avsatte beløp vil ikke være tilstrekkelig for å harmonisere alle ulikheter. Videre arbeid med harmonisering må foretas i kommende års lokale forhandlinger.

Ny organisasjonskultur og nye arbeidsmetoder skal innføres. Dette gir utfordringer og forventninger til ledere og ansatte. Leder og kompetanseutviklingsprogrammer skal utarbeides. Det forutsettes at det søkes tilskudd fra sentrale OU-midler for å delfinansiere disse. Det er lagt inn 0,4 millioner kroner i kommunal egenandel til sentrale kompetanseutviklingsprogrammer.

Lederforum som består av rådmannens ledergruppe, virksomhetsledere, tillitsvalgte og hovedverneombud, til sammen ca. 75 personer må samles med jevne mellomrom. Det er satt av midler til fire ledersamlinger, hvorav en overnattingssamling, til sammen 0,25 millioner kroner.

Frikjøp av tillitsvalgte følger reglene i Hovedavtalen og forhandles om en gang per år. Kommunen på overordnet nivå 11,35 årsverk frikjøp fordelt på 10,25 årsverk tillitsvalgte og 1,1 årsverk hovedverneombud. I tillegg er det en økt tillitsvalgtressurs på 2,4 årsverk knyttet til selve sammenslåingen med varighet til 01.06.20.

Tønsberg kommune skal fra og med 01.01.20 overta oppgaver knyttet til lønnskjøring med mer for 110-sentralen Sør-Øst. Oppgavene ble tidligere utført av Drammen kommune som ikke ønsket å utføre oppgavene etter 2019. Tjenesten innebærer en økt inntekt til kommunen tilsvarende ca. 40 prosent stilling.

KS kontingenten for nye Tønsberg kommune er på kr. 2,5 millioner kroner. Dette er 0,4 millioner lavere enn kontingenten Re og Tønsberg betalt i 2019.

Nye driftstiltak i perioden

Re og Tønsberg har i dag ulik praksis i hvordan lærlinger administreres og organiseres. I Tønsberg organiseres og administreres lærlinger fra HR, mens i Re ble de administrert ute på sektorområdene. Det er vedtatt at lærlinger i all hovedsak skal administreres i rammeområdene Mestring og helse og Oppvekst og læring. Det vil bli etablert en koordinerende arbeidsgruppe hvor også HR blir representert.

Fra og med høsten 2020 har Tønsberg kommune 31 lærlinger eller 0,55 lærling per 1000 innbyggere. Fra høsten 2021 er det lagt inn midler til 25 nye lærlinger slik at vi oppnår 1 lærling per 1000 innbyggere. Lærlinger er administrativt vedtatt lagt ut på tjenesteområdene. Foreløpig ligger lønn til lærlinger fra gamle Tønsberg kommune på HRs område. Dette vil bli justert i første budsjettjustering i 2020.

Tiltak for å nå innsparingskrav i budsjett 2020

HRs andel av budsjettkuttet på 2 prosent i 2020 er på 0,7 millioner kroner. Dette er i all hovedsak foreløpig løst ved at ledig 60 prosentstilling på Lønn holdes vakant, samt at oppgavene knyttet til lønnskjøring mm for 110-sentralen Sør Øst må løses med eksisterende ressurser. Se for øvrig

kommentar under utfordringer i perioden.

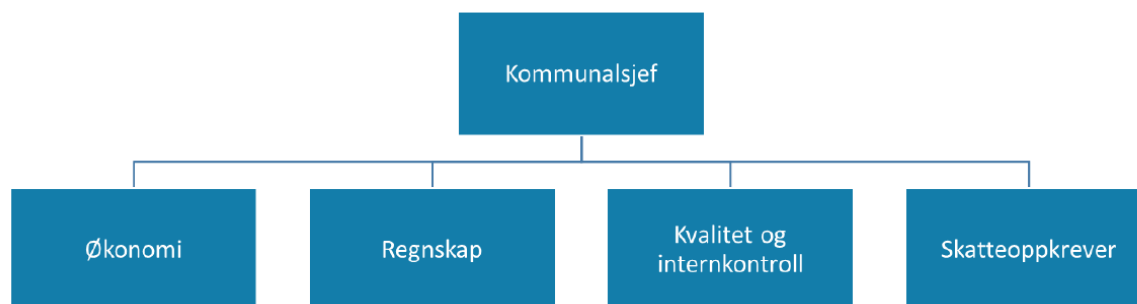
Budsjettrammer i planperioden

Forslag til total ramme for 2020 og økonomiplan: (1000 kroner)

	Rådmannens forslag til budsjett og økonomiplan			
	2020	2021	2022	2023
10200 HR	12 143	10 886	10 427	9 839
10210 Lønn	6 841	6 841	6 841	6 841
10220 Kompetanse og utvikling	2 828	2 828	2 828	2 828
10230 Arbeidsrett og forhandling	2 585	2 585	2 585	2 585
10260 Lærlinger	4 247	5 347	6 747	6 747
10270 Hovedtillitsvalgte	8 698	8 698	8 698	8 698
10280 Depotstyrke 01	-200	-200	-200	-200
Sum	37 142	36 985	37 926	37 338

Økonomi og virksomhetsstyring

Organisering av stabsområdet

Omfatter disse tjenestene

- Overordnet økonomisk planlegging
- Budsjett og økonomiplan
- Budsjettkontroll og kvalitetssikring av saksbehandling
- Økonomisk utredning og analyse
- Finans, gjelds- og likviditetsforvaltning
- Regnskap, fakturering, innkreving kommunens krav
- Årsregnskap og årsmelding
- Anskaffelser- rådgivning og rammeavtaler
- Kvalitetsarbeid- sentral styring og koordinering
- Internkontroll av kvalitet, fullmakter, rutiner, økonomi
- Eierskapsforvaltning
- Forsikring og pensjon
- Skatteoppgrever
- Bekjempelse av arbeidslivskriminalitet

Faktaopplysninger budsjett 2020:

Brutto budsjett i mill. kr:	28,8
Netto ramme i mill. kr:	27,8
Antall årsverk:	40,2

Utfordringer i planperioden

Det ligger muligheter i et mer systematisk arbeid med analyse og bearbeiding av tilgjengelig statistikk. Dette vil gi bedre kunnskapsgrunnlag for den administrative og politiske drøftingen om risiko, handlefrihet og prioriteringer. Ledere vil få enklere tilgang til bedre og mer styringsrelevant informasjon med bedre IKT-verktøy med tilrettelagt informasjon.

Ved styrket internkontroll får kommunen bedre kontroll på sin gjennomføring av politiske vedtak og en bedre etterlevelse av lover og forskrifter. Bedre budsjettstyring vil kunne gi tidligere korrigerende tiltak. Økt internkontroll på den økonomiske delen av saksbehandlingen vil kunne gi et bedre og mer kvalitetssikret beslutningsgrunnlag.

En styrket innfordring av kommunens krav vil kunne redusere kommunens tap. En styrket sentral anskaffelsesfunksjon med innkjøp på områder som gjelder flere virksomheter vil kunne redusere

dobbeltarbeid og sikre etterlevelse av reglene for terskelverdier for anbud. Dette vil gi mer effektive anskaffelsene med bedre kvalitet.

En optimal finansforvaltning når det gjelder låneopptak, plassering av midler og plassering av pensjonsmidler kan øke den økonomiske handlefriheten over tid. Bedre forvaltning av eierskap i interkommunale selskaper kan gi bedre kvalitet og effektivitet på tjenestene.

Det er effektiviseringsmuligheter ved heldigitale arbeidsprosesser. Rutinearbeid og manuell registrering bør reduseres eller fjernes ved digitalisering og automatisering. Frigjorte ressurser kan settes inn i opplæring og til internkontroll, kvalitetssikring, grundigere analysearbeid og bredere medvirkningsprosesser.

Kommunens hoveddokumenter og de økonomiske konsekvenser av vedtak skal bli mer tilgjengelige og kommuniseres bedre. Samlet vil dette skape bedre forståelse for kommunale prioriteringer.

Målsettinger i planperioden

Målene er basert på utfordringsnotatet som er behandlet i fellesnemnden juni 2019.

- Samordne kommunens økonomiske planlegging og styring for å sikre kommunens langsiktige handlingsevne.
- Ved systematisk analyse skape et godt kunnskapsgrunnlag om tjenestene som grunnlag for beslutninger om omstillinger og prioriteringer.
- Via bred medvirkning kartlegge og etablere felles forståelse for kommunens handlingsrom, herunder ulike alternativer for tiltak med konsekvenser for tjenesten og ansatte. Sikre gjennomføringen av kommunens økonomiske forbedringsprosess, «Handlingsrom 2024»
- Automatisering. Identifisere områder med mye og gjentakende rutinearbeid, tilrettelegge og gjennomføre automatisering. Ta i bruk innkjøpte IKT moduler og sikre heldigital flyt i arbeidsprosessene. Innkjøpt ledelsesinformasjonssystem BI skal utnyttes fullt ut.
- Kvalitetsarbeidet skal styrkes med frigjorte ressurser fra automatisering. Det skal sikres en god organisering og forankring i rådmannens og kommunalsjefenes ledergrupper. Det sentrale kvalitetsarbeidet skal sikre og stimulere til kvalitetsarbeid i alle virksomheter, med utvikling av kvalitetsindikatorer og rutinebeskrivelser. Kommunen skal være en lærende organisasjon der behandling av avvik inngår.
- Styrke den interne kontrollen av etterlevelse av reglementer og rutiner.
- Utvikle regnskapet som tilgjengelig og relevant styringsinformasjon.
- Sikre optimal innkreving av kommunens krav.
- Sikre en god overføring av skatteinnkrevingen til skatteetaten.
- Styrke den aktive eierskapsstyringen ved økt dialog med selskapene for å sikre kvaliteten og effektivitet i tjenestene.
- Utvikle anskaffelsesfunksjonen ved fokus på rammeavtaler og E-handel og identifisering av områder for felles anskaffelser.
- Etablere tett samarbeid med kommunikasjonsenheten for å bruke den økonomiske informasjonen i kommunens samlede informasjonsstrategi.

Endringer fra basisbudsjettet 2019

Rammen er redusert med 0,2 millioner kroner for revisjon tilpasset varslet utgift. De fleste driftsposter har ikke blitt økt for prisvekst. Budsjett 2020 er basert på lønn per 1.1.20. Det gjenstår noe fordeling fra lønnsreserver sentralt. Statsbudsjettet for 2020 foreslår at skatteetaten overtar kommunenes skatteoppkreverfunksjon fra 1. juni 2020. Staten har trukket kommunene i rammetilskuddet for den samlede driften og fordelt trekket på kommunene etter administrasjonsindeksen i rammetilskuddet. Tønsberg trekkes dermed 6,4 millioner.

På rammeområdet er driften av skatteoppkreverkontoret budsjettert frem til overføringsdato og en beregnet besparelse for 7 måneder på 4,6 millioner kroner er lagt inn. Nettotap for kommunen er på ca. 1,8 millioner kroner.

Nye driftstiltak i perioden

Ingen nye tiltak.

Egenandeler og gebyr for 2020

Ingen spesielle endringer

Tiltak for å nå innsparingskrav i budsjett 2020

Driftsrammen er redusert med 0,6 millioner kroner eller 2 prosent fra basisdriften 2019. Det er oppnådd ved en reduksjon av nær ett årsverk sammenlignet med 2019.

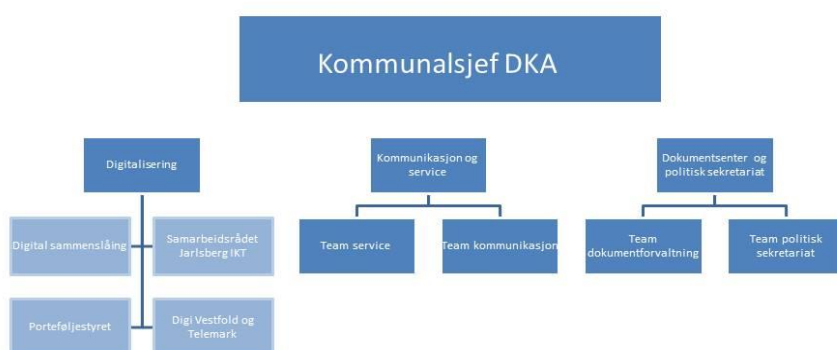
Budsjettrammer i planperioden

Forslag til total ramme for 2020 og økonomiplan: (1000 kroner)

	Rådmannens forslag til budsjett og økonomiplan			
	2020	2021	2022	2023
10300 Økonomi og virksomhetsstyring	1 780	565	155	-371
10310 Økonomi	7 530	7 530	7 530	7 530
10320 Regnskap	8 690	8 690	8 690	8 690
10330 Kvalitet og internkontroll	6.540	6 540	6 540	6 540
10340 Skatteoppkrever	3 210	3 210	3 210	3 210
Sum	27 750	26 625	26 215	25 689

Digitalisering, kommunikasjon og administrativ støtte

Organisering av stabsområdet

Omfatter disse tjenestene

- Digitalisering av tjenester og arbeidsprosesser for å øke kvalitet og tilgjengelighet
- Digitalisering for å effektivisere/innovere tjenester og arbeidsmetoder
- Servicesenter med service og støtte til organisasjonen, innbyggere og samarbeidspartnere
- Drift og videreutvikling av eksterne og interne kommunikasjonskanaler
- Visuell identitet/grafisk profil
- Klarspråksatsing
- Kommunikasjonsrådgivning og strategisk kommunikasjonsbistand til organisasjonen
- Sentralbord
- Bilutleie
- Sentralt postmottak for hele kommunen
- Dokumentsenter, saks- og arkivsystem, rådgivning, kurs
- Politisk sekretariat
- Folkevalgtopplæring
- Kommunestyre- og Stortingsvalg.
- Vigsler

Faktaopplysninger budsjett 2020:

Brutto budsjett i mill. kr:	70,6
Netto ramme i mill. kr:	70,1
Antall årsverk:	29,6

Utfordringer i perioden

Lederteamet i DKA har sammen jobbet frem kuttene som skal gjøres i 2020. Kuttet er på 1,4 millioner (2 prosent), men tas ikke flatt og fordeler seg ikke likt mellom områdene.

Utfordringer digitalisering:

Kjøring på doble IKT-systemer i 2020 skaper ekstra utgifter. Store forventninger til digitalisering som verktøy for å nå kommunens mål om blant annet mer effektive og innovative tjenester, krever midler. Det er gjort strukturelle grep med blant annet å opprette et porteføljestyreåd for å få en bedre og mer målrettet innsats på digitaliseringsområdet. Vi ser behov for midler til å kunne gjennomføre et forprosjekt i 2020 som både skal kartlegge hvilke behov og utfordringer som finnes i organisasjonen, og som skal komme med en konkret plan og strategi på hvilke digitaliseringstiltak som skal gjennomføres i tiden fremover.

Utfordringer kommunikasjon- og service:

Kommunikasjon- og service mangler helt grunnleggende arbeidsverktøy som er nødvendig for å kunne gjøre en god jobb. Per i dag er det ikke budsjettert med medieovervåking, bildebank, lisenser til helt nødvendig programvare eller teknisk utstyr som mikrofoner, kameraer, osv. Vi har videre en kapasitetsutfordring på service i forhold til at vi i fra 2020 skal bemanne to resepsjoner i to rådhus. Det er et behov for annen formell kompetanse både på kommunikasjon- og servicefaget. En styrt kompetanseheving i form av kurs er derfor nødvendig. Særlig behov for strategisk kommunikasjonskompetanse.

Utfordring dokumentsender og politisk sekretariat

Det er ikke ressurser til lovpålagte arkivoppgaver (løpende kvalitetssikring og avslutning av saker) i Tønsberg per i dag. Det jobbes med et etterslep på dette området gjennom en midlertidig ressurs, og et nytt årsverk. DKA ønsker å bygge opp et kompetent og solid politisk sekretariat. Et godt politisk sekretariat er helt nødvendig for å kunne svare opp politiske bestillinger som for eksempel nærdemokrati og innbyggermedvirkning. Det er også helt avgjørende for å sikre rett saksgang, åpne og tilgjengelige politiske prosesser og forsvarlig gjennomføring av politiske møter. Det er behov for kompetanseheving også på dette området.

Oppsummert

Knappe ressurser og behov for ny kompetanse/kompetanseheving er en hovedutfordring for hele rammeområdet. Nye arbeidsmetoder, omstrukturering og team-organisering av området er tiltak for å møte det utfordringsbildet DKA står overfor.

Målsettinger i perioden

Det nye rammeområdet digitalisering, kommunikasjon og administrativ støtte skal bidra til at Tønsberg kommune er en åpen, profesjonell og tilgjengelig kommune. God service og støtte til hele organisasjonen vil være en målsetning, og digitalisering og strategisk kommunikasjon er sentrale verktøy i å videreutvikle Tønsberg kommune både som organisasjon, tjenesteleverandør og samfunnsutvikler.

Det er per i dag ikke utviklet tjenestestrategi for rammeområdet. Arbeidet er påbegynt, og endelig målsetning og tjenestestrategi utvikles og ferdigstilles i løpet av 2020.

Driften i 2020 og i perioden

Det nye rammeområdet digitalisering, kommunikasjon og administrativ støtte skal bidra til at Tønsberg kommune er en åpen, profesjonell og tilgjengelig kommune. Området er en viktig bidragsyter i å profesjonalisere organisasjonen ved blant annet å legge til rette for gode kommunikasjon- og samhandlingsprosesser internt og eksternt.

Digitalisering er et virkemiddel både i tjenesteleveransen, men også i arbeidet med å gjøre nye Tønsberg til en åpen og tilgjengelig kommune som legger til rette for et aktivt lokaldemokrati, og gode medvirkningsprosesser. Ny teknologi og digitale løsninger skal videre bidra til å høyne kvaliteten og tilgjengeligheten for brukere og pasienter, samtidig som det skal bidra til å effektivisere og innovere tjenestene. Det er innført en porteføljestyling av digitaliseringsinnsatsen i kommunen for å sikre en systematisk satsing på området, og arbeidet med å lage en digital strategi for kommunen er i gang, og forventes ferdigstilt våren 2020.

Et strategisk og systematisk kommunikasjonsarbeid vil også være et sentralt virkemiddel i arbeidet med å utvikle Tønsberg til en tilgjengelig kommune som produserer gode tjenester og som fyller rollen som samfunnsutvikler på en god måte. Kommunikasjons-teamets oppgaver er blant annet å drifte og videreutvikle våre eksterne og interne kommunikasjonskanaler, følge opp arbeidet med visuell identitet/grafisk profil, klarspråksatsing, kommunikasjonsrådgivning og strategisk kommunikasjonsbistand til organisasjonen. Videre skal teamet legge til rette for internt nettverksarbeid og kompetansedeling, samt legge til rette for at den nye kommunen kan gjøre et løft på kommunikasjonskompetansen i stort. Ny kommunikasjonsstrategi utvikles i høst og skal etter planen behandles politisk tidlig 2020.

Team service har blant annet ansvar for drift og videreutvikling av servicesentrene i både Tønsberg og Re, drift av kommunens sentralbord, turistinformasjon og andre serviceoppgaver. I tillegg til den eksterne servicefunksjonen gjennom servicesentrene og sentralbordet, skal teamet bidra til en god intern service- og logistikkflyt i organisasjonen.

Et velfungerende dokumentsenter og politisk sekretariat ligger som en forutsetning for den nye organisasjonen i stort – og er helt nødvendig for å sikre gode, åpne og effektive politiske og administrative prosesser. Området er delt i to der team politisk sekretariat har ansvar for blant annet gjennomføring og forberedelse av politiske møter, tjenester til ordfører og folkevalgte, folkevalgtopplæring, kommunestyre- og stortingsvalg og vigsler. Team dokumentforvaltning har blant annet ansvar for postmottak, saks- og arkivsystem, dokumentflyt, rådgivning, support og kurs.

Tiltak for å nå innsparingskrav i budsjett 2020

(Hvert tiltak beskrives kort med tanke på gjennomføring, tidsplan og konsekvenser for tjenestene og ansatte.)

Bruk denne malen:

Navn på tiltak	Millio- ner kroner	Hvordan gjennomføre tiltaket	Når iverk- satt	Konsekvens for tjeneste- mottakere	Konsekvens for ansatte
Utsette <i>ekstra</i> satsing på prosjekt digitaliseringstiltak og klarspråk	0,270	Utsette ett år	Fra 1.1. 2020	Arbeidet med å digitalisere og effektivisere TBG tjenester ut til mottakerne blir forsinket/får dårligere kvalitet Arbeidet med å gjøre Tønsberg til en ledende klarspråkkommune forsinkes	Effektivisering/innovering av arbeidsprosesser utsettes Fare at Tønsberg kommune sakker akterut i digitaliseringsarbeidets
Kutte enkelte fagsystemer	0,150	Gå systematisk igjennom fagsystemporteføljen og komme med forslag på avvikling av enkelte fagsystemer Endelig avgjørelse må tas i samarbeid med rådmannens ledergruppe Mange av disse systemene har lange «oppsigelsestider» så det er mulig effekten blir vanskelig å hente ut allerede i 2020		Dårligere tilbud og tjenester til brukerne Mulig de må over på manuelle tjenester	Lavere effektivitet i utførelsen av arbeidet Tilbake til manuelle arbeidsmetoder og tungvinte arbeidsprosesser
Redusere annonseutgiftene	0,275	Se på muligheter for å kutte annonsering i TB, og heller bruke våre egne kanaler til annonsering Eventuelt forhandle frem en bedre avtale	1.1.2 020	De som leser TB (og som ikke er på andre kommunikasjonskanaler) får noe dårligere tilgang til informasjon fra kommunen	Muligens noe redusert synlighet på stillingsutlysninger og kunngjøringer Andre kommunikasjons tiltak kan motvirke negative følger
Kutte kursutgifter, kontorutstyr, abonnementer mm. innenfor kommunikasjon	0,307	Kutte i ulike driftsutgifter	1.1.2 020	Ingen	Mindre handlingsrom med tanke på kurs, kontormateriell, fagsamlinger, markeringer, m.m. Muligens noe mindre motiverte ansatte. Mindre handlingsrom og mindre muligheter for videreutvikling

Fordeling av fasttelefoniutgifter Re til virksomheter	0,100	I Re har kommunikasjon / service betalt fasttelefoniregning for hele kommunen.	1.1.2 020	Ingen	Mindre økning i utgifter for virksomheter i Re.
Reduserte porto-utgifter	0,300	Naturlig utvikling	1.1.2 020	Ingen	Ingen
SUM	1 402				

Budsjettrammer i planperioden

Forslag til total ramme for 2020 og økonomiplan: (1000 kroner)

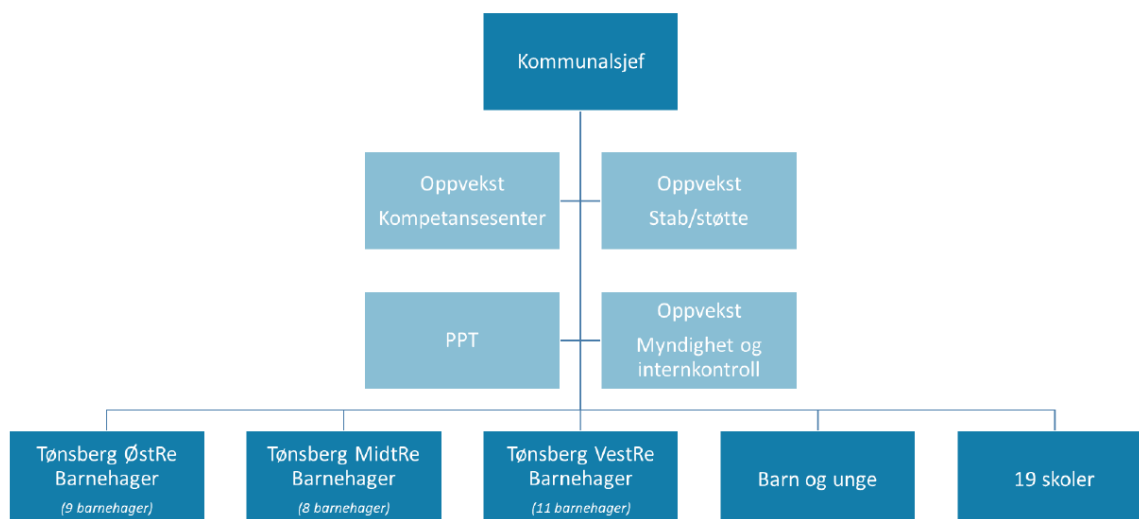
	Rådmannens forslag til budsjett og økonomiplan			
	2020	2021	2022	2023
10400 Digitalisering, kommunikasjon og adm. støtte	233	-2 195	-3 080	--4 216
10410 Dokumentsenter og politisk sekretariat	16 377	16 377	16 377	16 377
10411 Folkevalgte	8 958	10 413	8 958	10 413
10420 Kommunikasjon og servicesenter	7 573	7 878	7 898	7 898
10430 Digitalisering	36 934	36 934	36 734	36 734
Sum	70 075	69 407	66 887	67 206

Investeringer i planperioden

Når det gjelder investeringer på IKT-området, skal disse bestemmes og avklares i samråd med porteføljestyret. Porteføljestyrimodellen fungerer slik at et porteføljeråd spiller inn digitaliseringsprosjekter til porteføljestyret (rådmannens ledergruppe) som har som mandat å prioritere hvilke digitaliseringstiltak- og prosjekter som skal iverksettes i organisasjonen. Porteføljestyriming vil sikre et tverrfaglig og organisasjonsovergripende blick på digitaliseringsarbeidet og investeringene knyttet til dette, samtidig som det gir grunnlag for å prioritere og målrette digitaliseringsinnsatsen i årene fremover. Det skal utvikles en konkret plan og strategi på hvilke digitaliseringstiltak og investeringer som skal gjennomføres i tiden fremover. Samlet sentralt investeringsbudsjett for IKT er i 2020 på 20,9 mill. kr.

Oppvekst og læring

Organisering av rammeområdet

Omfatter disse tjenestene:

Stab og støtte (SST)

- Skole- og barnehagefaglig rådgivning/oppfølging
- Skoleskyss
- Skolebytte
- Barnehageopptak
- Oppfølging lærlinger
- Merkantil støtte barnehager

Myndighet og Internkontroll

- Barnehagemyndighet
- Oppfølgingsansvar helhetlig kvalitetssystem
- Oppfølgingsansvar på skole i 1310 systemet

Kompetanse og utviklingssenter

- Ansvar for det overordnede utviklingsarbeidet i oppvekstsektoren
- Fasilitere alle leder- og nettverksmøter i sektoren
- Beredskapsteam mot mobbing

Pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT) og logopedtjeneste

Barnehagevirksomhetene

- 28 kommunale barnehager
- Åpen barnehage

Skoler

- 19 kommunale skoler

Virksomhet Barn og Unge (BOU)

- **Barnevern**
- **Barnevernvakta**
  - Interkommunal akuttberedskap for Vestfold
- **Tjenester til enslige mindreårige flyktninger og asylsøkere (TEMFA)**
  - Bofellesskap
  - Oppfølging av ungdom som bor på hybel
  - Rekruttering og oppfølging av fosterhjem
- **Forebyggende helsetjenester**
  - Jordmortjeneste
  - Helsestasjon
  - Legetjeneste
  - Ergoterapi
  - Fysioterapi
  - Ungdomshelsestasjon
  - Skolehelsetjeneste i grunnskole og videregående
- **Psykisk helse**
  - Familiehus/senter, gruppetilbud, individuelle samtaler
  - Veiledning og behandling
  - Avlastning/botilbud
- **Tjenester til barn og unge med nedsatt funksjonsevne og deres familier (TFF)**
  - Tildelingskontor av tjenester opp til 20 år
  - Omsorgslønn, Brukerstyrt personlig assistanse, avlastning, støttekontakt, veiledning, aktivitetsgrupper
  - Årfuglveien ressurscenter
  - Senter for forebygging
  - Ressurssenteret i Re

Faktaopplysninger budsjett 2020

Brutto budsjett i mill. kr:	1.457,2
Netto ramme i mill. kr:	1.305,0
Antall årsverk:	1.609,6

Utfordringer i perioden

- Enkelte skoler vil få kapasitetsutfordringer i forhold til å ta inn alle barn i skolekretsen mens andre skoler vil oppleve elevtallsnedgang.
- Bygge opp og satse på universelle tiltak for å sikre god oppvekst til alle barn og unge, særlig til de sårbare barna og ungdommene.
- Sikre barn og unge med spesielle behov de rettigheter de har krav på i barnehage, skole og fritid.

- Oppvekstsektoren er i stor grad bundet av normer når det gjelder ressursbruk og fordeling. Særlig gjelder dette i skole og barnehage, noe som vanskeliggjør utfordringer med tanke på effektivisering på disse områdene.
- Fagfornyelsen og digitalisering i skolen, som innføres i august 2020, vil kreve tid, ressurser, mye utstyr og omfattende kompetanseheving.
- Barnevern vil kunne komme til å få flere oppgaver overført fra statlig barnevern. Usikkert om dette fullfinansieres.
- Kommunen skal tilby forløpskoordinatorer i alle saker som skal til sykehuset (Barne- og ungdomspsykiatrien). I tillegg skal kommunen i større grad tilby behandling innenfor psykisk helse til barn og unge.
- Barns rett til å bli hørt er et svært viktig element i arbeidet med barn og unge. Dette utfordrer sektoren på tidsbruk og eventuelt behov for andre tjenester og tiltak enn det som finnes i dag.

Særskilte utfordringer, virksomhet barn og unge

Tiltak for enslige mindreårige flyktninger og asylsøkere (TEMFA) har de siste årene ikke mottatt nye enslige mindreårige flyktninger, og styrer mot avvikling av bofellesskapet i løpet av 2020. I 2020 synker tallet på ungdom i TEMFA sin omsorg betydelig. Flere brukere fyller 20 år, og følges ikke lenger opp av TEMFA. Inntektene synker fortere enn utgiftene. Inntekter følger ungdommene, mens utgiftene blant annet følger lønnskostnader. Det vil derfor være forsinkelser i regulering av disse, da en omorganisering og nedbemanning tar tid.

De vil være stor økning i tjenesteproduksjon eller utgifter for Tjenester for barn og unge med nedsatt funksjonsevne (TFF) de kommende årene. Det er flere sårbare barn og familier som det neste året forventes å gå fra avlastning til barnebolig. Dette er familier som har stått i stor belastning over tid.

Barselomsorgen øker etter nye retningslinjer og endring av sykehusets arbeid, noe som medfører større behov for oppfølging ute i kommunen.

De kommende årene vil Barnevernsreform 2020 tre i kraft. Det er uvisst hvilke konsekvenser dette får. Det har vært meningen at det statlige barnevernets oppgaver skal overføres til kommunene. Dette gjelder for eksempel beredskapshjem. Det skal satses videre på nærhetsprinsippet, samarbeid barnevern/skole, med mer. Barnevernet ser en økt bekymring rundt ungdommers psykiske helse og rus. Det er behov for økt bruk av institusjonsplasseringer.

Arbeid med rusomsorg vil kreve et nært samarbeid med virksomheten «Ung i Tønsberg». Innføring av pakkeforløp psykisk helse fører til at kommunen får økt ansvar for koordinering og behandling, samt at henvisningsarbeidet får større omfang. Dette vil føre til økte kostnader. Alle barn som henvises til BUPA skal ha en koordinator.

Oppfølging av tjenester til barn og unge økes fra 18 til 20 år starter fra 1.1.20, og skal gjennomføres av virksomhet barn og unge innenfor dagens budsjetttrammer.

Smittevernsarbeidet for befolkningen opp til 20 år vil fra juni 2020 legges til forebyggende

helsetjenester i virksomhet barn og unge. Arbeidet vil kreve økt helsesykepleierressurs. For å få til dette, må det ytterligere omdisponeres ressurser i virksomheten.

Særskilte utfordringer i barnehagesektoren

Behov for å kunne tilby barnehageplasser for de som har rett til barnehageplass i kommunen (Lov om barnehager § 12a).

Ut fra de prognoser vi har for barnetallsutvikling i kommunen, ser det ut som vi med allerede vedtatt utbygging av Skjeggstadåsen barnehage med 72 plasser vil ha tilstrekkelig kapasitet. Det vil likevel kunne være mangel på plasser i enkelte områder. Det må planlegges tilstrekkelig barnehagekapasitet i alle deler av kommunen, slik at foresatte i størst mulig grad får barnehageplass der de bor. Sem og Hogsnes/Vear vil være det største pressområdet, og her arbeides det med muligheter for kapasitetsutvidelse. Slagen og Tønsberg sentrum kan også få kapasitetsutfordringer, mens andre områder i kommunen kan få ledig kapasitet.

Barn med behov for spesialpedagogisk hjelp og barn med andre behov for tilrettelegging (Lov om barnehager, Kapittel VA, Spesialpedagogisk hjelp, tegnspråkopplæring mm.)

Antall barn med vedtak om spesialpedagogisk hjelp har økt fra 60 i 2017 til 76 i 2018 (fra 2,5 til 3,3 prosent). Antall vedtakstimer har økt fra 25.700 til 30.700. I tillegg har endring i barnehageloven gitt rett til vedtak om individuell tilrettelegging knyttet til nedsatt funksjonsevne. Omfanget på antall barn og vedtak vil føre til et stort press på denne tjenesten.

Særlige utfordringer på skoleområdet

Ut fra de prognoser vi har for barnetallsutvikling i kommunen, kan vi forvente en fortsatt elevtallsvekst i økonomiplanperioden. Forventet elevtallsvekst varierer fra skole til skole, og mens noen skoler vil oppleve elevtallsnedgang vil andre få kapasitetsutfordringer. Det er allerede varslet utfordringer i Vear skolekrets, og det forberedes kapasitetsutvidelse på Presterød barneskole for å kunne ta forventet press i Slagenområdet.

Høsten 2020 kan Skagerak International School Tønsberg starte opp hvis godkjenning blir gitt av Utdanningsdirektoratet. Skolen er planlagt for 220 elever. Denne kan forventes å ta deler av elevveksten. Dette medfører at kostnadene elevtallsveksten representerer bremses, men på den andre siden vil kommunen senere i økonomiplanperioden trekkes i rammetilskuddet for disse elevene.

IKT-situasjon

Fra høsten 2020 innføres nye læreplaner i grunnskolen. Fagfornyelsen representerer et paradigmeskifte i forhold til bruk av digitale hjelpemidler i skolen. De tradisjonelle lærebøkene vil i stor grad erstattes av elektroniske lærebøker, nettressurser, apper og programvare. Det vil være helt nødvendig at alle elever i Nye Tønsberg kommune har egne digitale enheter. Anslag for nye Tønsberg kommune på innkjøp av nødvendig antall digitale enheter stipuleres til 11,4 millioner kroner. I tillegg kommer kostnader til nødvendig utstyr som digitale tavler og midler til kompetanseutvikling i personalgruppene. Samtidig som vi investerer i nytt utstyr, eldes det gamle utstyret. Vi må derfor forvente å reinvestere i utstyr til lærere og ungdomstrinnselever i inneværende økonomiplanperiode.

Kapasitet og tilbudsstruktur i alternative læringsarenaer

Norsk grunnskole har som prinsipp at alle elever skal kunne få et godt undervisningstilbud og læringsmiljø ved nærskolen. Kommunen må likevel ta høyde for at kommunen alltid vil ha elever som av ulike årsaker krever tilrettelegginger som er vanskelig å få til innenfor nærskolens rammer. Det er

derfor i begge kommunene ulike alternative læringsarenaer. Når elevtallet vokser vil også behovet for alternative læringsarenaer også vokse. Det er ønskelig at kommunen også har en viss reservekapasitet, slik at vi i minst mulig grad må kjøpe kostbare tiltak i privat regi.

SÆRLIGE UTFORDRINGER PÅ SFO-OMRÅDET

Varslede endringer innenfor SFO i Statsbudsjettet

Statsbudsjettet legger opp til at en SFO-plass for første- og andreklassinger ikke skal koste mer enn 6 prosent av husstandens inntekt. Videre skal SFO være gratis for elever på mellomtrinnet. Staten gir kommunen ca. 2 millioner i rammeøkning per år til å finansiere ordningen. Kommunen har i dag ikke administrative systemer til å administrere ordningen.

Harmonisering åpningstid og sommeråpent samt SFO-satser (brukerbetaling)

SFO i Re har vedtektsfestet lenger åpningstid enn gamle Tønsberg kommune. Dette videreføres i den nye kommunen. Tønsberg kommune har på sin side hatt en uke kortere sommerstengt enn Re kommune. Det vil føre til økte kostnader å utvide SFO-året i tidligere Re kommune, mens kostnadene kan reduseres noe ved å følge Re kommune sin ordning. Egenbetalingen i SFO har vært lavere i Re kommune enn i Tønsberg. Konsekvensene av harmoniseringen er at brukerbetalingsen øker relativt markant for familiene i tidligere Re kommune. Innføring av en makspris ut fra husstandens samlede inntekt vil motvirke denne økningen for noen familier.

Målsettinger i perioden:

1. Forvalte sektorens ressurser slik at rettigheter og krav til innhold, bemanningsnormer, grunnbemanning, areal, lokaler og utstyr oppfylles.
2. Bygge opp og satse på universelle tiltak som i hele sektoren. Avdekke og ha apparat for å ivareta de som har behov for hjelp og støtte.
3. Vurdere, planlegge og iverksette målrettede tiltak som for eksempel større tjenestetilbud til sårbare familier i ferier, barnehageplass til alle, gratis barnehage til lavinntektsfamilier og SFO til alle.
4. Ha tilstrekkelig og god oppfølging av jordmor og helsestasjon.
5. Prioritere miljøterapeuter på alle skoler.
6. Arbeide for økt tilstedeværelse av helsesykepleier på alle skoler.
7. Arbeide for gratis mat i barnehagene.
8. Sikre at alle ansatte i sektoren har et helhetsperspektiv på barn og unge, er oppdatert på ny kunnskap og forskning, og anvender kunnskap og kompetanse i tidlig innsats og forebygging, i samarbeidsrelasjoner og i praktisk arbeid med barn og unge.
9. Ha læringsmiljøer som er universelle og ivaretar alle, slik at barn og unge får mulighet til å oppfylle sitt faglige potensiale, bli trygge, aktive og selvstendige i eget liv og i samfunnet.
10. Ha alternative læringsarenaer som ivaretar barn og unge med særskilt behov.
11. Planlegge og gjennomføre samarbeid og samhandling på tvers av tjenestene, og med videregående skole.
12. Prioritere arbeid med fagfornyelsen, digitalisering og digital kompetanse, og sikre tilstrekkelig og godt utstyr til elever og ansatte.
13. Ha forebyggende barnevern på alle skoler.

Målsettinger for å se på videre effektivisering og mulige handlingsrom 2024

- Gjennomgang av skole- og barnehagestrukturen i nye Tønsberg for, i størst mulig grad, å sikre tilstrekkelig kapasitet innenfor en forsvarlig kostnadsramme.

- Det skal gjennomføres helhetlig og grunnleggende gjennomgang av spesialundervisningsarbeidet i den nye kommunen, med tanke på å få til en eventuell dreining av ressurser fra enkeltvedtak til tilpasset opplæring, for å oppnå bedre resultater både for enkelte barn/ ungdom, og for å frigjøre ressurser til å møte flere barns/ unges behov.
- En arbeidsgruppe har startet gjennomgang og evaluering av nåværende kostnad, bruk og effekt av kjøp av alternative læringsarenaer, med tanke på mulig forbedring og effektivisering av framtidig tilbud.
- En arbeidsgruppe har startet gjennomgang og evaluering av kommunens tilbud til minoritetsspråklige elever med tanke på forbedring og effektivisering.

Driften i 2020 og i perioden

Endringer fra basisbudsjettet 2019

Oppvekst og læring	2020	2021	2022	2023
Sum lønnsvekst	38 551	38 551	38 551	38 551
Sum prisvekst	7 882	7 882	7 882	7 882
Sum innlemmes i rammetilskudd	15 264	15 264	15 264	15 264
Sum nye foreslåtte tiltak	0	0	0	0
Sum konsekvensjusteringer av tidligere vedtatte tiltak	15 534	16 534	17 534	18 534
Sum konsekvenser av politiske vedtak	800	800	800	800
Sum reduksjoner, innsparinger	-2 202	-2 202	-2 202	-2 202
Sum pålagt innsparing rådmannen	-25 212	-70 553	-87 088	-108 306
Sum inntektsøk., prisvekst	-3 542	-3 542	-3 542	-3 542
Sum inntektsendringer	-475	-475	-475	-475
Sum	46 599	2 258	-13 277	-33 495

Virksomhet Barn og unge

Tilskudd til psykologer blir for 2020 innlemmet som en del av rammetilskuddet til kommunen og lagt inn til virksomheten med 800.000 kroner

Helsestasjon og skolehelsetjenesten med 2 millioner kroner er ikke tildelt kommunen i rammetilskuddet fra staten.

Ressurssenteret i Re har i 2019 hatt et merforbruk på 1,9 millioner kroner. Dette er lagt inn i budsjettet til virksomheten for 2020.

Andre behov som en ny ressurskrevende bruker og to institusjonsplasser i barnevernet, på til sammen 3, 6 millioner kroner, er det ikke funnet rom for i budsjettet. Dette vil føre til kutt og reduksjon i tjenester og tiltak innenfor hele virksomheten og kan føre til overføring av stillinger og nedbemanning for å komme i balanse.

Skolene

På skoleområdet er basisbudsjettet justert for økte lønnskostnader etter lønnsoppgjøret i 2019.

Videre er helårseffekten av økte kostnader som følge av en elevtallsvekst på 100 elever i 2019 hensyntatt. Midler fra staten for å kompensere for innføringen av lærernormen som tidligere ble gitt til skolene som øremerket tilskudd, er nå lagt inn som en økning av basisbudsjettet. Rådmannen legger videre opp til en deflatorøkning av SFO-satsene. Grunnet harmoniseringen mellom de gamle kommunenes SFO-satser, vil denne slå ulikt ut i de to delene av den nye kommunen.

I gamle Tønsberg kommune er det i 2019 et Bystyrevedtak på gratis SFO på førstetrinn til de som ikke kan benytte seg av SFO på grunn av lav inntekt. Vedtaket er gjort med å tildele skolene til sammen 500 000 kroner for høsten 2019. For at disse familiene ikke skal miste tilbudet sitt etter ett semester, men ha muligheten til å ha SFO frem til sommeren 2020 er det i budsjettet videreført med 500 000 kroner også for vårsemesteret i gamle Tønsberg. Rådmannen finner ikke rom for å videreføre dette tilbudet etter juni 2020.

Barnehagene

Barnehagene må ha en innsparing på 1, 4 millioner kroner for å dekke en økning i vedtak for 2019 til barn med spesialpedagogiske tiltak. Dette må gjennomføres innenfor de vedtatte rammer og vil kunne gi et mindre likeverdig tilbud til andre barnehagebarn.

Hvordan de ulike tiltakene til innsparing skal gjennomføres og hvilke konsekvenser dette får i den enkelte virksomhet er vanskelig å si noe om så tidlig i prosessen. Dette må jobbes med i den enkelte virksomhet i samarbeid med organisasjonene.

Nye driftstiltak i barnehagene perioden

Harmonisering åpningstid og sommeråpent

Det er forskjeller mellom Re og Tønsberg i antall uker barnehagene er sommerstengt. En harmonisering mot den løsningen som har færrest uker stengt vil føre til økte lønnskostnader i barnehagene. Dette vil komme som egen sak i løpet av 2020.

Vedtak om å vurdere matservering i barnehagene

Det er et bystyrevedtak i Tønsberg om å vurdere innføring av mat i barnehagene i forbindelse med budsjett for 2020. Kostnad for ordningen vil være 3,7 millioner kroner per år. En slik økning i drift av de kommunale barnehagene vil utløse økt tilskudd til private barnehager om to år slik at totalkostnaden fra 2022 vil være 6 millioner kroner. Rådmannen finner ikke rom for å legge dette inn i budsjett for 2020 og det vil derfor være matservering, som det er i dag, i gamle Re og ikke matservering i gamle Tønsberg. Ny sak om harmonisering av dette vil komme i løpet av 2020.

Bemanningsnorm i barnehagens åpningstid (lik bemanning gjennom hele dagen)

Foreløpig beregnet kostnader til ulike modeller for å kunne innføre lik bemanning gjennom hele dagen ligger med som vedlegg i budsjettdokumentet. Det vil kreve et større arbeid for å kunne beregne presist hva dette vil koste kommunen.

Egenandeler og gebyr for SFO 2020

Det vil fremmes egen politisk sak om nye vedtekter for den kommunale skolefritidsordningen – SFO. Det er behov for et felles sett harmoniserte vedtekter for den nye kommunen. Et utkast til nye vedtekter er i skrivende stund ute på høring.

Med bakgrunn i plasstypene som skisseres i høringsutkastet legges det opp til følgende satser:

SKOLER	Re 2019	Tbgg 2019	Tønsberg 2020	Økning % Re	Økning % Tbg
Opphold SFO:					
5 dager/uke	2845	3024	3120	8,8	3,1
4 dager/uke		2662	2566		-3,7
3 dager/uke		2056	2012		-2,2
2 dager/uke		1450	1458		0,5
Annenhver uke		1663	1675		0,7
Morgenplass	480		495	3,0	
Kost:					
5 dager/uke	228	220	220	-3,6	0,0
4 dager/uke		176	178		1,1
3 dager/uke		132	136		2,9
2 dager/uke		88	94		6,4
Annenhver uke		110	105		-4,8
Morgenplass			ikke kost		
Satsene gjelder fra 01.02.20					
Søskenmoderasjon utgjør 30% for 2. barn og 50% fra 3. barn					

Foreldrebetaling i barnehage

Det er i 2019 innført at gratis kjernetid vil innføres også for toåringer fra 2020. Justering for kompensasjonsordninger, barnehage er lagt inn budsjettet til sektoren.

Barnehagene i Re har vedtektsfestet lenger åpningstid enn gamle Tønsberg kommune. Tønsberg kommune har hatt en uke lengre sommerstengt enn Re kommune. Rådmannen vil fremme egen politisk sak om nye vedtekter for de kommunale barnehagene før neste års barnehageopptak starter. Hvordan de nye vedtektene vil harmonisere åpningstidene fra de gamle kommunene, vil kunne få framtidige budsjettmessige konsekvenser.

Tiltak for å nå innsparingskrav i budsjett 2020

Oppvekst og læring har for 2020 et innsparingskrav på 2 prosent. Dette utgjør ti sammen25, 2 millioner kroner for sektoren. Det har vært jobbet med å se tjenestestrategien opp mot hvor innsparingen i oppvekstsektoren skal gjennomføres. Tidlig innsats og forebygging, samt fokus på universelle tiltak er hovedelementene i strategien. Det har vært viktig å beholde bemanningen der hvor barna er, i barnehage, skole og avlastning.

Barnehagene er derfor skjermet for innsparing, med unntak av behov meldt inn for ekstra ressurser til spesialpedagogisk hjelp på 1, 4 millioner kroner. PPT har i forbindelse med sammenslåingen på grunn av ny organisering i sektoren, allerede redusert bemanningen sin med 1.5 årsverk og er skjermet for ytterligere innsparing. Skolene har fått et samlet innsparingskrav på 15, 5 millioner kroner. Lærernormen skal overholdes så langt det er mulig. Tilskuddet til lærernorm er lagt inn fra staten som en del av rammetilskuddet til kommunen. Det kan bli behov for overføring av ansatte fra en skole til en annen i denne prosessen. Skolene vil få utfordringer med å dekke opp lærernormen og nødvendig spesialundervisning. Stabene i oppvekstsektoren har innsparingskrav på 2 millioner kroner. Innsparing skjer ved å redusere driftsbudsjettet og noe bruk av sektorens fond. Virksomhet Barn og unge har et innsparingskrav på 5, 8 millioner. Hvor denne innsparingen skal tas, og hvilke konsekvenser dette har vil ikke bli klart før i november.

Navn på tiltak	Mill kr	Hvordan gjennomføre tiltaket	Når iverksatt	Konsekvens for tjeneste- mottakere	Konsekvens for ansatte
Virksomhet Barn og Unge	5,8	Tas i medbestemmelse og avklares i løpet av høsten	Januar 2020	Tiltak kan opphøre eller reduseres.	Kan føre til nedbemanning/ omplassering av ansatte
Sentral pott fra ressursfordelingsmodellen skole i gamle Tønsberg kommune	2,8	Sentral pott som har gått til ulike prosjekter ute i enkelte skoler.	Januar 2020		Kan føre til overføring av ansatte til andre skoler/ virksomheter
Færre elever innføringsklassen Træleborg	1,04	Se på bemanningen ved innføringsklassen Må tas i medbestemmelse ved skolen	Januar 2020		Kan føre til overføring av ansatte til andre skoler/ virksomheter
Reduksjon av tilskudd til spesialundervisning i friskoler	0,5	Utarbeide nye retningslinjer for beregning av tilskudd	Høsten 2020	Likeverdig tildeling mellom kommunale og private skoler	Ingen
Reduksjon skolebudsjettet	11,7	Tildeles sentralt etter ressursfordelingsmodellen.	Januar 2020	Lærernormen forsøkes innført i nye Tønsberg, men vil bli utfordrende.. Mindre til spes.ped. og drift i på den enkelte skole.	Vil føre til overføring av ansatte fra en skole til en annen.
Spesialpedagogisk hjelp i barnehagene	1,4		Våren 2020	Færre ressurser til barnehagene.	Større belastning på den enkelte ansatte
Reduksjon i stabene	2,0	Reduksjon i driftsbudsjettet og bruk av fond.	Januar 2020	Mindre til drift	Ingen

I tillegg til reduksjonen på 15, 5 millioner kroner i skolen legges det opp til å finansiere fem IKT-fagarbeiderstillinger gjennom en årlig budsjettoverføring fra skolene til Stab/støtte på ca. 2, 5 millioner fordelt etter skoleslag og skolestørrelse.

Budsjettrammer i planperioden

Forslag til total ramme for 2020 og økonomiplan: (1000 kroner)

	Rådmannens forslag til budsjett og økonomiplan			
	2020	2021	2022	2023
200 Oppvekst og læring	2 802	-42 539	-59 074	-80 292
201 Oppvekst stab/støtte	80 740	80 740	80 740	80 740
202 Oppvekst myndighet og internkont.	180 183	180 183	180 183	180 183
203 Oppvekst kompetansesenter	7 381	7 381	7 381	7 381
204 PPT	23 118	23 118	23 118	23 118
211-242 Skoler	521 759	521 759	521 759	521 759
261-263 Barnehager	250 988	250 988	250 988	250 988
280 Barn og unge	238 032	239 032	240 032	241 032
Sum	1 305 002	1 260 661	1 245 126	1 224 908

Investeringer i planperioden

Solerød barnehage har behov for utbygging slik at avdelingen som er i andre etasje på gammelt bygg kommer på bakkeplan i nytt bygg. Andre etasje vil da kunne omdisponeres til personalrom med et kontor for de ansatte i barnehagen.

Elevveksten i Søndre Slagen er stor. Spesielt Sandeåsen skole vil ifølge prognosene få store kapasitetsutfordringer. Presterød barneskole skal bygges ut fra 2- til 3-parallell barneskole, og vil bli den skolen i Søndre Slagen som skal avlaste elevveksten i bydelen. Skolen ligger strategisk plassert mellom Sandeåsen, Husvik og Ringshaug barneskoler og kan avlaste alle de tre skolene.

Mestring og helse

Organisering av rammeområdet

Virksomhetene omfatter disse tjenestene

Virksomhet - Sykehjemmene (SIT)

- Langtidsplasser (inkl. kjøpte plasser)
- Korttidsplasser (inkl. kjøpte plasser)
- Dagsenter somatikk
- Dagsenter demens
- Legetjeneste på institusjon
- Kjøkken/kafé
- Vaskeri

Virksomhet - Mestring og forebyggende tjenester (MFT)

- Tilrettelagt arbeid og aktivitet
- Kjøpte arbeidsplasser
- Seniorsenter
- Transport
- Frisklivssentralen
- Rehabilitering
- Hverdagsrehabilitering
- Tilrettelegging for hjemmeboende
- Hjelpemiddellager
- Aktivitetstilbud til alle grupper over 20 år
- Støttekontakttjeneste
- Avtalefysioterapeuter

Virksomhet - Hjemmetjenesten (HJTJ)

- Hjemmesykepleie
- Hverdagsrehabilitering
- Praktisk bistand
- Omsorgsboliger

Virksomhet - Tildeling helse og omsorgstjenester (THO)

- Tildele tjenester til personer over 20 år
- Koordinerende enhet og individuell plan
- Samhandle med sykehuset, om utskriving og overliggerdøgn
- Tildele omsorgslønn

- Kreftkoordinator

- Demenskoordinator

Virksomhet - Psykisk helse og miljøarbeid (PHM)

- Kartlegge, behandle og rehabilitere
- Omsorgsboliger
- Ambulerende tjenester
- Praktisk bistand og opplæring
- Fengselshelsetjeneste
- Feltpleie
- BPA
- Helsetjenester
- Avlastning

Virksomhet - Legevakt og allmennmedisin (LA)

- Øyeblikkelig hjelp døgnplasser (ØHD)
- Tønsbergregionen legevakt og ØHD
- Kommunalt fastlegekontor
- Fastlegeordningen

Stab mestring og helse (Stab MH)

- Kommuneoverlege
- Faglige og juridiske rådgivere

Faktaopplysninger budsjett 2020

Brutto budsjett i mill. kr:	1.339,0
Netto ramme i mill. kr:	1.157,3
Antall årsverk:	1.244,3

Utfordringer i perioden

Mestring og helse har ansvar for helhetlig helse og omsorgstilbud av god kvalitet til kommunens voksne innbyggere.

Behov for helsetjenester og andelen eldre øker i samfunnet. Flere offentlige utredninger omhandler ulike utfordringer kommunene står overfor i møte med disse. Alle peker på at egenmestring og forebyggende aktiviteter må ha stor fokus.

Det finnes flere tydelige utviklingstrekk som budsjett og økonomiplan må ta høyde for:

- Kommunen må levere bedre tjenester til flere innbyggere med strammere økonomiske rammer. E-helse og velferdsteknologi vil spille en vesentlig rolle for å jobbe mer effektivt, samtidig som man blir nødt til å se på hvordan eksisterende ressursene kan utnyttes mest mulig effektivt for å møte innbyggernes behov.
- Befolkningen blir stadig mer tydelige på hvordan de ønsker å motta tjenester fra kommunen. Dette krever at brukere og pårørende må involveres i større grad og at tjenestene må individuelt tilpasses og være fleksible.
- Det voksende behovet i befolkningen innenfor trangere økonomiske rammer vil stille krav om strengere prioriteringer av de offentlige ressursene. Et mer systematisk samarbeid mellom frivillige organisasjoner, enkeltpersoner og pårørende er nødvendig for å sikre innbyggerne trygghet og et rikere sosialt liv enn det som er det offentliges oppgaver.
- Stadig flere tjenestemottakere gir et behov for flere ansatte i helse- og omsorgssektoren. For å sikre de riktige ressursene må det skapes en attraktiv arbeidsplass som sikrer tilstrømming av kompetente mennesker i årene som kommer.

Selv om helse og omsorgsområdene i både Tønsberg kommune og Re kommune har gjennomført effektiviseringsprosesser i flere runder de siste årene så har det ikke vært mulig å kompensere for kostnadsveksten. Innen området Mestring og helse er det en stor økning i antall brukere, både innenfor eldreomsorgen, men også inne avhengighet og psykisk helse og generelt for alle brukere under 67 år. Dette er en utvikling som skjer nasjonalt. Avdelingsdirektør for helse og velferd i KS, Åse L. Snåre siteres i Dagen Medisin, 23. mai 2019 og sier at «Det er ingen tvil om at kommunesektoren er under press» (...) « Dette handler om flere ting, men den aller største grunnen til at kostnadene øker særlig i helse og omsorg er økningen i antall brukere.» Et eksempel på dette er den store veksten i antall brukere i hjemmetjenesten. I sommer hadde de 5 prosent flere brukere enn sommeren 2018 og totalt sett har de hatt en vekst på over 11 prosent de siste tre årene.

Det er en omforent nasjonal ambisjon om å tilby tilstrekkelig behandling og omsorg i eget hjem. Den nasjonale målsetningen om å flytte stadig flere oppgaver fra spesialisthelsetjenesten til kommunene er godt i gang, men ressursene følger ikke i samme grad oppgavene kommunene er pålagt. Dette gjelder for eksempel utfordringene med å håndtere de stadig økende utskrivninger av stadig sykere pasienter og skiftende antall overliggerdøgn i gjennom året, og de utfordringene kommunen har med å gi faglig forsvarlige tilbud til pasienter med alvorlig ruslidelse og samtidig psykisk sykdom (ROP). Det er vedtatt en dekningsgrad på 23 prosent innen 2025 for heldøgns pleie og omsorgsplasser til innbyggere over 80 år i nye Tønsberg kommune. Det betyr at kommunen må ha (etter utbygging av

Hogsnes, Olsrød og Træleborg) ytterligere ca. 95 plasser innen 2025. Disse plassene kan bety ekstra driftsutgifter på mellom 90 og 100 millioner kroner. For å sikre forutsigbarhet for drift og økonomi vil rådmannen komme tilbake med sak om dekningsgrad tidlig i 2020.

Målsettinger i perioden

I forbindelse med kommunesammenslåingsprosessen er det vedtatt strategier og mål for området Mestring og helse.

Innbyggerne mestrer og tar ansvar for eget liv, bor i eget hjem og opplever trygge tjenester

Strategier:

- Spørre pasient/bruker/pårørende: «-hva er viktig for deg», hver dag, hele året og ta svaret deres på alvor.
- Ta i bruk ny teknologi for økt trygghet og mestring.
- Arbeide med systematisk forbedrings- og pasientsikkerhetsarbeid.
- Ha god samhandling og forutsigbare bruker- og pasientforløp.
- Styrke innsatsen på helsefremmende og forebyggende arbeid.
- Anerkjenne pårørende som en ressurs.
- Utvikle og yte tjenester der innbyggerne bor.

Frivillige bidrar til et inkluderende lokalsamfunn der innbyggerne lever aktive og meningsfulle liv. Frivillige bidrar til å forebygge ensomhet og utenforskap.

Strategier:

- Legge til rette for at innbyggere som ønsker det, har mulighet til å bidra med frivillig innsats innenfor området Mestring og helse når de kan.
- Rekruttere og beholde frivillige i alle aldre på helse- og omsorgsfeltet.
- Styrke og koordinere det systematiske samarbeidet mellom frivillige organisasjoner og enkeltpersoner innenfor området Mestring og helse og resten av kommunen.

Ansatte har oppdatert fag- og forbedringskunnskap, er proaktive, sikrer kontinuerlig forbedring av tjenestene og tar ansvar for eget arbeidsmiljø.

Strategier:

- Ha system for, og prioritere tilbud om, kompetanseheving innen teknologi, fag og forbedringskunnskap.
- Sikre gode arenaer for erfaring og kunnskapsdeling.
- Sikre effektive arbeidsverktøy for å planlegge og dokumentere arbeidsdagen.
- Å skape en kultur der den enkelte bidrar til å nå felles mål i et godt arbeidsmiljø.

Ledere er tydelige, kompetente og proaktive. De forstår områdets utfordringer, leverer resultat og legger til rette for faglig utvikling og gode arbeidsmiljø.

Strategier:

- Gjennomføre kvalitetsledelse på alle ledernivå.
- Gi lederne et lederspenn med forutsigbare rammer og frihet til å lede sitt ansvarsområde.
- Arbeide for et mestringsorientert arbeidsklima.

- Utvikle en kultur der alle jobber mot felles mål og et godt arbeidsmiljø.
- Legge til rette for samarbeid med fokus på mestring, kvalitet og effektive tjenester.

Driften i 2020 og i perioden

Endringer fra basisbudsjettet 2019

Mestring og helse	2020	2021	2022	2023
Sum lønnsvekst	32 531	32 531	32 531	32 531
Sum prisvekst	4 726	4 526	4 526	3 226
Sum innlemmes i rammetilskudd	4 500	4 500	4 500	4 500
Sum nye foreslåtte tiltak	525	2 400	4 070	4 070
Sum konsekvensjusteringer av tidligere vedtatte tiltak	21 477	22 177	22 177	22 177
Sum konsekvenser av politiske vedtak	3 910	26 800	50 005	77 015
Sum pålagt innsparing rådmannen	-22 413	-62 720	-77 419	-96 281
Sum reduksjoner, innsparinger	-3 931	-5 481	-5 781	-5 881
Sum inntektsøkning, prisvekst	-1 394	-1 394	-1 394	-1 394
Sum inntektsendringer	-345	-345	-345	-345
Sum	39 586	22 994	32 870	39 618

Driftsnivået fra juni 2019 for virksomhet psykisk helse og miljøarbeid og hjemmetjenesten foreslås videreført i 2020. Tall er basert på prognoser fra Tønsberg og Re.

Nye driftstiltak i perioden

Hogsnes sykehjem er lagt inn med en økning på 36 plasser og dagsenter med 20 plasser. Budsjettet for Træleborg er trukket ut. Vaskeri Re helsehus overtar klesvasking for Hogsnes sykehjem fra 2021. Økning på 1,8 årsverk.

Olsrød sykehjem er lagt inn med en økning på 12 plasser i forhold til dagens kjøpte plasser på Attendo, og et dagsenter med 20 plasser fra mai 2023. Budsjettet for Attendo er trukket ut. Fordi Olsrød har en utfordrende tomt, prisvekst, miljøkrav til utforming av bygningene og fordi det er planlagt for demente øker kostnadene samelignet med Hogsnes. På grunn av kostnadsnivået presenterer Rådmannen egen sak og ber om å få utrede alternativ til Olsrød sykehjem slik det er skissert per i dag.

Det er 17 ubenyttede rom ved Re helsehus. Rådmannen anbefaler ikke å åpne disse permanent i 2020 da det vil gi økte driftskostnader på rundt 5 millioner kroner.

Rådmannen anbefaler å videreføre de 12 plassene som gamle Tønsberg kommune leide i 2019 og bruke dobbeltrom og ledige rom på sykehjemmene ved periodevis økt pågang.

«Nye Træleborg» er planlagt fra 2025 og ligger således ikke i denne økonomiplanen.

Fordi vi ønsker at innbyggere skal bo hjemme så lenge som mulig og fordi det er en vekst i antall brukere økes utgiftene til støttekontakt i virksomhet mestring og forebyggende tjenester.

I 2020 er mange av de øremerkede midler som kommunen har fått for å innføre lovpålagte tiltak som for eksempel øke innsatsen inne psykisk helse og avhengighet og innen tilbudet til demente lagt er lagt inn i rammetilskuddet.

Digitalisering, velferdsteknologi og nye måter å jobbe på skal både øke faglig og brukeropplevd kvalitet og redusere kostnader. Å skalere opp velferdsteknologiske hjelpemidler fra pilot til drift krever at kommune har en grunnmur av ressurser og teknologi på plass. På sikt er det behov for både hjelpemiddeltekniker og dedikerte faglige ressurser på digitalisering og velferdsteknologi som arbeider ute i virksomhetene.

For å sikre god styring, drift og administrering av teknologier som blir innkjøpt er det behov for programvare og lisenser som tar imot og overfører signaler fra ulike teknologier til kommunens elektroniske pasientjournalssystem.

Elektroniske medisindispensere er ferdig pilotert og det planlegges å drifte 100 enheter i 2020 og 150 enheter fra 2021. GPS og mobile trygghetsalarmer er ferdig pilotert og det planlegges å drifte 100 enheter i 2020 og skaleres opp til 550 enheter i 2023.

Det er behov for verktøy for å planlegge arbeidsdagen og styre kompetansen i de ambulerende tjenestene. Etter innføring av nytt pasientadministrativt system (Cos Doc) fra 2020 kan slikt logistikkverktøy innføres. Hjemmetjenesten planlegger oppstart høst 2020. Et slikt verktøy vil medføre effektivisering av arbeidstid når det er innført.

De store utfordringene som kommunen møter ved stadig økt ressursbruk må dreies. Virksomhetslederne i Re og Tønsberg besøkte Ålborg kommune og fikk presentert en vellykket modell for tidlig innsats med fokus på hverdagsmestring som vi ønsker å tilpasse norske forhold og prøve ut i Mestring og helse. Ved å benytte ergoterapeuter før vedtak utformes, er det mulig både å sikre brukerne bedre mestring av hverdagen, samtidig som at man får reduserer vedtakstimer.

Ved å ansette faste leger på legevakta kan man redusere kostnader med 300.000 kr i 2020 og 600.000 kr de neste årene.

Området psykisk helse og miljøarbeid har innført Ressurscenter (Vikarpool). Dette senteret styrer ressursene bedre ved huller i turnus og vakante stillinger. Det er forventet reduksjon i variabel lønn og overtid. Området psykisk helse og miljøarbeid vil øke bruk av frivillige i fritidsaktiviteter for brukerne. Dette kan øke kvalitet for brukere og redusere kostnader.

Egenandeler og gebyr for 2020

Forskrift for egenbetaling av helse- og omsorgstjenester regulerer i stor grad kommunens muligheter for å fastsette nivå på egenbetaling og satser.

Egenandeler for praktisk hjelp

Tønsberg og Re har forskjellig profil på egenandel for praktisk hjelp. Tønsberg har satser som er basert på timepriser gradert etter grunnbeløpene i folketrygden, mens Re har abonnementsordning hvor satsene er basert på månedsbeløp. Over halvparten av brukerne har en inntekt under 2G som reguleres av forskrift med en fast månedspris. Videre skal timeprisen ikke overstige selvkost og egenandelen kan ikke settes høyere enn at vedkommende beholder tilstrekkelig til å dekke personlige behov og bære sitt ansvar som forsørger. Det kan ikke kreves dekning i vedkommendes formue. Tabellen under viser at over 80 prosent av brukerne har en inntekt under 3G det vil si 3 ganger grunnbeløpet i folketrygden.

Praktisk hjelp ordinær hjemme- tjeneste	Antall brukere Tønsberg	Antall brukere Re	sum brukere Re og Tønsberg	% fordeling
0-2G	420	32	452	51,42 %
2G-3G	237	18	255	29,01 %
3G-4G	96	3	99	11,26 %
4G-5G	42	1	43	4,89 %
5G-	29	1	30	3,41 %
SUM	824	55	879	100,00 %

Tønsbergmodellen timepriser:

Praktisk hjelp i hjemmet	over 8 timer pr måned er gratis	
	timepris	rabatt priser ift selvkost
0-2G kan ikke overstige 210,- pr mnd	210	
2G-3G	143	38 %
3G-4G	222	59 %
4G-5G	315	84 %
5G-	374	100 %

Re-modellen abonnementsordning:

Inntektsgruppe	Per mnd
< 1G	0 kr
1 – 2 G	210 kr
2 – 3 G	736 kr
3 – 4 G	1278 kr
> 4 G	2315 kr

Betalingsmodellene samordnes og Tønsberg-modellen anbefales i budsjett 2020, med en økning av timeprisene på 5 prosent. Tønsberg-modellen er enklere å administrere da faste timepriser ikke overstiger selvkost, noe som ved abonnementspriser må følges opp manuelt.

Valg av denne modellen medfører noe inntektstap i Re som kompenseres med å øke timeprisene over 2G med 2 prosent utover antatt konsumprisindeks som er på 3 prosent.

Egenbetaling for trygghetsalarm

Tønsberg og Re har forskjellig profil på egenbetaling for trygghetsalarm. Tønsberg har satser som er gradert etter grunnbeløpene i folketrygden, mens Re har en fast pris per måned. I tillegg har Re en fast pris på direkte brannvarsling. Fastpris på Re på pt. 444 kroner per måned tilsvarer inntektsgrense på 4G og oppover sammenlignet med satsene i Tønsberg.

betaling pr måned trygghetsalarm	Tønsberg kommune
0-2G	351
2G-3G	378
3G-4G	437
4G-5G	476
5G-	492

Budsjett 2020 anbefaler Tønsberg-modellen hvor satsene økes tilsvarende deflator (kommunal lønns- og prisstigning).

Valg av Tønsberg-modellen medfører at brukere fra Re med inntekt under 4G får en noe lavere pris enn ved nåværende modell i Re. Tønsberg-modellen er likevel anbefalt ut fra et forebyggende perspektiv. Det er et prioritert mål at brukere skal få tjenester i eget hjem og at alle har en økonomisk mulighet for å kunne betale «lavterskel tjenester».

Langtidsopphold, korttidsopphold og enkelte dag/nattopphold

Betalingssatser for langtidsopphold, korttidsopphold og enkelte dag/nattopphold på institusjon fastsettes etter forskrift om vederlag for opphold ved institusjon og er sammenfallende i begge kommuner.

Avlastning

Avlastning er gratis og reguleres av samme forskrift.

Omsorgsboliger for eldre

Tønsberg og Re har noenlunde sammenfallende husleiepriser på sammenlignbare omsorgsboliger for eldre. Heldøgnsbemannede omsorgsboliger i Re helsehus har rengjøring av fellesarealer og i den enkeltes leilighet, inkludert i husleieprisen og det fattes ikke enkeltvedtak på hjelp i hjemmet for disse tjenestene. På sammenlignbare boliger i Tønsberg fattes det derimot enkeltvedtak på praktisk hjelp for all rengjøring og vask av tøy. Betalingssettsene følger satser for egenandel for hjemmehjelp for all rengjøring og vask av tøy. Betalingssettsene følger satser for egenandel for praktisk hjelp. Betalingsmodellene samordnes og Tønsberg-modellen anbefales i budsjett 2020. Betaling for praktisk hjelp følger timepriser som beskrevet under egenandel for praktisk hjelp. Husleie skilles ut og betales særskilt. Det må gjøres en vurdering av husleielovens bestemmelser om eksisterende avtaler kan endres. Nye avtaler vil følge som praksis i Tønsberg.

Tilbud og bolig til personer med nedsatt funksjonsevne

Tønsberg og Re har sammenfallende betalingspraksis i boliger for personer med nedsatt funksjonsevne. Brukere er hjemmeboende og betaler selv husleie og praktisk hjelp etter vedtak og vedtatte satser for hjemmehjelp. Brukere kjøper mat selv. Avlastning i bolig for denne gruppen er definert som institusjon. Tjenesten er gratis og reguleres av forskrift om vederlag for opphold ved institusjon.

I Re betales det ikke for kost på dagsenter da brukere har med matpakke. I Tønsberg er det forskjellig praksis på betaling for kost avhengig av dagsentertilbudet og brukergrupper. Transport i Re skjer ved bruk av egne biler eller fordeling av kostnader ved leasede biler mens brukere i Tønsberg betaler en fast sum tur/retur arbeid og dagsenter.

Budsjett 2020 anbefaler satsene for praktisk hjelp (se over). Betalingspraksis for kost og transport videreføres som 2019, med en økning på 3 prosent. Det er behov for å samordne tjenester og betalingssatser for å sikre lik praksis i ny kommune selv om inntekspotensialet er lite. Administrasjonen vil fremme ny sak om dette i 2020.

Dagsenter rehabilitering/demente

I Re betales det en dagsats som inkluderer kost og transport. I Tønsberg er prisen delt for mat (middag inkludert dessert/suppe) og en abonnementsordning på transport. Betalingspraksis for kost og transport videreføres som 2019, med en økning på 3 prosent. Det er behov for å samordne tjenester og betalingssetter for å sikre lik praksis i ny kommune selv om inntekspotensialet er lite. Det vil bli gjort en analysejobb for felles betalingspraksis. Administrasjonen vil fremme ny sak om dette i 2020.

Kantinesalg eldrester

Re kommune ligger noe over Tønsberg i pris for middag/dessert/suppe både for pensjonistpriser og ordinære priser. Tønsberg har derimot noe høyere pris for lunsj.

Budsjett 2020 viderefører praksis som 2019 inntil tjenestene er samordnet og kalkyler er utarbeidet og sammenstilt. Administrasjonen vil fremme ny sak om dette i 2020.

Tiltak for å nå innsparingskrav i budsjett 2020

Alle virksomhetene foreslår innsparinger på basisbudsjett 2020 tilsvarende ca. 2 prosent.

Virksomhet - Mestring og forebyggende tjenester (MFT)

Navn på tiltak	Mill kr	Hvordan gjennomføre tiltaket	Når iverksatt	Konsekvens for tjeneste-mottakere	Konsekvens for ansatte
Støttekontakt-vedtak	0,7	Strengere tildelingspraksis Utarbeidelse av felles standard og harmonisering med Re starter okt/nov 19	Høst 1019	Færre som får vedtak om støttekontakt.	Det er færre støttekontakter som får oppdragsavtaler og noen vil miste de de har når bruker ikke får forlenget vedtak
Tilskuddsmidler	0,3	Være aktiv med å søke tilskuddsmidler og bruke disse til erstatning for kommunal drift	Vinter/vår 2020	Tilskuddsmidler kan gi et løft så lenge vi har midlene.	
Vakant stilling helsefagarbeider	0,2	75% stilling i 6 mnd.	April 2020	Reduksjon av tjenester	Økt belastning på de som blir igjen
Internsalg	0,5	Eks: flytteoppdrag internt mellom virksomheter, kjøring av blodprøver, transport av skittentøy, salg av ved, salg av «møtemat»	Januar 2020 og gjennom hele året		Økt aktivitet samtidig med svakere lederoppfølging vil gi utfordringer for drift og påvirke ansatte

Virksomhet - Tildeling helse og omsorgstjenester (THO)

Navn på tiltak	Mill kr	Hvordan gjennomføre tiltaket	Når iverksatt	Konsekvens for tjeneste-mottakere	Konsekvens for ansatte
Redusere bemanning	0,5	Holde vakant, utsette utlysning og redusere med 30% stilling	01.01.2020	Kan medføre lengre saksbehandlingstid	Kan medføre økt arbeidspress

Virksomhet - Psykisk helse og miljøarbeid (PHM)

Navn på tiltak	Mill kr	Hvordan gjennomføre tiltaket	Når iverksatt	Konsekvens for tjeneste-mottakere	Konsekvens for ansatte
Ikke innleie på første sykedag	2,0	Virksomheten vil ikke sette inn vikar på første fraværsdag i boliger/avdelinger. Unntak er enetiltak og forsvarlig drift.	Oktober 2019	Tjeneste-mottakere vil oppleve at tjenester flyttes til andre tider på dagen eller til neste dag. Aktivitet som ikke utgjør risiko for liv og helse vil kunne bli avlyst.	Ansatte vil ikke kunne gjennomføre planlagte tiltak, og kan oppleve at de får ansvar for flere tjenestemottakere enn vanlig. Ved merbelastning over lengre tid, øker risiko for sykefravær og belastningsskader.
Redusere helgeturnus søndager	1,3	Ved å redusere bemanning med en ansatt på søndag vil hver bolig/avdeling spare kr. 130 000,- pr. år. Dette er kun realistisk i de største tiltakene og er av den grunn beregnet til 1,3 millioner.	November 2019	Det vil ikke være anledning for aktivitet utenfor boligens eget areal/område.	Ansatte vil oppleve at de får ansvar for flere tjenestemottakere pr. vakt. Ved merbelastning over tid er det økt risiko for sykefravær og belastningsskader.
Redusere opplæring	2,0	Standard i virksomheten er tre opplæringsvakter pr. bolig. Dette kan reduseres til to ved etablering av gode tiltaksplaner og rutiner, samt krav om e-læring før oppstart for nyansatte.	Første kvartal 2020	Manglende opplæring kan i noen tilfeller utløse uønsket adferd hos tjenestemottaker Økt sannsynlighet for avvik.	Virksomheten vil sikre at det alltid er trygge/kjente på jobb sammen med nye. Nyansatte må gjennomføre e-læring før oppstart
Redusere variabel lønn	2,0	Alt av vikarinneleie vil gjøres via Ressurssenteret. På denne måten vil virksomheten bedre kunne benytte ressurser og kompetanse på tvers av de ulike boliger/avdelinger og videre redusere bruk av overtid.	Første kvartal 2020	Tjenestemottakere kan oppleve økt antall vikarer i en periode.	Lavere kontinuitet for enkeltansatte, og samtidig økt sannsynlighet for kompetansedeling og erfaringsutveksling.
Økt bruk av frivillighet i boliger	1,0	Virksomheten vil i samarbeid med frivillige organisasjoner etablere ulike sosiale aktiviteter for tjenestemottakere i heldøgns-bemannede boliger.	Første kvartal 2020	Tjenestemottakere opprettholder sosial aktivitet, samt sosial trening i skjermede omgivelser.	Liten eller ingen grad.

Virksomhet - Hjemmetjenesten (HJT)

Navn på tiltak	Mill kr	Hvordan gjennomføre tiltaket	Når iverksatt	Konsekvens for tjenestemottakere	Konsekvens for ansatte
Avgrense tjenestene	0,5	Samarbeid med THO om tydeligere grenser for vedtak.	01.06.20	Mer avklart forventning.	Tydelighet gir trygghet
Økt velferdsteknologi	0,5	0,5 mill kr ytterligere gevinstrealisering etter at det alt er lagt inn en besparelse på 1,25 mill på dette området	31.12.20	Bedre tjenester	Behov for kunnskap
Logistikk	1,0	Sonesamarbeid og enda bedre arbeidsliste planlegging. Innføre logistikkverktøyet Spider	01.11.20	Ingen	Ta i bruk nytt verktøy for arbeidsplanlegging
Frivillighet	0,5	Besøksvenner, spisegrupper, fastvakter, følgetjeneste	01.05.20	Nye muligheter for sosial deltakelse, og praktisk hjelp fra frivillige.	Større mulighet til å konsentrere seg om de delene av faget som krever ferdigheter fra fagpersoner
Mestring	1,0	Evaluerer tjenester med fokus på mestring	01.06.20	Større fokus på egen mestring	Behov for kunnskap
Gjennomgang av hjemmehjelpstjenesten	0,7	Lære av hjemmesykepleien på Re som har mindre praktisk bistand	01.04.20	Ingen	Nye arbeidsformer
Gjennomgang av tjenestene i omsorgsbolig Tbg.	1,0	Lære av hjemmesykepleien på Re som jobber systematisk med arbeidslister i omsorgsboligene.	01.06.20	Større fokus på at denne gruppen bor i eget hjem	Nye arbeidsrutiner med arbeidslisteplanlegging fra fagsystemet

Stab Mestring og helse

Navn på tiltak	Mill kr	Hvordan gjennomføre tiltaket	Når iverksatt	Konsekvens for tjenestemottakere	Konsekvens for ansatte
Redusere stilling og driftskostnader	0,5	Ledig 100 % rådgiverstilling fra 01.10.20 besettes ikke.	Fra 01.01.20	Kan bli svekket satsning på kompetanseutvikling.	Oppgaver knyttet til kompetanseutvikling fordeles blant rådgivere i stab

Virksomhet - Sykehjemmene (SIT)

Navn på tiltak	Mill kr	Hvordan gjennomføre tiltaket	Når iverksatt	Konsekvens for tjenestemottakere	Konsekvens for ansatte
Avslutte kontrakt hos privat leverandør – tilbakeføring til kommunen	2,2	Kontrakt med privat leverandør er sagt opp, prosess med pasient/pårørende/verge pågår. Overføring til kommunalt sykehjem.	01.12.2019	Nytt tilbud på riktig omsorgsnivå ved kommunalt sykehjem. Pasient vil være i behov av trygghetsskapende tiltak i overføringen og en periode i etterkant.	Ingen konsekvenser, ledig plass. Ordinære og kjente tiltak ved mottak av ny pasient.
Sikre riktig omsorgs- og/eller skjermingsnivå	2,1	Prosess med pasient/pårørende/verge skal gjennomføres. Pasienter vurderes av ressurspersoner i SIT og THO, for riktig omsorgsnivå hvor miljøet er tilpasset brukernes behov.	01.01.2020 ved ledig plasser	Nytt tilbud på riktig omsorgsnivå ved annet sykehjem eller avdeling. Informasjon til pasient/pårørende/verge om hvordan riktig miljø og kompetanse har positive effekter for pasientene.	Ingen konsekvenser, ledig plass. Ordinære og kjente tiltak ved mottak av ny pasient.
Reduksjon 2 årsverk	1,2	Ved vakanse og ved naturlig avgang, vurderes stillingene redusert eller avviklet Spesialplasser samles for optimal utnyttelse av kompetanse og ressurser Harmonisering av tjenestetilbudenes innhold. Sikre riktig plassering av pasienter i samarbeid med THO Fortsette arbeid med utvikling av arbeidslister, for optimal bruk av ressurser og kompetanse	01.01.2020	Pasienter med behov for spesialplass blir gitt tjenestetilbud i avdelinger med spesialkompetanse på aktuelt område.	Ansatte med ønske om å jobbe ved spesialplasser, kan søke vakante stillinger der tilbudet gis. Behov for samarbeid på tvers av poster og avdelinger, for riktig bruk av kompetanse. Behov for løsningsorientering for god praksis og kvalitet på tjenestene
Reduksjon i bruk av variabel lønn ved endret bruk av kompetanse	1,1	Nytenkning i bruk av kompetanse: utarbeide forslag til ny organisering av sykepleiertjenesten mhp varslet nasjonal sykepleierkrise. Harmonisere bruk av variabel lønn for lik praksis.	Prosess iverksettes uke 41 2019	Sikre pasientenes behov og tilgang på sykepleierkompetanse	Utvikle en bærekraftig sykepleiertjeneste som er «selvrekutterende» og gir arbeidsmotivasjon og effektiv bruk av kompetanse og ressurser. Kompetanseheving av andre faggrupper i vurderings- og observasjonskompetanse.

Virksomhet Legevakt og allmennmedisin (LA)

Navn på tiltak	Mill kr	Hvordan gjennomføre tiltaket	Når iverksatt	Konsekvens for tjenestemottakere	Konsekvens for ansatte
ALIS leger i rotasjon på natt	0,7	Fastlønnede leger	01.01.20	Ingen	Reduksjon i vaktbelastning for fastleger
Kommuneleges tilling	0,5	Holdes vakant	01.01.20	Ingen	Ingen
Vaktendring i vakt legevakt	0,15	Daglege overtar ansvaret	01.11.19	Ingen	Reduksjon i vaktbelastning for fastleger
Inntekts-økning	0,1	Forbedret takstbruk	01.01.20	Ingen	Ingen

Budsjettrammer i planperioden

Forslag til total ramme for 2020 og økonomiplan: (1000 kroner)

	Rådmannens forslag til budsjett og økonomiplan			
	2020	2021	2022	2023
300 Mestring og helse	2 677	-37 630	-52 329	-71 191
301 Stab Mestring og helse	25 279	26 529	26 829	26 929
302 Tildeling helse og omsorg	27 464	28 114	28 764	28 764
303 Sykehjemmene i Tønsberg	338 880	356 120	378 325	403 935
304 Hjemmetjenester	268 655	268 580	268 630	268 530
305 Mestring og forebyggende tjenester	91 144	91 894	93 264	93 264
306 Psykisk helse og miljøarbeid	331 426	335 426	335 426	335 426
307 Legevakt og allmennmedisin	71 769	71 669	71 669	71 669
Sum	1 157 294	1 140 702	1 150 578	1 157 326

Investeringer i planperioden

Både virksomhet hjemmetjenesten (HJTJ), mestring og forebyggende tjenester (MFT) og psykisk helse og miljøarbeid (PHM) må erstatte deler av bilparken og også øke antall biler. For eksempel gjelder dette ambulerende team i PHM som ikke har tilstrekkelig antall biler til en økning på 200 prosent siste 1,5 år.

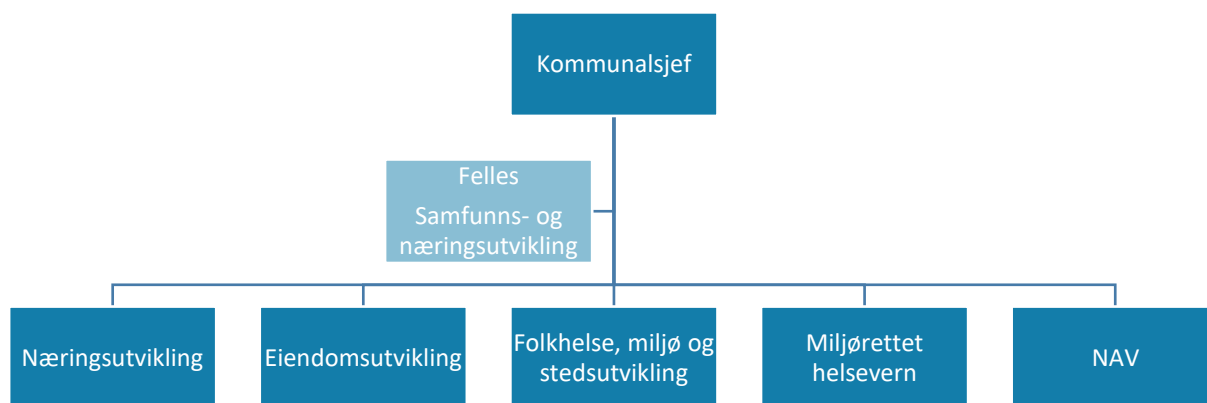
Det er planlagt en omfattende sykehjemsutbygging de neste årene. Hogsnes sykehjem er lagt inn med en investering i 2020 og 2021 på 260 millioner kroner og 45 millioner kroner til inventar og utstyr i 2021. Nytt heldøgnsomsorgstilbud (erstatning for Maribu/Marie Treschow) er planlagt med 7 millioner kroner i 2020 og 250 millioner kroner i 2021 og 2022 og 50 millioner i 2023. Her er det planlagt 42 millioner kroner til inventar og utstyr i 2022. I 2021 er det foreslått 2 millioner kroner til oppstart planlegging av «nytt Træleborg»

Til investeringer i velferdsteknologi foreslår rådmannen midler i 2020 til elektronisk medisindispensorer, digitalt tilsyn med kamera, digitalt tilsyn med dørsensor, og i 2021 ytterligere ny teknologi som GPS/mobile trygghetsalarmer og E-lås. De mobile slokkeanleggene til 140 000 kroner skal benyttes i hjemmene til pasienter der brannfaren blir vurdert som svært høy. Videre er det foreslått dekning av følgende behov: Fornying av senger og utstyr ved sykehjemmene

og oppgradering sentralkjøkken, Re helsehus, utvidelse av kontoret til sone 7 i hjemmetjenesten og utskifting av PCer i de fleste virksomhetene.

Samfunns- og næringsutvikling

Organisering av rammeområdet

Omfatter disse tjenestene

Felles samfunns- og næringsutvikling

- Kommunalsjef
- Alkoholpolitiske retningslinjer og juridiske vurderinger
- Juridiske vurderinger og saksbehandling innenfor ansvarsområdene

Næringsutvikling

- Strategisk næringsutvikling, inkludert næringsplan
- Bred kontaktflate med næringslivet
- Entreprenørskap; Start, Ungt entreprenørskap, gründerhuset Hi5
- Skjærgårdsmat
- Tønsberglivet
- Besøksstrategi og reisemålsutvikling
- Utøvende alkohol- og tobakksbevilgning, samarbeid med næringen og politiet

Eiendomsutvikling

- Anskaffe, utvikle og bygge kommunale bygg
- Forvaltning og utvikling av kommunens grunneiendommer
- Kommunens festekontrakter
- Forvalter kompenserende tiltak (frikjøp for uteoppholdsareal i sentrumsstrøk for nye

boliger).

Folkehelse, miljø og stedsutvikling

- Kommuneplan og andre overordnede planer, herunder områdeplaner
- Overordnet folkehelsearbeid, folkehelseplanlegging
- Klima; klimaplan og oppfølging av tiltak
- Smarte lokalsamfunn
- Stedsutvikling generelt, inkludert handlingsplan for sentrum og byromsstrategien

Miljørettet helsevern

- Interkommunalt samarbeid med kommunene Holmestrand, Færder og Tønsberg
- Tilsynsoppgaver - Kjøletårn og luftskrubbere, solarier, hulltakings-/tatoeringsvirksomheter, badeanlegg, campingplasser, dagmammavirksomheter samt tilsyn og godkjenning av skoler og barnehager.
- Råd og veiledning når det planlegges nyetablering eller endringer/ utvidelse av eksisterende barnehage eller skole
- Målinger, blant annet av vannkvalitet ved badestrender
- Organisere klinisk veterinærvakt for Nordre Vestfold

NAV

- Økonomisk stønad etter lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen (økonomisk sosialhjelp)
- Gjeldsrådgivning
- Forvaltning av personøkonomi
- Kvalifiseringsprogrammet
- Midlertidig bo tilbud
- Aktivitetsplikt for sosialhjelpsmottakere
- Gravferdsbistand til ubemidlede

Faktaopplysninger budsjett 2020:

Brutto budsjett i mill. kr:	164,8
Netto ramme i mill. kr:	152,1
Antall årsverk:	68,5

Utfordringer i perioden

Tønsberg kommune har et godt arbeidsmarked, men samtidig nest høyest ledighet blant kommunene i Vestfold og en av kommunene med flest langtidsledige. En sentral utfordring for kommunen fremover vil derfor være å bidra til å øke inkluderingsgraden og sikre flest mulig av kommunens innbyggere arbeid. Dette er avgjørende både for å redusere kommunen og statens velferdsytelser, men også for å sikre den enkelte innbygger mulighet for deltagelse og meningsbærende liv og for å bekjempe barnefattigdom og annet utenforskap. Ca. halvparten av langtidsledige arbeidssøkere mottar sosialhjelp som livsoppholdsyttelse, enten som supplerende til annen ytelse (dagpenger) eller som hovedinntektskilde. Dette er betydelige utgifter for kommunen og gir stor risiko for den enkelt i forhold til utenforskap og helseutfordringer.

Norge står, som alle andre land, overfor en omstilling der klimagassutslippene fra alle sektorer må fjernes helt eller minimeres fram mot midten av dette århundret. For at omstillingen skal gjøre det mulig med grønn vekst og bedret livskvalitet for innbyggerne, er det avgjørende at

lavutslippsperspektivet fanges opp i samfunnsplanleggingen i alle ledd. Skal Norge oppfylle sin utslippsforpliktelse for 2030, vil derfor kommunens innsats være sentral. Sentrale områder kommunen må jobbe med for å redusere klimautslippene er transport, energiforsyning, oppvarming av bygg, vann/avløp, avfall og landbruk

Gjennom folkehelseloven § 5 er kommunene pålagt å ha nødvendig oversikt over helsetilstanden i befolkningen og de positive og negative faktorer som kan virke inn på denne. Dette for å sikre en samfunnsutvikling som fremmer folkehelse, samt utjevner sosiale ulikheter i helse. En utjevning av bakenforliggende årsaker til sosiale ulikheter i helse er nødvendig for at alle borgere skal oppleve like muligheter og gode levekår i samfunnet. Et samfunn med store helseulikheter basert på sosial bakgrunn kan føre til store kostnader.

Tønsberg kommune har høy bostedsattraktivitet, men næringsattraktiviteten har et stort forbedringspotensial. Det har vært lav vekst i antall arbeidsplasser i privat sektor. Vekst i sysselsetting vil bidra til økte skatteinntekter, og kan bidra til å minske utenforskap. Videre er det sentralt med omstilling mot mer klimanøytral produksjon i både offentlig og privat sektor.

Sikring av en god og balansert stedsutvikling med vekt på klima og folkehelse skjer i hovedsak gjennom kommuneplan, områdeplan, reguleringsplan og direkte gjennom kommunens som eiendomsforvalter. Det er en rekke områder i Tønsberg kommune som kan utvikles, og hvor kommunen har store eierinteresser. Her bør kommunen sette seg i førersetet for å sikre en utvikling som samsvarer med kommunens målsettinger. Dette krever ressurser i form av årsverk og planmidler.

Målsettinger i perioden

Vi skal ta en helhetlig, samordnet og offensiv utviklerrolle med fokus på gjennomføring.

Strategier

- Kommunes overordnede mål og strategier skal være gjennomgående i kommunens planer
- Innbyggere, organisasjoner, næringsliv og grunneiere skal trekkes inn i planprosesser og gjennomføring av fysiske tiltak.
- Utvikle nettverk med kommunes innbyggere og næringsliv.
- Tønsberg kommune skal sette seg i førersetet når nye områder med kommunalt eierskap skal utvikles.
- Vi har en organisasjonskultur som tilrettelegger for tverrfaglighet og samarbeid.
- Utnytte den kraften et systematisk kommunikasjonsarbeid og godt omdømme har for samfunnsutviklingen.

Bærekraftig, helsefremmende og kunnskapsbasert by- og stedsutvikling med utgangspunkt i kommunens eksisterende kvaliteter.

Strategier:

- Sikre trygge og inkluderende nærmiljøer med arbeidsplasser, et variert tilbud og boliger tilpasset befolkningens behov.
- Styrke Tønsberg sentrum som bo- og oppvekstmiljø, nærings- handels- og kultursentrum.
- Alle har tilgang til offentlige uterom / nærturområder med mulighet for fysisk og sosial aktivitet.
- Ta i bruk innovative løsninger for å redusere energibehov og skape et miljøvennlig samfunn.
- Vi skal oppnå det nasjonale målet om nullvekst i biltrafikken ved å tilrettelegge for god tilgjengelighet til alle nærmiljøer, for fotgjengere, syklistar og kollektivtransport.
- Ivareta og legge til rette for bruk av Tønsbergs natur og kulturlandskap.

- Ivareta kommunens historiske arv.

Nærmiljø og lokalsamfunn utvikles kontinuerlig som ressurser for å skape et samfunn som fremmer helse, deltagelse og trivsel i hele befolkningen og redusere sosiale helseforskjeller.

Strategier:

- Vi skal ivareta helsefremmende fysiske og sosiale nærmiljøkvaliteter i samfunnsplanleggingen.
- Vi skal styrke og utvikle en aktiv og inkluderende frivillighet.
- Vi skal fremme mangfold og inkludering, og motvirke utenforskap i alle livets faser.
- Vi skal fremme positive relasjoner, mestring, tilfredshet, tilhørighet, utvikling og vekst.
- Vi skal fremme et fysisk aktivt hverdagsliv.
- Vi skal fremme sunne mat- og drikkevaner.
- Vi skal jobbe for å redusere skader, ulykker og utrygghet.
- Kommunen skal ha god oversikt over både positive og negative faktorer som kan påvirke befolkningens helsetilstand.

Tønsberg kommune skal være ledende i klimaarbeidet, grønn, ren og bærekraftig.

Strategier:

- Vi skal jobbe aktivt for at energiforbruket i egen virksomhet og bygningsmasse reduseres.
- Vi skal benytte vår innkjøpsmakt til å fremme miljøhensyn.
- Vi skal ta i bruk ny teknologi for å produseres mer fornybar energi lokalt.
- Vår rolle som planmyndighet skal sikre at transportbehovet reduseres ved å legge til rette for grønn mobilitet.
- Innbyggerne i Tønsberg skal få økt kunnskap og endrede holdninger omkring miljø, klima, energiforbruk og kortreist mat.
- Det skal være lett for innbyggerne å ta miljøvennlige valg i hverdagen.
- Kommunens fossile kjøretøyer skal fases ut og tjenestereiser skal gjøres så miljøvennlige som mulig.

Tønsberg kommune skal være næringsoffensiv, effektiv og løsningsorientert.

Strategier:

- Tilrettelegge tilstrekkelige næringsarealer som ivaretar et bredt spekter av næringsvirksomheter.
- Utnytte Tønsbergs potensiale som den nasjonale matkommunen.
- Tilrettelegge for gründervirksomheter i samarbeid med sentrale bedrifter, institusjoner og universitetet.
- Alltid søke den helsemessig og miljømessige beste løsningen der dette er mulig.
- Definere ekstra innsats bak noen næringer som enten har stor betydning for regionen, innehar betydelig vekstpotensial eller av andre fremtidsrettede årsaker.
- Tønsberg kommune skal delta aktivt i sammenhenger hvor det foreligger betydelig synergieffekt ved å samarbeide med andre aktører i regionen.
- Legge til rette for produktutvikling i reiselivet og synliggjøre næringens store betydning for kommunens øvrige attraksjonsverdier.

Tønsberg kommune skal være en foregangskommune der folkehelse og gode miljømessige forhold er viktige faktorer som legges til grunn for de valg kommunen gjør.

Strategier:

- Vi skal sikre helsefremmende og inkluderende perspektiv for bo- og nærmiljø ivaretas i planarbeid.
- Vi skal bidra med oversikt over positive og negative miljøfaktorer i kommunen og spille dette

inn i relevante fora.

- Vi skal bidra til at skoler og barnehager jobber helsefremmende og inkluderende, herunder sunn og kortreist mat.
- Vi skal redusere og å beskytte befolkningen mot faktorer i miljøet som kan ha negativ innvirkning på helsen.
- Vi skal fremme informasjon, råd og veiledning om miljørettet helsevern og folkehelse til befolkningen.
- Vi skal bidra til et langsiktig og systematisk folkehelsearbeid.

Tønsberg kommune skal være en ledende inkluderingskommune, hvor færrest mulig står utenfor arbeidslivet.

Strategier:

- Vi skal sette fokus på innbyggere i kommunen som står utenfor fellesskapet.
- Tønsberg Kommune skal gjøre en betydelig innstas som arbeidsgiver for å redusere utenforskapet i kommunen og på den måten gå foran som et godt eksempel for det øvrige arbeidsmarkedet i kommunen.
- Tønsberg kommune samarbeider nært og tett med utdanningsmyndigheter og helsemyndigheter lokalt med sikte på å bidra til redusert utenforskap i kommunen.
- Innbyggerne og arbeidsgiverne i Tønsberg kommune skal få økt kunnskap og endrede holdninger til mulighetene for den enkelte i arbeidslivet, på tross av helsemessige eller kompetansemessige utfordringer.

Tønsberg kommune skal bygge bærekraftige kommunale bygninger og sikre en strategisk utvikling av kommunens grunneiendommer

Strategier:

- Foroverlent og innovativ eiendomsutvikling.
- Vi skal levere funksjonelle helsefremmende, klima- og energieffektive kommunale bygninger.
- Aktivt bruk av kommunens strategiske eiendommer for å fremme en bærekraftig og helsefremmende stedsutvikling.
- Sikre optimal økonomisk forvaltning av kommunens eiendommer.
- Vi skal bidra til å fremme steds- og næringsutvikling i kommunen.

Driften i 2020 og i perioden

Endringer fra basisbudsjettet 2019

Samfunns- og næringsutvikling	2020	2021	2022	2023
Sum lønnsvekst	1 569	1 569	1 569	1 569
Sum prisvekst	0	0	0	0
Sum innlemmes i rammetilskudd	0	0	0	0
Sum nye foreslåtte tiltak	500	500	500	500
Sum konsekvensjusteringer av tidligere vedtatte tiltak	7 132	7 132	7 132	7 132
Sum konsekvenser av politiske vedtak	0	0	0	0
Sum pålagt innsparing rådmannen	-3 050	-8 535	-10 535	-13 101
Sum reduksjoner, innsparinger	0	0	0	0
Sum inntektsøk., prisvekst	0	0	0	0
Sum inntektsendringer	0	0	0	0
Sum	6 151	666	-1 334	-3 900

Virksomheter som eksisterte i Re- og Tønsberg kommune, men som nå er samlet i Samfunns- og næringsutvikling opprettholder i hovedsak eksisterende budsjetter med enkelte lønns- og prisendringer. Det er opprettet en ny virksomhet, Folkehelse, miljø og stedsutvikling, der ressurser er overført fra andre virksomheter. Dette gjelder spesielt overordnet planlegging.

Det er i høst ansatt klimarådgiver. Tiltaket ble finansiert med halvårseffekt på 350 000 kroner i budsjett 2019. Helårseffekten utgjør 950 000 kroner.

Tønsberg kommunes budsjett til miljørettet helsevern er i 2019 underfinansiert med 290 000 kroner.

Totale utgifter til sosialhjelp og kvalifiseringsprogrammet har økt kraftig de siste årene. I utgangspunktet er budsjettet til sosialhjelp noe underbudsjettet med 3,5 millioner kroner, basert på prognoser for 2019. Det foreslås å dekke noe av underfinansieringen, 2 millioner kroner. Resten må tas med andre tiltak. Blant annet ved at barnetrygden ikke holdes utenfor ved beregning av sosialhjelp, slik ordningen er i dag i Re kommune. Dette gir en innsparing på ca. 1 million kroner. I tillegg må det igangsettes tiltak for å redusere antall personer som er avhengig av sosialhjelp.

Dersom barnetrygden skal holdes utenfor beregning av sosialhjelp i 2020 må budsjettet øke med 7,3 millioner kroner. Beregningen er basert på brukere som allerede mottar hjelp i dag ved NAV Tønsberg og NAV Re. I tillegg vil det være familier som i dag ikke har rett til sosialhjelp når barnetrygden regnes med – som vil ha rett dersom barnetrygden holdes utenfor. Det antas å øke kostnadene ytterligere. Både Re og Tønsberg kommune har vedtatt å benytte statlige veiledende satser for sosialhjelp. Denne vil i 2020 øke for personer med barn tilsvarende økningen i barnetrygd.

En forutsetning for å drive samfunnsplanlegging er at det finnes planmidler. I kommuneplan og områdeplaner må det i tillegg til egne ressurser kjøpes konsulentbistand for å utrede spesielle temaer. Det er kuttet 0,3 millioner kroner i planmidler i budsjettet for 2020. Dette er imidlertid en post vi vil forsøke å verne i handlingsrom 2024. En forutsetning for å lykkes med samfunnsplanleggingen, med knappe kommunale ressurser, er å søke eksterne midler. Klimasatsmidler er et slikt eksempel.

For å nå målene i Handlingsrom 2024 vil det jobbes med å redusere antall personer som er avhengig av sosialhjelp. En viktig målsetting for hele Samfunns- og næringsutvikling er å bidra til at flest mulig kommer i arbeid. Det kreves tverrfaglighet og samarbeide mellom ulike virksomheter for å forebygge utenforskap. Skole, barnevern, helse og NAV må utvikle en samtidighet og en tverrfaglighet i møte med innbyggere som har hjelpebehov. Digitalisering, algoritmisk beslutningstøtte, roboter og automatisering kan være tiltak som på sikt kan frigjøre ressurser for å lykkes med denne tverrfagligheten både teknologisk og ressursmessig.

Totalt foreslås det å redusere tilskudd til andre med 200 000 kroner.

Tilskudd til andre. 1000 kr

Overføring til	Budsjett 2019	Forslag til Budsjett 2020
Kysten 1	1300	1200
Færderfestivalen	400	400
Færder nasjonalparksenter	550	500
Oslofjorden Brand	50	0
Tønsberglivet (Pulserende kystperle)	1 000	1 000
Hi5 (eks forslag til økning for daglig leder)	69	85
Sum	3 369	3 185

Kr 1,50 pr innbygger.

I tillegg vil kommunens bidrag til sentrumsaktiviteter som blant annet Skjærgårdsmat og handlingsplan for sentrum reduseres.

Nye driftstiltak i perioden

Gründerhuset Hi5 er et viktig tiltak for å øke næringsetablering i Tønsbergregionen. Styret i Hi5 har utarbeidet et strategidokument som peker på flere tiltak for å opprettholde og øke suksessen for enheten. Det legges spesielt vekt på å ansette daglig leder som blant annet vil intensivere arbeidet med å tiltrekke seg sponsorer. Det foreslås at det gis tilskudd til å ansette daglig leder i spleiselag med Færder kommune. Kostnaden for Tønsberg kommune utgjør 500 000 kroner.

Bystyret vedtok i 2016 å avsette 5 millioner kroner av overskuddet fra 2015 til et byutviklingsfond. Det er bevilget 1,8 millioner til utvikling og regulering av Stjerneplassen. Det er også bevilget 1,8 millioner kroner til regulering og prosjektering av Beiruttomta. Midlene skal benyttes i 2020. Av de resterende 1,4 millioner kroner vil rådmannen anbefale ca. 0,9 millioner til prosjektet «Kanalen som byrom». Dette er et prosjekt der kommunen setter detaljerte rammer for hvordan bebyggelsen møter vannet. Hvordan Tønsberg kan benytte det blågrønne elementet til å skape gode byrom og steder å være for byens befolkning og besøkende. Prosjektet kan innlemme både klimatilpasning og folkehelseaspektet gjennom tiltak for å få folk til å beveges seg mer, legge til rette for å etablere aktivitetsløyper og parker langs Kanalen med mer. Det er behov for ekstern hjelp til å utføre kartlegging, mulighetsstudier, volumstudier og prosessveiledning. Det vil være sentralt å involvere politikere, byens befolkning og aktører med næringslivet/utviklere i området. Platype er ikke bestemt, men en plan a lá VPOR (a lá Sem) eller mulighetsstudie (a lá Vear) med anbefalinger til neste byplanrullering kan være aktuelle plantyper. Resterende midler vil i tråd med opprinnelig vedtak, anbefalt bli benyttet til forprosjekt for utviklingen av Stensarmen.

Egenandeler og gebyr for 2020

Ingen gebyrer

Tiltak for å nå innsparingskrav i budsjett 2020

Totalt innsparingskrav til Samfunns- og næringsutvikling er 3,05 mill kroner

Navn på tiltak	Mill kr	Hvordan gjennomføre tiltaket	Når iverksatt	Konsekvens for tjeneste-mottakere	Konsekvens for ansatte
Reduserte overføringer til andre (se forslag under)	0,2	Ikke fullt ut imøtekomme søknader	I løpet av 2020	Lavere aktivitetsnivå eller søke andre aktører	Ingen
Redusere 2,4 årsverk	1,75	Ikke ansatte i vakante stillinger	Høst 2019	En stilling i NAV medfører mindre oppfølging av mottakere av stønader. Stilling innen overordnet plan medfører at kommunen må redusere plan-ambisjoner. Utsetter arbeid med Smarte lokalsamfunn	Oppgaver knyttet til kommuneplanens samfunnsdel og demografiske analyser for å vurdere skole- og barnehagestruktur må gjennomføres av øvrige ansatte.
Redusere planmidler	0,5	Utsette oppstart av planarbeid.	2020	Vil fremkomme i planstrategien	Ingen
Økte festeavgifter - næringsfeste	0,5	Utarbeide politisk sak om å øke renten i beregning av festeavgift fra 3,5% til 4,0%	Februar 2020	Høyere festeavgifter for næringsfeste	Ingen
Målinger miljørettet helsevern	0,1	Redusere målinger og antall tilsyn	2020	Større usikkerhet knyttet til kvalitet	Ingen

Budsjettrammer i planperioden

Forslag til total ramme for 2020 og økonomiplan: (1000 kroner)

	Rådmannens forslag til budsjett og økonomiplan			
	2020	2021	2022	2023
400. Samfunns- og næringsutvikling felles	7 429	1 944	-56	-2 622
401. Næringsutvikling	8 230	8 230	8 230	8 230
402. Eiendomsutvikling	-18 857	-18 857	-18 857	-18 857
403. Folkehelse, miljø og stedsutvikling	8 888	8 888	8 888	8 888
404. Miljørettet helsevern	1 591	1 591	1 591	1 591
405. NAV	144 776	144 776	144 776	144 776
Sum	152 057	146 572	144 572	142 006

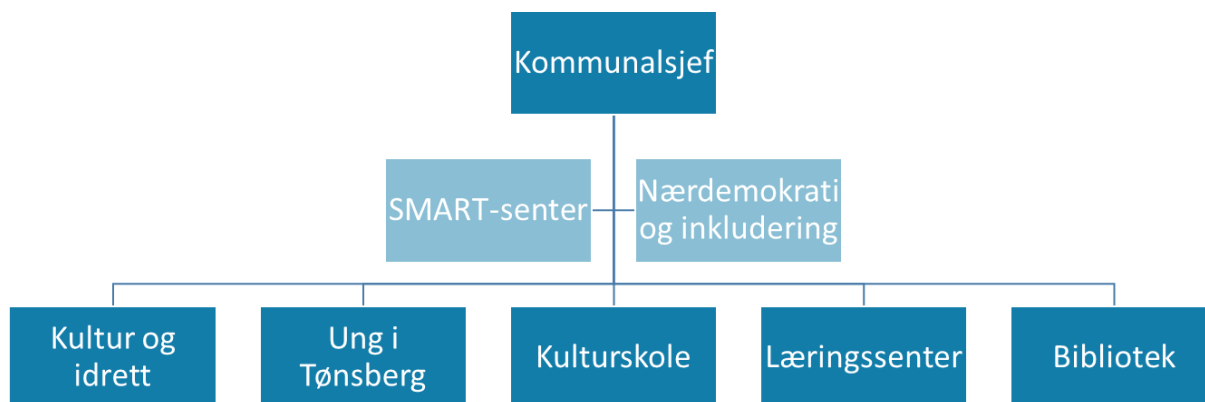
Investeringer i planperioden

Samfunns- og næringsutviklingen skjer i tett samarbeid med næringslivet og organisasjoner/foreninger, her er Tønsberglivet AS spesielt viktig. Handlingsplan for sentrum er et eksempel på et slikt samarbeid. Slik vil mye av utviklingen være et spleiselag mellom kommunen og næringslivet. Kommunens bidrag i Handlingsplan for sentrum og byromstrategien er knyttet til konkrete investeringsprosjekter som forskjønnning av Rådhusgata, uteområde ved Støperiet og generell bevilgning til byromsstrategien.

Utvikling av Slottsfjellet kan i stor grad finansieres av Sparebankstiftelsen. Dette forutsetter imidlertid at kommunen selv bidrar med infrastrukturtiltak som vann, avløp, elektrisitet og gangveier.

Kultur, nærdemokrati og inkludering

Organisering av rammeområdet

Omfatter disse tjenestene

SMART-senter for sosial innovasjon

- SMART-oppvekst

Nærdemokrati og inkludering

- Samordning av arbeidet med nærdemokrati og inkludering
- Samarbeid med Kirken og ideelle organisasjoner

Kultur og idrett

- Folkehelsetiltak
- Kultur og kulturanlegg
- Idrett, idrettsanlegg, friluftsliv
- Kulturarv og arbeid med middelalder og vikingtid
- Frivilligsentral

Ung i Tønsberg

Lokaliseres i Conradsgate 8

- Ung inkludering – Fritidsklubber og møteplasser. Ungdomsråd, SLT-arbeid (samordning av lokalt rus og kriminalitetsforebyggende tiltak for barn og unge)
- Ung los - losarbeid mot ungdom - Utekontakten

Kulturskole

- Ordinær kulturskoleundervisning prinært lokalisert på Teie hovedgård og Våle samfunnshus
- Orgelskolen i Våle kirke

Tønsberg læringssenter

Lokalisert på Eik

- Inntak, arbeid og oppfølging
- Norskopplæring
- Grunnskole og spesialundervisning

Tønsberg og Færder Bibliotek

- Tønsberg og Færder bibliotek i Tønsberg by med filialer
- Tjøme bibliotek

- Revetal bibliotek

Faktaopplysninger budsjett 2020:

Brutto budsjett i mill. kr:	164,5
Netto ramme i mill. kr:	75,0
Antall årsverk:	138

Utfordringer i perioden

Kommunalområdet har fått ansvar for å koordinere arbeidet med nærdemokratiordninger og inkludering. Det ble vedtatt en plan for nærdemokratiordninger i fellesnemnda den 23.05.2019. Det er behov for å legge inn midler for å kunne følge opp dette arbeidet i praksis.

Mulighetene for rammeområdet vil være å arbeide tverrfaglig for å utnytte ressursene best mulig. I tillegg er det et område det er mulig å søke prosjektmidler til for å sette i gang ulike tiltak. Samarbeidet med frivilligheten, både gjennom lag og foreninger og med enkeltpersoner vil bli veldig viktig for at flest mulig skal oppleve inkludering og å ha gode fritidstilbud.

SMART-senter:

Senteret har hovedsatsningen sin mot barn og unge via barnehager, skoler og frivillige organisasjoner. Mye av finansieringen har vært ved folkehelsemidler fra staten for Re som programkommune og salg av tjenester til eksterne. Siden folkehelsemidlene trappes ned må senteret ta seg betalt for mye av tjenestene også internt i kommunen. Dette betyr også at senteret må bruke mye ressurser i arbeid ut mot andre kommune.

Virksomhet kultur og idrett:

Virksomheten er organisert i to tjenesteområder: Kultur samt Idrett og friluftsliv. Virksomheten har ansvaret for Den kulturelle skolesekken og Den kulturelle spaserstokken. I Tønsberg har dette blitt driftet fra kulturskolen mens kulturvirksomheten har hatt ansvaret i Re. Det er lite midler utover personalressurser til dette. Virksomheten har ansvar for to middelalderfestivaler, noe som betyr et kontinuerlig arbeid med kontakter, praktiske forberedelser, mye dialog med andre samarbeidende virksomheter og frivillige.

I 2020 skal det avklares hvordan leieinntekter på haller, gymsaler og øvrige kulturbygg skal budsjetteres. I Tønsberg ligger leieinntektene på virksomhetens budsjett mens i Re kommune går denne inntekten på budsjettet til tekniske tjenester. Det betyr at leieinntektene i Tønsberg er en del av grunnlaget for budsjettet til virksomheten. I budsjett 2020 legges det som nå. Satser for kulturmidler og søknadsfrist er ulikt i de to kommunene og vil ikke bli harmonisert før for budsjett 2021.

Ca. ett årsverk i virksomhet for kultur, idrett og frivillighet er finansiert av prosjektmidler. Dette betyr at man må ha prosjekter gående kontinuerlig for å dekke opp dette årsverket. I henhold til målet om å bli Norges ledende middelalderkommune, er det ønskelig å sette av midler til dette formålet. Virksomheten har allerede mistet personalressurser og vil ha behov for spisskompetanse innen feltet for å drive utviklingsarbeid inn mot interessegrupper i kommunen, lag og foreninger og utdanningsinstitusjoner.

Tønsberg kulturskole

Den største utfordringen vil være å få opp dekningsgraden på kulturskolen der Tønsberg i dag ligger meget lavt. Fastsettelse av en harmonisert elevavgift blir også viktig. Hvis den største kulturskolen går ned i pris vil kulturskolen miste inntekter. Samtidig er det en utfordring at kulturskolen i Tønsberg

kommune i dag er dyrest i Vestfold. En annen utfordring er skolekorpssenes rammevilkår. Det er positivt at kulturskolen ansetter skolekorpskorpsdirigentene. Korpsdirigentstillingene i både Re og Tønsberg er pr i dag finansiert ved at korpssene betaler 75 prosent av faktiske kostnader. Til sammenligning betaler korpssene i Færder ca. 35 prosent av faktiske kostnader mens korpssene i Horten har fri dirigent. Enkelte av korpssene i Tønsberg har signalisert at de ikke kommer til å klare kostnadene knyttet til dirigentstillingene på sikt. Kostnad: En 47 prosent dirigentstilling vil koste 96 321 kroner per år per korps. Kommunal merkostnad for hele ordningen 979 114 kroner. Det er dialog med korpssene på hvordan dette kan endres ved blant annet å se det i sammenheng med det tilskuddet kommunene gir til korpssene.

Tønsberg og Færder bibliotek

De viktigste utfordringene for Tønsberg og Færder bibliotek i 2020 vil være knyttet til integrering og inkludering, stedsutvikling, og å bygge kompetanse blant innbyggerne. Møteplassfunksjonen må videreutvikles, særlig som en mer uformell læringsarena og verksted for egenaktivitet og medskapning. I tillegg vil biblioteket kunne bidra i forhold til områdene klima og miljø, og kvalifisering av innbyggerne gjennom kompetansebygging. Styrking av befolkningens digitale kompetanse står sentralt, og de kommende årene er det å gi tilgang til digitale kunnskapsressurser blant bibliotekets hovedoppgaver. Biblioteket som sted for egen læring, og som folkeverksted vil få økt betydning. Økt bruk av de tre bibliotekene, sammen med en forventet befolkningsvekst, forutsetter et styrket driftsbudsjett. Samarbeid og god ressursutnyttelse kan bidra til å opprettholde kvaliteten på tjenestetilbudet. Det nye kommunalområdet *Kultur, nærdemokrati og inkludering* ligger godt til rette for å kunne møte mange av utfordringene gjennom samarbeid på tvers.

Tønsberg læringssenter

En stor utfordring for virksomheten er at driften baserer seg på inntektene som følger med flyktninger. Aktiviteten på Tønsberg Læringscenter er hjemlet i Introduksjonsloven og Opplæringsloven. Kjernevirksomheten er opplæring av innvandrere og etnisk norske voksne med rettigheter og introduksjonsprogram for nyankomne innvandrere. Antall tilbudte timer i grunnskole og spesialundervisning bestemmes av kommunen, men det er en kommunal oppgave å ha dette tilbudet, som ikke har noen ting med introduksjonsloven å gjøre. I 2020 vil det bli bortfall av inntekter grunnet lavere antall flyktninger. Det betyr nedbemanning, samtidig ligger det ute et forslag til ny lov som skal erstatte Introduksjonsloven og Integreringsloven. Den vil så langt en kan se kreve endringer som må løses innenfor kommunens økonomiske rammer da det er varslet at det ikke følger friske midler med.

Virksomhet Ung i Tønsberg

Den nye virksomheten vil gi et viktig tilbud til ungdommen i nye Tønsberg. Arbeidet vil være forebyggende i forhold til psykisk helse og utenforskap og bør være en satsning kommunen vil kunne se effekter av på andre kommunalområder. Det er lite midler til rådighet utover personalressurser og virksomheten vil være avhengig av å søke eksterne midler for å organisere nye tilbud til ungdommen.

Målsettinger i perioden

Fra politisk plattform - kommunen som tjenesteleverandør og samfunnsutvikler:

- Nye Tønsberg skal legge vekt på tidlig innsats og forebygging for barn og unge. Smart oppvekst gis en sentral rolle i utviklingsarbeidet.
- Eksisterende bibliotek skal opprettholdes og videreutvikles som viktige møteplasser og lokale informasjonsformidlere.
- Det skal sikres god tilgang på arenaer for kultur, fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv i hele kommunen bl.a. gjennom å utarbeide gode og forutsigbare anleggsplaner. Det skal etableres et nytt svømmeanlegg i Tønsberg.

- Nye Tønsberg skal ha «ungdomshus» med spennende og aktuelle aktiviteter.
- Nye Tønsberg skal styrke satsingen på en allsidig kulturskole.
- Det skal tilrettelegges for gode rammebetingelser for kultur/frivilligheten og tilskudd til lag og foreninger skal samordnes slik at ingen kommer dårligere ut enn før sammenslåingen.
- Lag og foreninger som inkluderer innvandrere og grupper som står utenfor skal støttes særskilt.
- Barn og unges bruk av idrettsanlegg skal være gratis på ukedagene.
- Nye Tønsberg skal aktivt jobbe for å ivareta og formidle sin kulturarv, herunder vikingarven, og skal bli landets ledende middelalderkommune.
- I fellesnemndas møte 23. mai 2019 (sak 035/19) ble «Nærdemokratiordninger i Nye Tønsberg – Strategi og handlingsplan» vedtatt. Den vil ligge til grunn for arbeidet med nærdemokratiordninger.

Målsetting:

- Innbyggerne medvirker i utforming av sine nærmiljø og kommunen som helhet. De er aktive i lag og foreninger og bidrar som frivillige for at alle grupper skal oppleve inkludering.
- Kommunalområdet skal sørge for gode rammevilkår for frivilligheten, og legge til rette for medvirkning fra ulike grupper, der ungdom og innvandrere gis spesiell oppmerksomhet.
- Tønsberg har et aktivt kultur- og idrettsråd som samarbeider med ansatte for å legge til rette for god folkehelse med fysisk aktivitet og gode opplevelser
- I Tønsberg kommune er middelalder og vikingetid synlig ved symboler, attraksjoner og spennende aktiviteter for ulike aldersgrupper.
- Innbyggerne får god og oppdatert informasjon for å kunne delta i kultur og idrettsaktiviteter.

Målsetting kultur og idrett:

- Tønsberg har et mangfoldig fritids, kultur og idrettstilbud der alle grupper inkluderes og frivilligheten opplever å ha gode rammevilkår.
- Innbyggerne har god tilgang til idrett og friluftsanlegg.
- Middelalder og vikingetid er identitetsskapende for Tønsberg kommune.

Målsetting Ung i Tønsberg:

- Ungdom og deres foresatte er en viktig ressurs i Tønsberg kommune. De medvirker og samskaper slik at alle unge opplever å bli inkludert.
- Ungdom deltar i gode allmennforebyggende tiltak som gir dem gode mestringsopplevelser.
- Ansatte arbeider tverrfaglig for å støtte ungdommen i deres utvikling.

Målsetting Tønsberg kulturskole:

- Den statlige rammeplanen for kulturskoler er vedtatt og implementert.
- Kulturskolen gir et fleksibelt tilbud med ulike kulturuttrykk til en pris som gjør at mange kan delta.
- Korpsene med dirigenter og instrumentopplæring har en sentral plass i kulturskolen.

Målsetting Tønsberg Læringssenter:

- Tønsberg Læringssenter er et ressurscenter som gir informasjon til og har kontakt med innbyggere med minoritetsbakgrunn.
- Det skal opprettes et råd for innbyggere med innvandrerbakgrunn for å skape

inkludering og økt medvirkning.

- Alle kommunens enheter skal være åpne for samarbeid med Tønsberg læringscenter.

Målsetting Tønsberg og Færder bibliotek:

- Bibliotekene skal fremme ytringsfrihet og demokrati gjennom litteratur- og kulturformidling, informasjon og arrangementer og ved å være arenaer for forfulgte forfattere knyttet til «Fribyordningen».
- Bibliotekene skal tydeliggjøre sin rolle som åpne og uavhengige samfunnsarenaer i et mangfoldig og flerkulturelt samfunn. Det skal legges til rette for offentlig samtale med vekt på aktualitet, meningsmangfold og refleksjon.
- Bibliotekene skal stimulere til målrettet læring og kunnskapsdeling, samskaping og inkludering gjennom ulike former for folkeverksteder og tverrfaglig samhandling.
- Bibliotekene skal fremme medie- og informasjonskompetanse og digitale ferdigheter og aktivt motvirke digitale skiller i samfunnet.
- Bibliotekene skal gi innbyggerne påvirkningsmulighet i tjenesteutviklingen gjennom å innarbeide systematikk for medvirkning.

Driften i 2020 og i perioden

Endringer fra basisbudsjettet 2019

Kultur, nærdemokrati og inkludering	2020	2021	2022	2023
Sum lønnsvekst	3 405	3 405	3 405	3 405
Sum prisvekst	133	133	133	133
Sum innlemmes i rammetilskudd	0	0	0	0
Sum nye foreslåtte tiltak	300	300	300	300
Sum konsekvensjusteringer av tidligere vedtatte tiltak	12 131	12 131	12 131	12 131
Sum konsekvenser av politiske vedtak	150	5 850	5 850	5 850
Sum pålagt innsparing rådmannen	-1 436	-4 019	-4 961	-6 169
Sum reduksjoner, innsparinger	-10 100	-11 100	-11 100	-11 100
Sum inntektsøk., prisvekst	0	0	0	0
Sum inntektsendringer	3 500	3 500	3 500	3 500
Sum	8 083	10 200	9 258	8 050

Kultur, nærdemokrati og inkludering vil blant annet ha ansvaret for nye Tønsberg kommunes satsning på kultur, idrett og fritid som alle er elementer som bidrar til by- og stedsutvikling. Dette skal skje i dialog med kommunens innbyggere og i samarbeid med frivillig sektor.

Til grunn for dette kommunalsjefområdet ligger et ønske om at alle grupper skal oppleve å være en del av sitt lokalsamfunn og samtidig være med å si sin mening om hvordan lokalsamfunnet skal «bygges». Samtidig blir frivilligheten mer og mer viktig for at alle grupper skal kunne oppleve å bli sett og ha gode møteplasser. Et annet utviklingstrekk vi ser er at fler og fler unge sliter psykisk og opplever utenforskap.

Det er mange satsninger i politisk plattform som omfatter dette kommunalområdet. Utfordringen er å følge opp disse innenfor de rammene som foreligger. Likevel ligger det muligheter ved felles satsninger på tvers av virksomheter og over til andre kommunalområder. Det er nye virksomheter og organisering som trenger å få satt driften.

En positiv nyhet er at Tønsberg kommune blir vertskommune for en frivillighetskoordinator i 50- 80% stilling finansiert av fylkeskommunen. Det er et prosjekt som går over tre år. Det er en del av arbeidet i program for folkehelse i Vestfold. Arbeidet blir i samarbeid med fylkeskommunen og kommunene i Vestfold. Det tas sikte på at frivillighetskoordinatoren vil være på plass tidlig i 2020. Prosjektet har fokus på frivillighet og sivilsamfunn for sosial inkludering.

Nærdemokrati og inkludering

Kommunalområdet er nytt og får blant annet ansvaret for å samordne arbeidet med nærdemokrati ut i fra strategi og handlingsplan for nærdemokratiordninger som er vedtatt politisk. I tillegg vil inkluderingsarbeidet være en viktig satsning. I tillegg til kommunalsjef er det en rådgiverstilling som vil ha ansvar for dette arbeidet. Samarbeid med kirken og ideelle organisasjoner som kommunen har samarbeidsavtaler med følges også opp fra stab.

Det er lagt inn noe midler til arbeidet med nærdemokratiordninger. I planen står det at dette arbeidet krever ressurser. Det bør derfor sees på mulighet til å øke dette i økonomiplanperioden.

SMART-senter for sosial innovasjon

Smart oppvekst som ble etablert i Re er en satsning i Tønsberg kommune. Kommunens andel er styrket noe. Mye av arbeidet er likevel avhengig av salg av tjenester og avtaler med eksterne aktører.

Kultur og idrett

Store oppgaver innenfor både kultur og idrettsområdet skal følges opp. Virksomhetslederne både i Re og Tønsberg har hatt mye saksbehandling i sine stillinger. Når lønnsmidlene til en av disse er tatt bort vil det være utfordrende. Særlig idrettsområdet med oppfølging av idrettsanlegg, tippemidler og idrettsorganisasjonene vil være sårbart. Samordning av tilskudd til lag og foreninger vil ikke bli gjort før fra 2021. Dette kan bli utfordrende.

Ung i Tønsberg

Ny virksomhet som er etablert med ansatte fra ulike tjenestekområder i de to kommunene. Lite midler til aktiviteter utover ansatte, men Tønsberg har fått storbymidler til å etablere en møteplass for ungdom i Tønsberg sentrum. Det blir fortsatt viktig å søke eksterne midler til aktiviteter.

Kulturskole

Driften i kulturskolen er utfordrende innenfor de rammene som foreligger. Tønsberg har hatt en høy elevavgift. Det er foreslått at den settes lavere i budsjett 2020. Basert på årlig egenbetaling i nye Tønsberg kulturskole på 3 610 kroner vil inntektene bli redusert med 216 000 kroner. Reduksjon i Tønsberg: 264 000 kroner, økning i Re: 47 990 kroner. Netto 216 010 kroner. Inntektstapet må tas som innsparing.

Tønsberg læringscenter

Virksomheten er i en stor omstilling siden det kommer færre flyktninger og med det store inntektsbortfall. Det tar tid å nedbemanne samtidig som en del av kjernevirksomheten er grunnskoleopplæring og spesialundervisning for alle grupper og må fortsette.

Tønsberg og Færder bibliotek

Det er lagt inn en økning i mediebudsjettet på kr. 300 000,- som er Tønsbergs andel. Med den store økning av brukere er dette helt nødvendig for å kunne gi et tilfredsstillende tilbud.

Nye driftstiltak i perioden

Stab:

150 000 kroner til tilrettelegging for nærdemokratiordninger.

Styrking av SMART-senteret med 250 000 kroner etter bortfall av folkehelsemidler.

Kultur og idrett:

Økt tilskudd til Vestfoldmuseene med 133 000 kroner (defaltorjustert) , etter innspill fra dem. I tillegg søker Vestfoldmuseene om følgende tilskudd: 300 000 kroner for å videreutvikle Norsk borgsenter og styrke formidlingen i Slottsfjellplanen, samt 700 000 kroner for å rehabilitere fuktskadet underetasje i Farmannsveien 30. I tillegg søker Haugar kunstmuseum om 350 000 kroner til styrking av utadrettet faglig virksomhet. I den økonomiske situasjonen kommunen er det ikke funnet rom til dette.

Ung i Tønsberg:

Lønnsbudsjettet er styrket med deler av stillingen til virksomhetsleder og en av tjenestelederne som ikke kunne ta med lønnsmidler fullt ut fra tidligere arbeidssted.

Kulturskolen:

Det er lagt inn totalt 571 000 kroner i manglende lønnsmidler bla. til rektor siden lønnsmidlene til rektor i Tønsberg kulturskole i sin helhet er flyttet over til et annet område. Det utgjør ingen styrking av tilbudet.

Tønsberg Læringssenter:

Siden Tønsberg har store inntektsbortfall grunnet færre flyktninger til kommunen har rådmannen lagt inn bruk av midler fra et flyktningefond i Tønsberg med 5, 7 millioner. Det er likevel lagt inn reduksjon av lønnsmidler på 3 millioner kroner i 2020 som økende til 4 millioner i resten av økonomiplanperioden.

Tønsberg og Færder bibliotek:

Tønsberg og Færder bibliotek har hatt en meget stor økning av brukere både i Tønsberg og etter åpning av et nytt bibliotek på Revetal. Rådmannen har lagt inn en økning av mediebudsjettet på 300 000 kroner. I tillegg ligger det inne økning av husleia på Revetal bibliotek i henhold til avtale.

Egenandeler og gebyr for 2020

Kulturskolen:

Rådmannen foreslår å legge elevavgiften i kulturskolen i nye Tønsberg mellom nåværende sats i de to kommunene. Det betyr en økning på 300 kroner per år for elevene i Re og nedgang på 515 kroner per år for elevene fra Tønsberg. Det må vurderes en videre økning utover deflator i økonomiplanperioden. Satsen vil være 3 610 per år. Til sammenligning er elevbetalingen i 2019 følgende for andre Vestfoldkommuner: Færder: 3 882 kroner, Horten: 3 700 kroner, Larvik: 3 300 og Holmestrand: 3 200 kroner. Søskenmoderasjon videreføres med 30 prosent avslag for hvert barn. Det foreslås inntektsavhengig moderasjon slik at det betales 2 527 kroner per år for familier med inntekt under 400 000 kroner og 1 000 kroner hvis familiens inntekt er under 200 000 kroner per år. Det vil også være mulighet til å gi friplass ved individuelle vurderinger og samarbeid med andre instanser.

Oversikt over overføringer til private:

Mottaker	Budsjett 2019	Forslag til Budsjett 2020
Kvinnesenteret Stella	100	100
Kirkens Bymisjon	2 783	2 783
Vestfoldmuseene	4 428	4 561
Idrettslag	3 729	3 729
Kultur	3 486	3 486
Sum	14 526	14 659

Tiltak for å nå innsparingskrav i budsjett 2020

Det har blitt jobbet godt kollegialt i virksomhetsgruppa for å ta kommunalområdets innsparing. Det var enighet om å skjerme kulturskolen siden den får en indirekte innsparing som følge av lavere inntekt fra elevbetaling. Flere av virksomhetene har ikke fått etablert seg etter sammenslåingen og vil ha utfordringer med å kunne ta store innsparinger. Det er derfor de to største virksomhetene som tar de største innsparingene.

Sektoren har fått et samlet innsparingskrav på 1,436 millioner kroner. I tillegg blir det en indirekte innsparing for kulturskolen på 0,216 millioner kroner.

Navn på tiltak	Mill kr	Hvordan gjennomføre tiltaket	Når iverksatt	Konsekvens for tjenestemottakere	Konsekvens for ansatte
Læringssenteret: Reduksjon av lønnsmidler	1,014	To ansatte som har sagt opp blir ikke erstattet.	01.01.2020.	Blir en del av omorganiseringen for et lavere antall flyktninger.	Ingen direkte.
Tønsberg og Færder bibliotek	0,200	Reduksjon lisenser, redusert overtid og lavere portoutgifter.	01.01.2020	Ingen direkte	Ved ny vaktplan vil ikke de ansatte berøres direkte.
Kultur og idrett	0,167	En generell innsparing på driftsmidler.	01.01.2020	Vil kunne bli færre kulturtiltak.	Ingen direkte.
Stab og SMART-senter	0,035	Generell innsparing på driftsmidler. Kan kompenseres ved høyere inntekter i SMART-senteret.	01.01.2020	Ingen direkte	Ingen direkte
Ung i Tønsberg	0,020	Generell innsparing på driftsmidler	01.01.2020	Er stramt fra før og vil kunne merkes.	Utfordrende å gi tilbud.
Kulturskolen – lavere elevavgift	0,216	Innsparing som følge av lavere egenbetaling for tidligere Tønsbergelever	Fra 01.01.2020	Vil gi et dårligere tilbud.	Vil tas der det ikke er faste stillinger.
Sum	1,652				

Budsjettrammer i planperioden

Forslag til total ramme for 2020 og økonomiplan: (1000 kroner)

	Rådmannens forslag til budsjett og økonomiplan			
	2020	2021	2022	2023
500 Kultur, nærdemokrati og inkludering	6 513	3 930	2 988	1 780
501 Kultur og idrett	29 763	29 763	29 763	29 763
502 Ung i Tønsberg	11 860	11 860	11 860	11 860
503 Kulturskole	8 500	8 500	8 500	8 500
504 Læringssenter	-1 878	2 822	2 822	2 822

	Rådmannens forslag til budsjett og økonomiplan			
	2020	2021	2022	2023
505 Bibliotek	20 282	20 282	20 282	20 282
Sum	75 040	77 157	76 215	75 007

Investeringer i planperioden

Tønsberg svømmehall er i økonomiplanen lagt inn med 106 millioner kroner i 2022 og 266 millioner i 2023. Det er i samråd med de som planlegger byggingen. Sammen med Færder kommune er det vedtatt å bygge ny svømmehall nord for eksisterende svømmehall. Dette skal være et fullstendig badeanlegg som skal ivareta behovet for vannidretten, skolesvømming og rekreasjon. Det er store investeringer, men ut fra kostnadsberegninger i prosjektet, vil det ikke kreve økte kostnader i forhold til dagens svømmehall. Det forutsetter imidlertid at rekreasjonsdelen er selvfinansierende. Det legges fram egen sak om dette.

De største investeringsbehovene utover det er for anleggsplanen for idrett med 4,150 millioner. Det er etter allerede vedtatt plan.

Også bygget som rommer Tønsberg og Færder bibliotek trenger en oppgradering. Tiltak for å kjøle ned publikumsarealet er lagt inn med 0,6 millioner kroner i 2020 og 2 millioner kroner i 2021. Det settes av 0,3 millioner kroner til ombygging av lesesal til en ungdomsavdeling i 2020. Dette vil være i samråd med Færder kommune som skal betale 1/3.

Virksomhet Ung i Tønsberg lokaliseres til Conradsgate 8. Der vil det bli plass til en møteplass for ungdom i 1.etasje. Det settes av kr. 0,5 millioner kroner til nødvendig innkjøp av inventar og utstyr som blant annet et lydanlegg.

Støperiet trenger oppgradering av lydutstyr. Det settes av 0,5 millioner i tre år fra 2020 til dette. I tillegg skal uteområdet oppgraderes i 2020. Kommunens andel vil være 0, 750 millioner.

Det er vedtatt å gå videre med å se på et rimeligere hus for ungdom på Revetal enn det som Snøhetta ha tegnet. I budsjettet for Re i 2019 var det satt av 8 millioner kroner til dette i tillegg til gavemidler og tippemidler. Dette videreføres i budsjett 2020.

Kirkelig felle råd

Faktaopplysninger budsjett 2020:

Netto budsjett i mill. kr: 32,2

Driften i 2020 og i perioden

Budsjettet til kirkelig felle råd er oppjustert med lønnsøkningen, og deretter er det pålagt kutt på 2 prosent på linje med kommunens egne virksomheter.

Endringer fra basisbudsjettet 2019

Kirkelig fellesråd	2020	2021	2022	2023
Sum lønnsvekst	0	0	0	0
Sum prisvekst	0	0	0	0
Sum innlemmes i rammetilskudd	0	0	0	0
Sum nye foreslåtte tiltak	0	0	0	0
Sum konsekvensjusteringer av tidligere vedtatte tiltak	693	693	693	693
Sum konsekvenser av politiske vedtak	0	0	0	0
Sum pålagt innsparing rådmannen	-621	-1 737	-2 144	-2 667
Sum reduksjoner, innsparinger	0	0	0	0
Sum inntektsøk., prisvekst	0	0	0	0
Sum inntektsendringer	0	0	0	0
Sum	72	-1 044	-1 451	-1 974

Egenandeler og gebyr for 2020

Re og Tønsberg kirkelige fellesnemnds arbeidsutvalg hadde møte 23.10.19 og det ble enighet om å foreslå følgende avgifter som skal godkjennes av kommunestyret.

1 891	Kremasjonsavgift - egenandel
	Festeavgift
0	Avdøde hadde adresse i kommunen (ved ny grav: Frigrav i 20 år)
378	Kistegrav pr år: Avdøde bosatt utenfor kommunen (ikke frigrav)
378	Kistegrav pr år etter 20 år: Fortsatt feste eller gjenbruk av gravsted
222	Urnefelt pr grav (for urner nedsatt på kistefelt gjelder satser som kistegrav)

Tiltak for å nå innsparingskrav i budsjett 2020

Navn på tiltak	Mill kr	Hvordan gjennomføre tiltaket	Når iverksatt	Konsekvens for tjeneste-mottakere	Konsekvens for ansatte
Slutte med overføring av driftsmidler til menighetsrådene	0,240	Blir ikke tatt med i budsjettforslag til fellesrådet	1.1.2020	Mindre kulturelle aktiviteter rundt i lokalsamfunnet. Mindre aktiviteter for barn og unge i menighetene.	Få
Ikke tilsette diakon i menighetene i Re	0,350	Dagens ledige stilling blir ikke besatt.	1.1.2020	Leksehjelp forsvinner. Arbeid blant psykisk funksjonshemmede. Samtaler med eldre på sykehjem. Samtaler med barn og foreldre som sliter. Mindre sorgarbeid. Se innspill fra Re helsehus. Diakon som kriseberedskap i forhold til skoler. Alt dette forsvinner.	Ingen pr. d.d. da stillingen er vakant.
Redusert stell på kommunens 13 gravplasser	0,031	Ansette færre sommervikarer.	1.5.2020	Gravplassene vil oppleves til tider ustelt da det vil gå lengre tid mellom hver gang de klippes.	Fast betjening opplever klager og ubehageligheter fra besøkende på gravplassene.
Sum	0,621				

Budsjettrammer i planperioden

Forslag til total ramme for 2020 og økonomiplan: (1000 kroner)

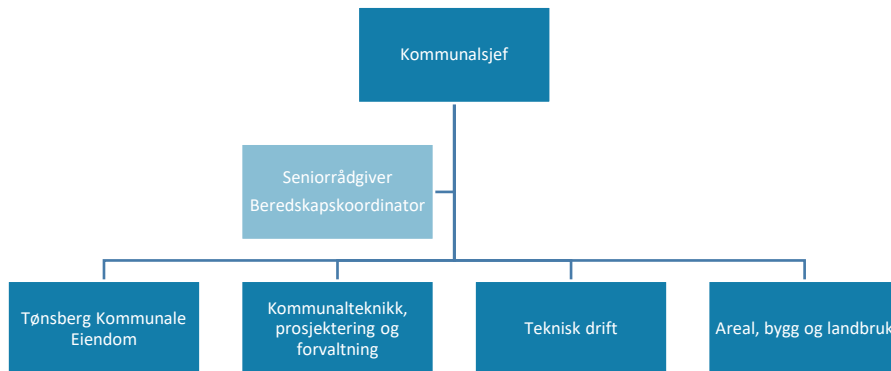
	Rådmannens forslag til budsjett og økonomiplan			
	2020	2021	2022	2023
700 Kirkelig fellesråd	32 161	31 045	30 638	30 115

Investeringer i planperioden

Tidligere økonomiplaner videreføres, og det betyr at det fortsatt er store investeringer knyttet til kirkebygg og kirkegårder de nærmeste årene.

Eiendom og tekniske tjenester

Organisering av rammeområdet

Omfatter disse tjenestene

- Tønsberg kommunale eiendom
- Areal, bygg og landbruk
- Teknisk drift
- Kommunal teknikk, prosjekt og forvaltning

Faktaopplysninger budsjett 2020:

Brutto budsjett i mill. kr:	220,1
Netto ramme i mill. kr:	178,0
Antall årsverk:	294,4

Utfordringer i perioden

- Sørge for at tjenestekvaliteten/nivået på våre tjenester blir tilnærmet lik uavhengig av lokalisering i den nye kommunen.
- Opprettholde og videreutvikle tjenestekvalitetsnivået i periode med innsparingstiltak.
- Tilstrekkelig midler til planlagt vedlikehold av bygningsmasse og annen infrastruktur (vei, grønt, vann og avløp). Foreslåtte rammer vil føre til et økende vedlikeholds etterslep.
- Nye Tønsberg kommune har anslagsvis et etterslep på ca. 250 millioner kroner for at bygningsmassen skal tilfredsstille dagens krav til standard, dette utgjør over 800,- pr m2. Dette er en blanding av vedlikeholdsprosjekter og investeringer.
- Vedlikeholdsetterslepet på vei og anlegg ansås til ca. 100 millioner i Nye Tønsberg kommune.
- Nåværende rammer gir kun anledning til å gjennomføre lovpålagte og absolutt nødvendig vedlikehold.
- Følgende prioriteringer vil bli fulgt, helse, miljø og sikkerhet. Estetikk og generelt økt vedlikehold vil det ikke være dekning for.
- Ha tilstrekkelige egnede boliger til innbyggere som ikke «kan bo», som skaper uro i bomiljøet.
- Det er også et stort potensial og behov for økt digitalisering og automatisering av tjenestene.
- Areal, bygg og landbruk har mange saksbehandlere og stor søknadsmengde. Dette fører til at det er et stort behov for kvalitetssystem, maler og rutiner for å få en lik og forutsigbar

- saksbehandling.
- Små ressurser på ulovlighets oppfølging og tilsyn. Dette kan medføre at det blir lang saksbehandlingstid samt at enkelte ulovlighets saker ikke blir prioritert.

Målsettinger i perioden

Fra politisk plattform: Kommunen som tjenesteleverandør og samfunnsutvikler:

- Planlagte rehabiliteringer av kommunale bygg skal gjennomføres etter oppsatt tidsplan.
- Det skal legges til rette for boligbygging som ivaretar forskjellige grupperes behov.
- Det skal sikres god tilgang på arenaer for kultur, fysiske aktivitet, idrett og friluftsliv i hele kommunen blant annet gjennom å utarbeide gode og forutsigbare anleggsplaner. Det skal etableres et nytt svømmeanlegg i Tønsberg.
- Nye Tønsberg skal tilrettelegge for infrastruktur tilpasset næringslivets behov.
- Nye Tønsberg skal sikre en robust, fleksibel og forutsigbar kommunal forvaltning.

Kommunalområdets målsettinger

- Nye Tønsberg kommune skal ha: tilrettelegging av teknisk infrastruktur av høy kvalitet, effektiv eiendomsforvaltning og gode «bo kvaliteter» for brukere av både kommunens boliger og formålsbygg.
- Innbyggere og næringsliv i nye Tønsberg kommune skal være sikret en saksbehandling som ivaretar forutsigbarhet, likebehandling og effektivitet.
- Nye Tønsberg kommune skal ha fokus på å forhindre arbeidslivskriminalitet i alle ledd.

Virksomhetenes/fagområdenes målsettinger

Tønsberg kommunale Eiendom:

Målsetting - boligkontoret:

- Alle skal bo trygt og godt i nye Tønsberg kommune.
- Målsetting – drift og vedlikehold av formålsbygg og boliger:
- Verdien av bygningene skal opprettholdes, samtidig som de ulike brukerne skal tilbys funksjonelle og tilfredsstillende lokaler og boliger i henhold til brukernes behov, samt at alle bygg skal tilfredsstille gjeldende lover og forskrifter

Målsetting - renhold:

- Renholdet skal være effektivt, holde et høyt faglig nivå og ha god kvalitet slik at alle skal kunne trives og oppholde seg i lokalene uten at det oppstår helseskader
- Kommunalteknikk, prosjektering og forvaltning

Målsetting – vann og avløp:

- Håndtere avløpsvann slik at det ikke forurenses vannmiljø unødvendig i elv eller fjord.

Målsetting - vei:

- Legge til rette for økt bruk av gange, sykkel, kollektiv og forbedre trafiksikkerheten.

Målsetting – renovasjon og forurensing:

- Sikre mot utlekking av forurensing fra tidligere deponier/villfyllinger samt nedgravde oljetanker.

Målsetting teknisk drift:

- Teknisk drift skal yte god service og gi et godt tjenestetilbud for våre brukere.
- Teknisk drifts oppgaver skal utføres på den best og mest effektive måten tilpasset kommunens økonomi og bemanning/maskinpark
- Utslipp av avløpsvann fra overløp og ledningsnett skal begrenses og minimaliseres
- Nye Tønsberg kommune skal ha stabil vannforsyning med god kvalitet og lekkasjeandel under 15 prosent. Nye Tønsberg kommune ha tilfredsstillende beredskapsvakt for fagområdet vann og avløp.
- Vinterdrift – Tilrettelegge for bedre vinterforhold for gående og syklende på gang- og sykkelstier. Utskiftingstakten for asfaltering av kommunale veier og GS-veier skal bli kortere
- Øke standarden i henhold til huller i asfalten.

Målsetting – park og idrett:

- Tønsberg kommune skal ha attraktive parker, turstier, friområder og strender som fremmer/tilbyr gode opplevelser, folkehelse og biologisk mangfold
- Tønsberg kommune skal tilby sikre og attraktive lekeplasser, uteområder og friområder med fokus på sikkerhet, fysisk utfoldelse og gode utendørsopplevelser
- Tønsberg kommune skal ha ett tett samarbeid med kommunens idrettslag.

Målsetting - havn:

- Det skal legges til rette for fortsatt bruk av ISPS- koden (International Ship and Port Facility Security Code) regimet på langs kaien på Stensarmen
- Være med å legge til rette for trygge små og større arrangementer, nasjonale som internasjonale i havnebassenget/kanalen
- Kommunale kaier, brygger, gjestehavner og sjøareal skal sikres, driftes og utvikles.

Målsetting Areal, bygg og landbruk:

- Likeverdig og høy kvalitet på all tjenesteproduksjon.
- Effektiv tjenesteproduksjon hvor stordriftsfordeler skal benyttes til å gi bedre tjenester for innbyggerne
- Nye Tønsberg kommune skal være en tydelig og framtidsrettet miljøkommune med hovedfokus på bærekraftig utvikling.

Driften i 2020 og i perioden

Endringer fra basisbudsjettet 2019

Eiendom og tekniske tjenester	2020	2021	2022	2023
Sum lønnsvekst	4 980	4 980	4 980	4 980
Sum prisvekst	4 416	4 416	4 416	4 416
Sum innlemmes i rammetilskudd	5 000	5 000	5 000	5 000
Sum nye foreslåtte tiltak	450	1 250	1 250	1 250
Sum konsekvensjusteringer av tidligere vedtatte tiltak	-4 653	-10 871	-16 612	-22 434
Sum konsekvenser av politiske vedtak	0	0	0	0
Sum pålagt innsparing rådmannen	-4 549	-12 731	-15 714	-19 543
Sum reduksjoner, innsparinger	-566	-566	-566	-566
Sum inntektsøk., prisvekst	0	0	0	0
Sum inntektsendringer	0	0	0	0
Sum	5 078	-8 522	-17 246	-26 897

Virksomhetenes rammer er stort sett videreført, med enkelte lønns og prisjusteringer. Tønsberg havnevesen og Tønsberg parkering er en del av virksomheten teknisk drift. Kystverket har tillatt bruk av havnekassen til allmenntilleggsformål, driftsbudsjettet for havnevesenet er derfor integrert i budsjettet for teknisk drift.

Tilgang og avgang på formålsbygg er estimert til 1,9 millioner kroner.

Tønsberg kommunale Eiendom (TkE) har ansvar for forvaltning, drift, vedlikehold av nye Tønsberg kommunes bygninger, ca. 260 000 m² formålsbygg og ca. 1050 boliger. Verdiene av bygningene skal opprettholdes, samtidig som de ulike brukerne skal tilbys funksjonelle og tilfredsstillende lokaler og boliger i henhold til brukernes behov. TkE har også ansvar for lån, tilskudd og bostøtte med midler fra Husbanken i Tønsberg kommune.

Areal, bygg og landbruk har ansvar for saksbehandling av private reguleringsplaner og byggesaker etter Plan- og bygningsloven.

Geodata avdelingen har ansvar for seksjonering, oppmåling og påvisning av eiendomsgrenser og oppdatering av kartverk, samt at Tønsberg Kommune er vertskommune for kartportal og geodatasamarbeidet.

Landbruksavdelingen har ansvar for behandling av delingssaker og omdisponeringssaker etter jordloven, behandling av konsesjonssaker etter konsesjonsloven, behandling av saker etter naturmangfoldloven og skogloven. Landbruksavdelingen har også ansvar for tilskuddsforvaltningen for jordbruket.

Teknisk drift har ansvar for drift og vedlikehold av kommunens veier, gang- og sykkelveier, parkeringsplasser, gatelys, friluftsområder, parker, lekeplasser, utearealer på offentlige bygg (skoler, barnehager, seniorsenter etc.), utendørs idrettsanlegg, havneområde, vannforsyning og avløpssystem. Daglig drift av Tønsberg parkering og Tønsberg havn. Teknisk drift bidrar også ved gjennomføring av «alle» byens arrangementer.

Kommunal teknikk, prosjekt og forvaltning har ansvaret for myndighetsutøvelse innen områdene vei, vann og avløp.

Vann og avløp inngår i selvkostområdet. Virksomheten har ansvar for administrasjon av gebyr området og har utstrakt innbyggerkontakt. Prosjektavdelingen har ansvar for prosjektering av vann og avløpsprosjekter, samt andre prosjekter innenfor vei og grønt. Ansvaret for prosjektering og gjennomføring av overvanns og avfallssugprosjektene er også tillagt denne virksomheten.

Nye driftstiltak i perioden

Tilskudd til etablering og tilpasning av boliger er budsjettet med 5,0 millioner, beløpet er overført fra Husbanken til kommunens rammetilskudd fra 01.01.2020. Teknisk drift vil drifte to nye nærmiljøanlegg, Husøy park og Jarlsø. Dette som en konsekvens av nye byggeprosjekter. Kostnad 0,2 millioner kroner. Godtgjørelse til viltettersøkgruppa. I vedtaket fra fellesnemda ble det bestemt at det skal gis 10 000 kroner i vakttillegg som kommer til kr 1000 de får for hvert oppdrag. Med prisjusteringer blir dette 0,25 millioner. Oppdatering av planbaser og kartbaser fra Re. Dette er et engangstiltak 0,1 millioner.

Egenandeler og gebyr for 2020

Noen av kommunenes tjenester finansieres gjennom gebyrer fra innbyggerne. Dette gjelder

hovedsakelig enkelte tekniske tjenester, blant annet vannforsyning, avløp, renovasjon og plan- og byggesaksbehandling. For disse tjenestene er regelen at gebyrene fra innbyggerne i sum pr. tjeneste ikke kan overstige hva det koster å levere tjenesten. Selvkost setter en øvre ramme for hva kommunen kan kreve inn i kommunale gebyrer. Kommunens anledning til å kreve kommunale gebyrer etter selvkostprinsippet er hjemlet i lov og forskrift for den enkelte selvkosttjeneste.

GEBYRTYPE	2019 Tønsberg Sum inkl. mva	2019 Re Sum inkl. mva	2020 Nye Tønsberg Sum inkl. mva
Vann	2 703,75	5 167,50	2 811,00
Avløp	4 725,00	7 310,00	4 914,00
Slam	1 006,25	1 160,00	1 016,25
Renovasjon	2 545,00	1 928,75	2 893,75
Feiing	488,75	442,50	493,75
SUM	11 468,75	16 008,75	12 128,75
SUM for normalhusholdning (ikke slam)	10 462,50	14 848,75	11 112,50

Gebyrene blir endelig fastsatt i egen politisk sak.

Tiltak for å nå innsparingskrav i budsjett 2020

Navn på tiltak	Mill kr	Hvordan gjennomføre tiltaket	Når iverksatt	Konsekvens for tjenestemottakere	Konsekvens for ansatte
Endre renholdsfrekvens	1,3	Reduserte renholdsfrekvenser, Harmonisering Re og Tønsberg	01.01.20	Redusert renholdsfrekvens for enkelte.	Reduksjon av 3 årsverk
Redusert vedlikehold	0,4	Redusert vedlikehold formålsbygg og boliger	01.01.20	Mindre vedlikehold	Ingen
Redusere antall sommerhjelper	0,3	Mindre sommer vedlikehold av parker etc	01.05.20	Mindre sommer vedlikehold	Ansetter 7 sommerhjelper i stedet for 10
Øke gebyrer for gravesøknad	0,5	Øke gebyrer fra 3000,- til 6000,- for gravesøknad	01.01.20	Dyrere for entrepenører	Ingen
Økning av parkeringsavgifter	1,7	Øke bemanning og priser	01.05.20	Dyrere parkering	Ingen
Mindre bruk av innleid konsulenter kommunal teknikk	0,3	Kutte noe på innleid konsulent hjelp i prosjekt avdelingen	01.01.20	Noe lenger gjennomførings tid på prosjekter	Ingen

Det har ikke blitt finregnet på hvor mye parkeringsavgiftene må økes for å oppnå besparelsen, men rådmannen foreslår å heve prisene slik at de harmoniserer bedre med de private aktørene i bransjen. Det vil bli fremlagt egen politisk sak om parkeringsbestemmelsene tidlig i 2020.

Budsjettrammer i planperioden

Forslag til total ramme for 2020 og økonomiplan: (1000 kroner)

	Rådmannens forslag til budsjett og økonomiplan			
	2020	2021	2022	2023
600 Eiendom og tekniske tjenester	40 155	31 973	28 990	25 161
601 Tønsberg kommunale Eiendom	156 769	156 769	156 769	156 769
602 Kommunalteknikk, prosjekt og forvaltning *)	0	0	0	0
603 Teknisk drift *)	-32 701	-38 819	-44 560	-50 382
604 Areal, bygg og landbruk	13 785	14 485	14 485	14 485
Sum	178 008	164 408	155 684	146 033

*) Ramme for Kommunalteknikk, prosjekt og forvaltning og Teknisk drift vil bli fordelt i 2020.

Investeringer i planperioden

Det er en rekke investeringer innenfor dette området som er planlagt i perioden. Den største delen er innenfor selvkostområdet, med total investeringsramme på 235,9 millioner kroner i 2020. I tillegg er det flere store investeringer som Ole 4, avfallssuganlegg på brygga i Tønsberg, kjøp av boliger til vanskeligstilte og mange oppgraderinger av veier, anlegg og bygg.

8. Økonomiske oversikter og tabeller

ØKONOMISK OVERSIKT DRIFT

(Hele tusen kroner)	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023
Driftsinntekter				
Brukerbetalinger	196 826	196 826	196 826	196 826
Andre salgs- og leieinntekter	493 185	493 185	493 185	493 185
Overføringer med krav til motytelse	336 328	335 468	335 468	335 468
Rammetilskudd	1 449 296	1 429 475	1 443 125	1 456 775
Andre statlige overføringer	108 406	108 406	108 506	108 306
Andre overføringer	15 850	15 550	15 550	15 550
Skatt på inntekt og formue	1 725 305	1 725 305	1 725 305	1 725 305
Eiendomsskatt	0	0	0	0
Andre direkte og indirekte skatter	0	0	0	0
Sum driftsinntekter	4 325 196	4 304 215	4 317 965	4 331 415
Driftsutgifter				
Lønnsutgifter	2 196 270	2 093 658	2 059 492	2 010 522
Sosiale utgifter	653 455	653 575	653 829	653 829
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	414 354	424 281	438 850	433 918
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	704 751	704 551	704 551	730 726
Overføringer	240 634	239 518	239 111	238 588
Avskrivninger	28	28	28	28
Fordelte utgifter	-23 458	-23 458	-23 458	-23 458
Sum driftsutgifter	4 186 034	4 092 153	4 072 403	4 044 153
Brutto driftsresultat	139 162	212 062	245 562	287 262
	3,2 %	4,9 %	5,7 %	6,6 %
Finansinntekter				
Renteinntekter og utbytte	69 765	68 465	72 665	71 965
Gevinst på finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån	1 000	1 000	1 000	1 000
Sum eksterne finansinntekter	70 765	69 465	73 665	72 965
Finansutgifter				
Renteutgifter og låneomkostninger	135 896	144 096	156 196	167 796
Tap på finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0	0	0	0
Avdrag på lån	144 200	158 700	173 300	191 700
Utlån	4 000	4 000	4 000	4 000
Sum eksterne finansutgifter	284 096	306 796	333 496	363 496

(Hele tusen kroner)	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023
Resultat eksterne finanstransaksjoner	-213 331	-237 331	-259 831	-290 531
	-4,9 %	-5,5 %	-6,0 %	-6,7 %
Motpost avskrivninger	0	0	0	0
Netto driftsresultat	-74 169	-25 269	-14 269	-3 269
	-1,7 %	-0,6 %	-0,3 %	-0,1 %
Interne finanstransaksjoner				
Bruk av tidligere års regnsk.m. mindreforbruk	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	48 900	0	0	0
Bruk av bundne fond	26 419	26 419	26 419	26 419
Sum bruk av avsetninger	75 319	26 419	26 419	26 419
Overført til investeringsregnskapet	0	0	0	0
Dekning av tidligere års regnsk.m. merforbruk	0	0	0	0
Avsatt til disposisjonsfond	0	0	0	0
Avsatt til bundne fond	1 150	1 150	1 150	1 150
Sum avsetninger	1 150	1 150	1 150	1 150
Regnskapsmessig mer/mindreforbruk	0	0	11 000	22 000

Budsjettskjema 1A - drift (hele tusen kroner)	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023
Skatt på inntekt og formue	1 725 305	1 725 305	1 725 305	1 725 305
Ordinært rammetilskudd	1 449 296	1 429 475	1 443 125	1 456 775
Skatt på eiendom	0	0	0	0
Andre direkte eller indirekte skatter	0	0	0	0
Andre generelle statstilskudd	108 406	108 406	108 506	108 306
Sum frie disponible inntekter	3 283 007	3 263 186	3 276 936	3 290 386
Renteinntekter og utbytte	69 765	68 465	72 665	71 965
Gevinst finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0	0	0	0
Renteutg.,provisjoner og andre fin.utg.	135 896	144 096	156 196	167 796
Tap finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0	0	0	0
Avdrag på lån	144 200	158 700	173 300	191 700
Netto finansinnt./utg.	-210 331	-234 331	-256 831	-287 531
Til dekning av tidligere regnsk.m. merforbruk	0	0	0	0
Til ubundne avsetninger	0	0	0	0
Til bundne avsetninger	1 150	1 150	1 150	1 150
Bruk av tidligere regnks.m. mindreforbruk	0	0	0	0

Bruk av ubundne avsetninger	48 900	0	0	0
Bruk av bundne avsetninger	26 419	26 419	26 419	26 419
Netto avsetninger	74 169	25 269	25 269	25 269
Overført til investeringsbudsjettet	0	0	0	0
Til fordeling drift	3 146 845	3 054 124	3 045 374	3 028 124
Poster som inngår både i skjema 1A og i rammene	91 244	82 344	82 344	82 344
Sum fordelt til drift (fra skjema 1B)	3 055 601	2 971 780	2 952 030	2 923 780
Mer/mindreforbruk	0	0	11 000	22 000

Budsjettskjema 1B

(Hele 1.000 kr)

Område	Budsjett 2020
Rådmann, staber og folkevalgte	137 236
Oppvekst og læring	1 305 002
Mestring og helse	1 157 294
Samfunns- og næringsutvikling	152 057
Kultur, nærdemokrati og inkludering	75 040
Eiendom og tekniske tjenester	178 008
Kirkelig fellesråd	32 161
Felleskostnader	18 802
Sum rammer	3 055 600

Foreløpige rammer pr. virksomhet

Virksomhet	Budsjett 2020
100 Rådmannen	2 269
102 HR	37 142
103 Økonomi og virksomhetsstyring	27 750
104 Digitalisering- kommunikasjon og adm. støtte	70 075
200 Oppvekst og læring	2 802
201 Oppvekst stab/støtte	80 740
202 Oppvekst myndighet og internkontroll	180 183
203 Oppvekst kompetansesenter	7 381
204 PPT	23 118
211 Barkåker skole	17 238
212 Eik skole	31 939
213 Husvik skole	25 814
214 Kirkevoll skole	26 775

Virksomhet		Budsjett 2020
215	Presterød skole	25 260
216	Ramnes skole	16 052
217	Ringshaug skole	39 653
218	Røråstoppen skole	17 721
219	Sandeåsen skole	25 242
223	Sem skole	19 051
224	Solerød skole	9 345
227	Træleborg skole	29 867
228	Volden skole	12 421
235	Kongseik ungdomsskole	24 195
236	Presterød ungdomsskole	41 374
237	Revetal ungdomsskole	30 136
238	Ringshaug ungdomsskole	27 859
241	Byskogen kombinert skole	64 853
242	Vear kombinert skole	36 964
261	Tønsberg ØstRe barnehager	75 286
262	Tønsberg MidtRe barnehager	78 663
263	Tønsberg VestRe barnehager	97 039
280	Barn og unge	238 032
300	Mestring og helse	2 677
301	Stab mestring og helse	25 279
302	Tildeling helse- og omsorgstjenester	27 464
303	Sykehjemmene	338 880
304	Hjemmetjenesten	268 655
305	Mestring og forebyggende tjenester	91 144
306	Psykisk helse og miljøarbeid	331 426
307	Legevakt og allmennmedisin	71 769
400	Samfunns- og næringsutvikling	7 429
401	Næringsutvikling	8 230
402	Eiendomsutvikling	-18 857
403	Folkehelse- miljø og stedsutvikling	8 888
404	Miljørettet helsevern	1 591
405	NAV	144 776
500	Kultur- nærdemokrati og inkludering	6 513
501	Kultur og idrett	29 763
502	Ung i Tønsberg	11 860
503	Kulturskole	8 500
504	Læringssenter	-1 878
505	Bibliotek	20 282
600	Eiendom og tekniske tjenester	40 155
601	Tønsberg kommunale Eiendom	156 769
602	Kom.teknikk- prosjekt og forvaltning	0

Virksomhet		Budsjett 2020
603	Teknisk drift	-32 701
604	Areal- bygg og landbruk	13 785
700	Kirkelig fellesråd	32 161
900	Frie inntekter og finans	-3 055 601
910	Felleskostnader	18 802
Totalsum		0

Budsjettskjema 2 A

Investeringer i anleggsmidler

(Tall i hele 1000 kroner)	2020	2021	2022	2023
Investeringer i anleggsmidler	913 855	1 014 650	792 300	620 850
Utlån og forskutteringer	120 000	120 000	120 000	120 000
Kjøp av aksjer og andeler	11 900	12 400	12 900	12 900
Avdrag på lån	12 000	12 000	12 000	12 000
Dekning av tidligere års udekket				
Avsetninger				
Årets finansielle behov	1 057 755	1 159 050	937 200	765 750
<i>Finansieres slik:</i>				
Bruk av lånemidler	678 162	757 200	622 070	511 160
Inntekt fra salg av anleggsmidler	81 540	10 000	10 000	10 000
Tilskudd til investeringer	128 905	185 600	133 850	107 600
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	151 248	191 450	158 380	124 090
Andre inntekter/overføringer				
Sum ekstern finansiering	1 039 855	1 144 250	924 300	752 850
Overført fra driftsregnskapet				
Bruk av tidligere års udisponert				
Bruk av avsetninger	17 900	14 800	12 900	12 900
Sum finansiering				
Udekket/udisponert	1 057 755	1 159 050	937 200	765 750

Investeringstabell 2B	2020	2021	2022	2023
(Tall i hele 1000 kroner)				
Egenkapitalinnskudd KLP	11 900	12 400	12 900	12 900
Kirkebygg	2 400	2 000	2 400	2 400
Kirkegårdsinvesteringer	7 900	7 900	2 500	2 500
IKT-investeringer	7 700	7 700	7 700	7 700
IKT-investeringer kommunesammenslåing	12 500			
Oppgradering av IKT Mestring og Helse	700	600	450	300

Investeringsstabell 2B	2020	2021	2022	2023
Digital strategi for Tønsbergskolen	2 000	1 600	2 000	2 000
Innkjøp IKT-utstyr skolene	8 000	5 000	5 000	
Oppfølging IKT-plan skoler Re	1 000	1 000	1 000	
Oppfølging IKT-plan barnehager Re	300			
Kultur og idrett:				
Anleggsplan idrett	4 150	4 150	4 150	4 150
Utskiftning av teknisk utstyr Støperiet	500	500	500	
Ombygging av lesesal Bibliotek	300			
Tiltak for kjøling av publikumsarealet Bibliotek	600	2 000		
Nytt innleveringsanlegg Bibliotek		600		
Utskiftning av tregulv i 1. og 2. etasje Bibliotek			1 200	1 200
Videre oppgradering av Conradsgate 8.	500			
Mestring og Helse:				
Transporttjenesten - to nye minibusser		2 000		
Sidebygningen - personbil 7 seter	400			
Utegruppa - utskiftning gamle biler	300			
Utstyr/maskiner i kafeteriaer	350			
Trådløst nett MFT	150			
Kjøretøy e-hjelpemiddeltekniker	350			
Elektroniske medisindispensere	700	700		
GPS/ Mobile trygghetsalarmer		2 000	1 000	
E-lås		1 000		
Digitalt tilsyn med kamera	200			
Digitalt tilsyn med sensorer, dørsens. v/trygghetsalarm	1 000	1 000	1 000	
Fornyng av senger og utstyr sykehjem bbs	1 000	1 000	1 000	1 000
Oppgradering utstyr - sentralkjøkken Re helsehus	500	500	500	500
Hogsnes sykehjem; inventar engangsinnkjøp før oppstart		45 000		
Erstatningssykehjem; inventar engangsinnkjøp før oppstart			42 000	
Mobile slokkeanlegg 2 stk (brannvern)	140			
Skifte ut 18 bensin/diesel biler med 18 ikke fossildrevne biler	6 000			
Opprette 18 ladestasjoner Hj.tj.	720			
Innkjøp av biler til ambulerende team PHM	800	500	500	
TkE:				
Kjøp av Boliger til flyktninger og vanskeligstilte på boligmarkedet	20 000	20 000	20 000	20 000

Investeringstabell 2B	2020	2021	2022	2023
Brannsikring kommunale boliger	6 000	6 000	6 000	6 000
Brannsikring kommunale yrkesbygg	2 000	2 000	2 000	2 000
Biler, vaktmester og renhold	2 000	1 000	500	500
Teie hovedgård kulturskolen - Ventilasjon	0	2 000		
Ventilasjonsanl. Bjørn Farmand	5 000			
Lydhimling Kirkevoll skole	500			
Solavskj. Kirkevoll skole	500			
Vent.anl. Dalheim forsamlingslokale	3 000			
Oppgradering Den Magiske Fabrikken	5 000	5 000	5 000	5 000
Utvidelse og ombygging av sone 7, Kastanjeveien 22	1 500			
Istandsetting av Karlsvika naturskole	750			
Samfunns- og næringsutvikling:				
Gjennomføring av utbyggingsavtaler	5 000	5 000	3 000	3 000
Anders Madsensgt., sluttarbeider	10 000			
Erstatningsbolig Cappellensvei	2 000	4 000	19 000	
Temsengen 20	7 000	3 000		
Kunnskaps- og oppl.senter Rygg	2 000			
Den Magiske Fabrikken linje 3	150 000	50 000		
Utvidelse kontorbygg Rygg	10 000	1 000		
Brår 10 boliger unge funksjonshemmede	33 695			
Ny fløy Byfogdløkka, restarbeider	3 000			
Vålehallen	150			
Solerød barnehage	3 000			
Utvidelse Presterød barneskole	3 500	29 500		
Rehabilitering Presterød barneskole		25 000		
Flerbrukshall Presterød barneskole			46 000	
Ungdomshus Revetal				
Hogsnes sykehjem	260 000	260 000		
Nytt heldøgns omsorgstilbud	7 000	250 000	250 000	50 000
Træleborg omsorgsboliger, planlegging		2 000		
Ny svømmehall	6 000		106 000	266 000
Byromsstrategi	2 000	2 000	2 000	
Uteområdet Støperiet, egenandel	750			
Infrastruktur Slottsfjell	1 000	3 000	3 000	
Endring lokaler NAV	2 000			
Teknisk drift:				
Lekeapparater i barnehager	1 000	800	800	800
Asfaltprogram	9 000	9 000	9 000	9 000
Utskiftning av HQL-armatur	2 500	2 500		
Trafikksikkerhetstiltak	1 500	1 500	1 500	1 500
Avfallsug på brygga i Tønsberg - Prosjekt	12 000	25 000	25 000	25 000
Lekeplasser/ aktivitetsparker.	1 500	1 500	1 500	1 500
Gang- og sykkelvei langs Ulvikveien	5 000			
Veglys råtekontroll	1 500	1 500	1 500	1 500
Veglys fornying	1 500	1 500	1 500	1 500
Nytt lekeområde i nedre bydel	0	1 000		
Utskifting av lekeapparater skole Re	0	200	200	

Investeringsstabell 2B	2020	2021	2022	2023
Utskifting av lekeapparater barnehage Re	0	100	100	
Ladestasjoner elbiler	2 000	2 000	2 000	2 000
Maskinkjøp vei	0	0	4 000	4 000
Kjøpe nye biler, biogass og EL	0	0	5 000	5 000
Biler og maskiner (vei og park)	1 500	1 500	1 500	1 500
Kilen - utskifting av oljefyranlegg	1 000	1 000	0	0
Utskifting av oljefyr Tønsberg gressbane	650	0	0	0
Ismaskin Maier arena	1 800	0	0	0
Nye sikringsputer Maier arena	1 000	0	0	0
Rådhusgata forskjønning	6 000			
Ole 4	13 000			
Selvkostområdet:				
HPV (Hovedplan vann)	50 000	50 000	50 000	50 000
HPA (Hovedplan avløp)	100 000	100 000	100 000	100 000
Spredt avløp (vann)	8 000	8 000	8 000	8 000
Spredt avløp (avløp)	12 000	12 000	12 000	12 000
Snu avløp på Vear	4 500	4 500	4 500	4 500
Maskinkjøp vann/avløp	3 500	4 500	4 500	4 500
Re:				
Rehabilitering pumpestasjoner	250	250	250	250
Rehabilitering anlegg vann	250	250	250	250
HVP vann og avløp	6 000	6 000	6 000	6 000
Nytt renseanlegg Søyholmen	40 000	0	0	0
Driftsovervåking pumpestasjoner	800	800	800	800
Spredt avløp VA	10 000	22 000	17 000	7 000
Ombygging av Krakken renseanlegg til pumpestasjon	600			
Etablere trykkøkningsstasjon for vann til Krakken				
Sum nye investeringer	925 755	1 027 050	805 200	633 750

Vedlegg 1. Dokumentasjon om planforutsetninger

Regjeringens opplegg og føringer for budsjett 2020

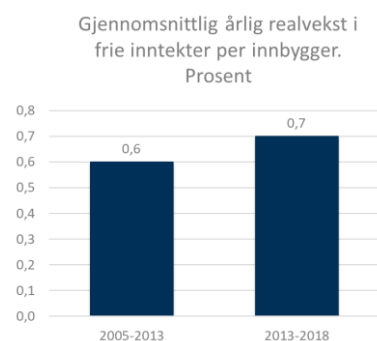
Kommunesektorens inntekter i 2020

Kommunenes samlede inntekter i mrd. kroner for 2020 og med andeler og % vekst:

	Mrd. kroner	Andel av samlede inntekter (pst.)	Endring fra 2019 ¹ (pst.)
Frie inntekter	401,9	72,3	2,1
Skatteinntekter	222,9	40,1	1,9
Rammetilskudd	178,9	32,2	2,4
Øremerkede tilskudd ²	34,0	6,1	7,4
Gebyrer	75,5	13,6	3,8
Merverdiavgiftskompensasjon	27,0	4,9	3,8
Andre inntekter	17,3	3,1	3,1
Totalt	555,7	100,0	2,7

¹ Nominell endring. Beregningsgrunnlaget er anslag på regnskap for 2019 korrigert for oppgaveendringer og innlemminger.

Staten styrer svært direkte 83% av disse inntektene (frie midler, øremerkede og merverdikomp.) og gir begrensninger på gebyrinntektene. Tabellen viser vekst i faktiske kroner. I forhold til kommunal lønns- og prisstigning på 3,1% er det realnedgang i kjøpekraften for kommunene.

Gjennomsnittet for realveksten årene 2013-18 oppgis å ha vært ca 0,7% per innbygger. Veksten i frie inntekter er anslått til ca 0,8% i 2019 inkludert økte befolkning. Ved ca 0,7% befolkningsvekst blir veksten per innbygger bare 0,1%. Veksten i frie inntekter for kommunene på 0,3% i 2020 kan da korrigert for en befolkningsvekst på 0,7%, anslås til en nedgang på 0,4% pr innbygger i 2020. Det er altså foretatt en sterk reduksjon i veksten fra 2019 og 2020.

Korreksjoner og innlemminger i rammetilskuddet.

Kommuneopplegget kompliseres denne gangen av at flere tidligere øremerkede tilskudd fra 2020 inngår i rammetilskuddet. Disse inntektene må da tas ut av kommunens budsjetter på mange områder.

Innlemmingar, oppgaveoverføringer og korreksjonar i rammetilskotet i 2020 (i 1 000 2020-kr):

Innlemmingar, oppgaveoverføringer og korreksjonar i 2020	Kommunar
Statlege og private skular, auke i elevtal	-171 135
Ny gjennomføringsløyising for prøver og eksamenar	-1 290
Tilskot til gang- og sykkelveggar	48 607
Overføring av førstelinje for sosiale tenester frå Bergen og Oslo kommunar til NAV Kontaktsenter	-7 500
Forsøk med ny oppgave- og ansvarsdeling i barnevernet	-22 352
Overføring av skatteoppkreving til Skatteetaten	-644 400
Innlemming av tilskot til rekruttering av psykologar	211 600
Innlemming av tilskot til dagaktivitetstilbod til heimebuande personar med demens	369 144
Innlemming av tilskot til habilitering og rehabilitering	87 000
Forsøk med statleg finansiering av omsorgstenesta	-33 204
Innlemming av tilskot til samordning av lokale rus- og kriminalitetsforebyggjande tiltak	6 340
Overføring av myndigheit etter naturmangfoldloven (kommunereforma)	2 500
Overføring av myndigheit etter forureiningsloven (kommunereforma)	1 700
Innlemming av tilskot til etablering og tilpassing av eigen bustad (kommunereforma)	496 503
Innlemming av tilskot til tidleg innsats i skulen, auka lærartettleik 1.-10. trinn	1 316 832
Innlemming av tilskot til leirskuleopplæring	56 066
A.C. Møller skule, overføring frå Statped til Trondheim kommune (heilårsverknad)	2 308
Inntektsgradert foreldrebetaling i SFO 1. - 2. trinn	58 200
Gratis SFO til barn med særskilde behov på 5.-7. trinn	21 000
Gratis kjernetid barnehage for 2-åringar (heilårsverknad)	57 783
Auka foreldrebetaling i barnehage (heilårsverknad)	-82 892
Overføring av oppgåver på landbruksområdet (kommunereforma)	10 400

Tilskuddet til tidlig innsats i skolen, økt lærertetthet, har en egen innlemming med kr 1.316.832,- i tabellen. Det beløpet kommer til kommunen vist som egen kolonne i rammetilskuddet. I 2019 var det øremerkede tilskuddet 1,75 mrd kr. Det resterende på 0,45 mrd kr må kommunene finansiere med nedgangen i pensjonsutgiftene.

Effekten for Tønsberg kommune av innlemming av øremerkede midler:

Innlemmingar av øremerkede tilskudd for Tønsberg kommune:	Øremerket i 2019	Innlemmet i rammetilskudd 2020	Avvik	Kommentar
Skoler - bortfall tilskudd lærernorm	13 364	9 325	-4 039	
BOU - Tilskudd til psykologer	1 900	2 122	222	
SIT - Dagsenter demens	6 859	3 702	-3 157	
Boliger - Tilsk. psykologtjenester, 3 personer	800		-800	Må dekkes av frie midler
Boliger - tilsk. erfaringskonsulent	330		-330	Må dekkes av frie midler
Boliger - Amb. team ??	330		-330	Må dekkes av frie midler
TkE - tilskudd tilpasning boliger	5 000	4 979	-21	
Habilitering og rehabilitering		872	872	Må dekkes av frie midler
Leirskole		562	562	Må dekkes av frie midler
Gang- og sykkelvei		487	487	Må dekkes av frie midler
Sum	28 583	22 049	-6 534	Må dekkes av frie midler

Befolkningsutvikling og prognoser for 2020-23.

SSB utarbeider ulike prognoser for befolkningsutvikling i landet og for enkeltkommuner basert på erfaringer over tid. Det såkalte middelalternativet ligger middels på de ulike variablene, blant annet en forutsetning om middels innvandring til landet. Det anslås da en årlig befolkningsvekst på ca 0,67%. Samlet vekst for landet i perioden til 2023 anslås til ca 2 %.

Landet	01.01.2020	01.01.2021	01.01.2022	01.01.2023
Totalt	5 362 969	5 398 757	5 435 009	5 472 007
Årlig vekst		0,67 %	0,67 %	0,68 %

Landet	01.07.2019	01.07.2020	01.07.2021	01.07.2022	Sum vekst
Innbyggere i alt	5 345 591	5 380 863	5 416 883	5 453 508	1,98 %
Innbyggere 0-1 år	112 440	112 553	113 858	115 305	2,48 %
Innbyggere 2-5 år	241 848	238 936	236 153	234 120	-3,30 %
Innbyggere 6-15 år	641 854	642 192	642 032	640 939	-0,14 %
Innbyggere 16-22 år	458 829	456 572	455 579	455 356	-0,76 %
Innbyggere 23-66 år	3 074 149	3 092 377	3 108 912	3 124 767	1,62 %
Innbyggere 67-79 år	588 223	605 028	622 243	638 515	7,88 %
Innbyggere 80-89 år	183 220	187 778	192 063	197 876	7,41 %
Innbyggere 90 år og over	45 029	45 428	46 044	46 632	3,44 %

Landet forventer sterk vekst i aldersgruppene 67-89 år og foreløpig noe mindre over 90 år. Det forventes sterk nedgang fra aldergruppen 2-5 år og nedgang 6-22 år.

Det er foretatt en aldersspesifikk prognose for Tønsberg kommune basert på lokale erfaringstrender. Det gir kommunen en forventet befolkningsvekst på ca 0,93 % årlig eller ca 2,75% i perioden. Det er ca 38% mer enn landet frem til 2023.

Tønsberg	01.01.2020	01.01.2021	01.01.2022	01.01.2023
Totalt	56 210	56 730	57 259	57 806
Årlig vekst		0,93 %	0,93 %	0,96 %

Vedlegg 2. Utfyllende dokumentasjon om økonomiplan og budsjett

Frie inntekter, skatt og rammetilskudd

Re og Tønsberg har prognoser på skatt og rammetilskudd samlet på kr 3.070.400.000,- for 2019. Det ligger til grunn for den videre veksten.

Det er fremkommer slik:

Skatt og rammetilskudd (1000 kr);	2019
Tønsberg 4,7% , landet 3,8% skattevekst	2 524 700
Re 2,7%, landet 3,8% skattevekst	545 700
Sum anslag Re og Tbg	3 070 400

Statens nye anslag for skatteveksten for kommune samlet er nå 3,8% for 2019. Det er oppjustert i flere omganger fra opprinnelig 0,4% vekst til 1,2% i revidert nasjonalbudsjett. I opprinnelig budsjett 2019 hadde Tønsberg og Re kr 3.022.492.000,- i skatt og rammetilskudd. Prognosen for 2019 er basert på 4,7% skattevekst i Tønsberg og 2,7% i Re. Det er veksten hittil i år som er forutsatt også ut året. Prognosen ligger da nær 48 millioner kroner over opprinnelig budsjett.

Oppgavekorrigert vekst fra 2019 til 2020: (Kilde: Telemarksforskning basert på metode KMD)

TØNSBERG	2019	2020
Innbyggertilskudd	1 366 173	1 402 518
Utgiftsutjevnende tilskudd/trekk	-18 279	-35 247
Korreksjonsordningen for elever i statlige/private skoler	-24 616	-24 430
Inntektsgarantertilskudd, netto	-2 943	-3 012
Tilskudd til saker med særskilt fordeling	22 881	35 935
Distriktstilskudd Sør-Norge		
Veksttilskudd		
Storbytilskudd		
Regionsentertilskudd	6 772	7 035
Skjønnstilskudd*	5 000	5 000
= Sum rammetilskudd (fast del) ved framleggelsen av statsbudsjett	1 354 988	1 387 799
Anslag inntektsutjevnende tilskudd/trekk fra KMD i statsbudsjettet	31 282	29 839
Skatteinntektsanslag fra KMD i statsbudsjettet	1 609 949	1 713 491
Endring rammetilskudd i salderingsproposisjonen	-2 160	
Endring rammetilskudd i RNB	992	
Endring i anslag skatt/inntektsutjevning fra KMD målt mot oppr. anslag	66 166	
= Sum frie inntekter (skatt og rammetilskudd)**	3 061 217	3 131 129
Oppgavekorrigering	11 165	
= Anslag på oppgavekorrigerte frie inntekter	3 072 382	1,9 %
**): Eventuelle tildelte skjønnsmidler fra fylkesmannen gjennom året inngår ikke i denne summen		

Basert på dette anslaget fra KMD for 2020 får Tønsberg 1,9% vekst i frie inntekter når det korrigeres for oppgaveendringer. Da lønns og prisjustering er satt til 3,1%, mangler det 1,2% av 3072 millioner kroner eller 37 millioner kroner for å dekke dette. Det blir en realnedgang.

Skatteinntekter og inntektsutjevning.

Skatteveksten for 2020 er basert på 2,1 % skattevekst for alle kommunene samlet fra 2019 anslaget. Tønsberg kommunes skatteanslag er basert på oppjustert skatteanslag for 2019 og en befolkning 1.1.20 etter 1,27% befolkningsvekst i 2019. Det er forutsatt lik vekst i 2. hå. Som i første. Det er forutsatt 2,9% skattevekst i Tønsberg i 2020. Med dette får kommunen 94,7% av gjennomsnittet av alle kommuners skatt per innbygger.

Skatteutjevning (inntektsutjevning) er et system gir trekk for skattesterke kommuner og overfører til skattesvake kommuner etter gjennomsnittlige skatteinntekter pr innbygger samme år. Det er et nullsumspill mellom kommuner. Kommuner med skatteinntekter over landsgjennomsnittet blir trukket 60 % av differansen mellom eget skattenivå og landsgjennomsnittet. Kommuner under landsgjennomsnittet blir tilsvarende kompensert med 60 % av differansen. Inntektsutjevningen bringer kommunen opp til 96,7 % av landsgjennomsnittet (kr 32.126,- per innb.). Det er anslått å utgjøre 28 millioner kroner i 2020.

Mulige merinntekter for skatt i 2020 kan komme på to måter. Dersom landets kommuner samlet får sterkere vekst enn 2,1%. Da får kommunen tilført 60% av det økte nivået for landet. Dersom kommunens skattenivå øker per innbygger, men landet er uendret, reduseres tilskuddet med 60% av dette.

Den kommunale skattøren angir hvilken andel av skatt på alminnelig inntekt for personlige skattytere som tilfaller kommunesektoren.

	Prosent	Endring fra 2019 (pst. poeng)
Kommunene	11,10	-0,45
Fylkeskommunene	2,45	-0,15

Skatteinntektene anslås etter dette å nå målsettingen om å være 40 prosent av kommunesektorens samlede inntekter i 2020. Reduksjonen i skattøren (styrer andelen skatt) demper sannsynligheten for store merinntekter på skatteinntekter i 2020.

Anslaget på kommunesektorens skatteinntekter i 2020 bygger blant annet på 1,0 prosent sysselsettingsvekst og 3,6 prosent lønnsvekst fra 2019 til 2020.

Kriteriene for tildeling av innbyggertilskuddet i rammetilskuddet.

Sektorvekter til kostnadsnøkkelen for kommunane 2020:

Sektor	Sektordel (%)
Grunnskule	25,27 %
Pleie og omsorg	34,90 %
Sosialhjelp	5,78 %
Barnevern	4,30 %
Kommunehelse	5,26 %
Barnehage	16,08 %
Administrasjon og miljø	8,19 %
Landbruk	0,21 %
Sum	100,00 %

Systemet er basert på en statistisk sammenheng mellom de valgte kriteriene og kommunenes ressursbruk på tjenestene, men systemet innebærer ikke en kobling mot eller dekning av faktiske behov for tjenester. Systemet fordeler det staten til enhver tid velger å bevilge til kommunene.

Delkostnadsnøkler i kostnadsnøkkelen for kommunene i 2020:

Kriterium	Admini- strasjon og miljø	Land- bruk	Grunn- skule	Pleie og omsorg	Sosial- hjelp	Barne- vern	Komm- une- helse	Barne- hage
Innbyggjarar 0-1 år	0,02170			0,0039		0,0273	0,0239	
Innbyggjarar 2-5 år	0,04580			0,0082		0,0576	0,0504	0,7816
Innbyggjarar 6-15 år	0,11130		0,9219	0,0200		0,1402	0,1227	
Innbyggjarar 16-22 år	0,08330			0,0150	0,0322	0,1050	0,0918	
Innbyggjarar 23-66 år	0,53330			0,0960	0,2064		0,3090	
Innbyggjarar 67-79 år	0,08840			0,1101			0,2061	
Innbyggjarar 80-89 år	0,03200			0,2025			0,0745	
Innbyggjarar 90 år og over	0,00770			0,1068			0,0181	
Gradert basiskriterium	0,07650		0,0128	0,0119			0,0453	
Reiseavstand innan sone			0,0188	0,0112			0,0291	
Reiseavstand innan nabokrets			0,0188	0,0112			0,0291	
Landbrukskriteriet		1,0000						
Innvandrarar 6-15 år, ekskl. Skandinavia			0,0277					
Pers. med psykisk utviklingshemming over 16 år				0,1406				
Ikke-gifte 67 år og over				0,1313				
Dødelighetskriterium				0,1313				
Uføre 18-49 år					0,1126			
Flyktningar utan integreringstilskot					0,1459			
Opphopningsindeks					0,1658			
Aleinebuande 30-66 år					0,3371			
Barn 0-15 år med einlig forsørgjar						0,4122		
Låginntektskriteriet						0,2577		
Barn 1 år utan kontantstøtte								0,1042
Innbyggjarar med høgare utdanning								0,1142
Sum	1,0000	1,0000	1,0000	1,0000	1,0000	1,0000	1,0000	1,0000

Utslag av kriteriene for kommunen i 2020:

TØNSBERG (FRA 1.1.2020) kommune						
Beregning av utgiftsbehov - tillegg/trekk i kroner for år				2020		
(utgiftsutjevnedet tilskudd)				prisenivå år 2020		
HELE LANDET		TØNSBERG (FRA 1.1.2020)			Bruk av folketall 1.7.2019	
Vekt	Antall	Antall	Utgifts- behovs- indeks	Pst. utslag	Tillegg/ fradrag i utgiftsutj	
					kr per innb	1000 kr
0-1 år	0,0056	111 725	1 072	0,9173	-0,05 %	-25 -1 419
2-5 år	0,1374	241 699	2 414	0,9549	-0,62 %	-340 -19 009
6-15 år	0,2615	642 002	6 672	0,9936	-0,17 %	-92 -5 141
16-22 år	0,0233	456 651	4 642	0,9719	-0,07 %	-36 -2 010
23-66 år	0,1053	3 076 256	32 307	1,0041	0,04 %	23 1 312
67-79 år	0,0565	588 564	6 208	1,0084	0,05 %	26 1 460
80-89 år	0,0772	183 672	2 100	1,0931	0,72 %	394 22 040
over 90 år	0,0389	45 166	499	1,0563	0,22 %	120 6 712
Basistillegg	0,0161	275	0,5520	0,1922	-1,30 %	-713 -39 879
Sone	0,0102	20 594 754	125 666	0,5834	-0,42 %	-233 -13 030
Nabo	0,0102	9 462 950	87 937	0,8884	-0,11 %	-62 -3 489
Landbrukskriterium	0,0021	1	0,0071	0,6824	-0,07 %	-37 -2 045
Innvandrer 6-15 år ekskl Skand	0,0070	51 420	410	0,7623	-0,17 %	-91 -5 101
Flyktninger uten integreringstils	0,0084	152 561	1 342	0,8410	-0,13 %	-73 -4 095
Dødlighet	0,0458	40 228	418	0,9934	-0,03 %	-17 -923
Barn 0-15 med enslige forsørgjer	0,0177	116 670	1 364	1,1177	0,21 %	114 6 390
Lavinntekt	0,0111	276 501	2 448	0,8465	-0,17 %	-93 -5 226
Uføre 18-49 år	0,0065	107 852	1 220	1,0815	0,05 %	29 1 624
Opphopningsindeks	0,0096	174	2,3440	1,2916	0,28 %	153 8 583
Aleneboende 30 - 66 år	0,0195	475 871	5 230	1,0507	0,10 %	54 3 034
PU over 16 år	0,0491	19 431	218	1,0726	0,36 %	196 10 934
Ikke-gifte 67 år og over	0,0458	358 209	3 905	1,0422	0,19 %	106 5 933
Barn 1 år uten kontantstøtte	0,0168	39 544	375	0,9058	-0,16 %	-87 -4 851
Innbyggere med høyere utdann	0,0184	1 392 556	15 327	1,0523	0,10 %	53 2 950
1 Kostnadsindeks	1,0000		0,98850	-1,15 %	-630	-35 247
(Tillegg/trekk kr pr innb.)					Alle tall i 1000 kr	
2 Tillegg/trekk (omfordeling) for kommunen i 1000 kr					-35 247	
3 Nro.virkn. statl/priv. skoler					-24 430	
4 Sum utgiftsutj. mm (2+3)					-59 678	
Gjennomsnittlig beregnet utgiftsbehov i kr pr innbygger:					54 839	

Trekksatsar for elevar i statlege og private skular 2020:

Kategori	Kroner per elev
Vanleg undervising	101 100
Spesialsikular	312 700

Avkastning av langsiktige plasserte midler

Historisk avkastning forvaltningen i Re kommune.

Fordelingen på aktiva-klassene er per dato svært nær norm og innen de tillatte rammer.

Det er kvartalsvis rapportering fra eiendomsfondet Aberdeen og utbetaling av en løpende avkastning. Fondet eier sentrale forretningseiendommer i Norge.

Renteforvaltningen i DnB:

Løpende effektiv avkastning på rentepapir er 3 %. Kredittløpetiden samlet oppgis å være 3,6 år.

Rentefølsomheten er 1,5% kursendring ved 1% renteendring i markedet.

Aksjefondet KLP Norden er et indeksfond.

Re kommunes finansinntekter fra de langsiktige plasserte midler, har hatt følgende avkastning i kr og % de enkelte regnskapsår:

Avkastning i 1000 kr /%	2002		2003		2004		2005		2006		2007		2008	
	kr	%	kr	%	kr	%	kr	%	kr	%	kr	%	kr	%
Renter	12197	7,6 %	17354	10,0 %	9015	5,3 %	4452	2,8 %	1709	1,5 %	3559	3,6 %	9207	8,8 %
Anleggsobligasjon							589	0,9 %	1429	3,5 %	1400	3,5 %	1500	4,3 %
Eiendomsfond									3125	18,3 %	2461	11,2 %	-3637	-14,7 %
Norske aksjer	-1207	-16,5 %	2688	44,9 %	3957	43,9 %	7819	53,3 %	6117	35,3 %	885	4,9 %	-10161	-52,2 %
Utenlandske aksjer	-3805	-35,0 %	1304	18,7 %	101	0,0 %	2893	16,6 %	2430	12,0 %	-2712	-11,9 %	-7167	-47,3 %
Sum langsiktig midl.	7185	4,0 %	21346	11,4 %	13073	6,7 %	15753	7,6 %	14810	7,2 %	5593	2,8 %	-10258	-5,1 %

Avkastning i 1000 kr /%	2009		2010		2011		2012		2013		2014		2015	
	kr	%	kr	%	kr	%	kr	%	kr	%	kr	%	kr	%
Norske rente pengemarked	303	2,14 %	(4 010)	2,67 %	1 020	3,00 %	313	2,80 %						
Obligasj. omløpsmidler/bank	6 484	7,5 %	9 220	5,9 %	3 507	5,0 %	6 145	7,4 %	4 220	4,7 %	4 145	4,8 %	-	0,0 %
Anleggsoblig./overkurs	716	4,6 %	(192)	4,4 %	(154)	4,9 %	(7)	5,1 %	(32)	5,2 %	(140)	4,8 %	143	4,6 %
Eiendomsfond	1 120	5,5 %	1 830	9,9 %	1 661	8,6 %	1 089	5,5 %	961	4,9 %	1 307	6,7 %	1 271	6,4 %
Norske aksjer	6 984	74,9 %	4 700	30,1 %	(4 268)	-21,3 %	2 946	18,7 %	2 877	16,8 %	1 037	6,0 %	(544)	-3,0 %
Utenlandske aksjer	1 777	27,5 %	530	8,6 %	108	2,9 %	-	0,0 %	-		-		-	
Sum langsiktig midl.	17 384	10,6 %	12 078	8,4 %	1 874	2,2 %	10 486	8,7 %	8 026	6,5 %	6 349	6,0 %	870	0,7 %

Avkastning i 1000 kr /%	2016		2017		2018		2002-18	
	kr	%	kr	%	kr	%	kr	%
Norske rente pengemarked								
Obligasj. omløpsmidler/bank	3 969	4,3 %	3 668	4,3 %	1 188	1,3 %	97 352	
Anleggsoblig./overkurs	-		-		-		5 252	
Eiendomsfond	1 667	8,1 %	1 769	8,4 %	1 467	6,7 %	16 091	
Nordiske aksjer	2 031	12,3 %	2 882	19,2 %	(1 043)	-5,8 %	27 700	
Utenlandske aksjer	-		-		-		(4 541)	
Sum langsiktig midl.	7 667	6,4 %	8 319	6,9 %	1 612	1,34 %	141 854	5,4 %

Avkastningen har variert mye over 17 år. Siden oppstart 2002 har kommunen hatt ca 141,9 millioner kroner i inntekter fra plasseringene. Snittavkastningen, summen av hvert års avkastning i % delt på 17 år, fra 2002-18 er ca 5,45 %. Det inkluderer 2008 med negativ avkastning og 2015 og 2018 med svak avkastning.

Vedlegg 3 - Priser og gebyrer 2020

Utleietakster idrett- og kulturanlegg i Tønsberg kommune - 2020

Økning i pris fra 2019-2020 = 3,1 % der annet ikke fremkommer.

Utleietakster for idrettsanlegg i Tønsberg kommune 2020

Utleietakstene i Tønsberg kommune er delt inn i 4 nivåer:

1. Innenbys organisasjoner
2. Utenbys organisasjoner og privatpersoner
3. Bedrifter/ offentlige institusjoner/skoler/ private skoler
4. Kommersielle arrangementer

Fasilitet	Utleietakst			
	1. Innenbys	2. Utenbys/Private	3. Bedrifter	4. Kommersielle
1[1]Idrettshall 40x20m	376	573	996	1 094
1[2]Idrettshall 35x20m	303	476	812	905
1[3]Idrettshall 24x16m	252	498	754	1031
Basishall turn	376	573	996	1094
Ishall 60x26m	583	946	1 627	1 809
Utendørs skøytearena	172	261	455	500
Fotball kunstgressbane 11er (trening)	172	261	455	500
Friidrettsanlegg utendørs	172	261	455	500
Innendørs sprintbane m. hoppegrop	252	476	611	679
Kampsportssal	252	476	611	679
Innendørs klatreanlegg	252	476	611	679
Samfunnssal	252	476	611	679
Gymsal	164	328	461	503
Basseng 25m	408	847	1 414	1 555
Basseng, opplæring	223	460	651	717
Ungdomsklubb	291	450	559	643
Kiosk/ kafe	153	219	358	401
Møterom/kl. rom	96	149	253	274

[1] Idrettshall 40x20m = Tønsberg idrettshall, Semsbyen idrettshall, Vearhallen, Slagenhallen (gjelder 1/3 hall).

[2] Idrettshall 35x20m = Eik idrettshall (gjelder ½ hall), Vearhallen (4/5 hall)

[3] Idrettshall 24x16m = Barkåker idrettshall, Sandåsen idrettshall, Messehall A – idrettshall, Messeh. B

Generelt ved leie av idrettsanlegg i Tønsberg:

Prisene er i tidsrommet kl. 06:00-23:00, ved utleie i tiden kl. 23.00 – kl. 06.00, samt på høytidsdager, påske-, pinse-, jul- og nyttårsaften, økes alle satser med 100%.

- All trening/møter/øvelser i kommunens haller på hverdager (mandag-fredag) for barn og unge under 19 år er gratis for innenbys foreninger.
- Tid til fast trening/møter/øvelse i helger vurderes i hvert tilfelle.
- Forenings aktivitet for grupper over 19 år betaler 50% av innenbystakst på ukedager.
- Bedriftsidrettslag betaler 50% av innenbys takst for trening på ukedager.
- Arrangementer i helger og høytidsdager skal alle betale for.
- Ved utleie til messer, konserter, utstillinger etc. har administrasjonen fullmakt til å inngå spesielle leiekontrakter.
- All overnatting i kommunale bygg, faktureres etter faktiske utgifter. Det signeres egen kontrakt. Veiledende sats for overnattingshelg på skoler for lokale lag og foreninger er kr 6 924,-
- Kostnader ved utrykninger av vaktpersonell ved "falsk alarm" eller ikke låste/lukkede vinduer/dører, belastes leietaker.
- Det leies ikke ut til private fester. Med unntak av:
  - Barnebursdag: kan arrangeres i, Hogsnes Gymsal, Sandåsen gamle gymsal.
  - Barnedåp, konfirmasjon og bryllup: kan arrangeres i idrettshallenes møterom, kafeteria og samfunnssaler.
- Treningstid for barn og unge under 19 år i helger, 50% av ordinær pris. Gjelder kun innenbys organisasjoner.
- Vennegrupper som er fra Tønsberg betaler innenbys takst (ikke 50% på ukedager)

Prisene er oppgitt per time dette inkluderer også opprigging av evt. nødvendig utstyr. Tønsberg ishall er en time inkl. kjøring av isen med mindre annet er avtalt. Leietaker er selv ansvarlig for å kjøre isen før økta, hvis ikke annet er avtalt. Det er forventet 15 min kjøring av isen. Det er kun lov til å kjøre is hvis du har kompetansebevis og kjørt opp med Bydrift.

Utleietakster for Maier Arena (utendørs skøytebane), Tønsberg Gressbane (Fotball kunstgress 11er) og Greveskogen friidrettsanlegg (Friidrettsanlegg utendørs) er fra og med 2017 tilpasset utleie av øvrige anlegg i kommunen. Dette medfører lite endring i totale leiepriser for disse anleggene.

Utleie av Tønsberg Gressbane ved kamper	
Landskamper e.l.	egne avtaler
Tippeliga/ Toppserien	37 603
OBOS – ligaen (1.div)	15 453
2.divisjon	5 694
3.-8.divisjon og bedriftsidrettslag	1 602
Aldersbestemte lag	343
Private/bedrifter/kommersielt	1 602

Reklamerettigheter Tønsberg Gressbane 2020 - kr 56 091,-.

Tønsberg svømmehall		
Billettpriser - 2020	2020	Økning %
Inngang bad voksen/pensjonist	75	0
Inngang bad barn u/16 og uføre	50	11,1
Klippekort 10 bad voksne/pensjonist/bedrift	625	2,5
Klippekort 20 bad barn u/16 og uføre		
Klippekort 10 bad barn u/16 og uføre	320	NY vare
Hel-sesongkort voksen/pensjonist	2 575	3
Halv-sesongkort voksen/pensjonist	1 390	2,9
Hel-sesongkort barn u/16 og uføre	1 390	2,9
Halv-sesongkort barn u/16 og uføre	745	2,8
RFID-kort (elektronisk adgangskort for periodekort)	50	0
Inngang bad voksen bedriftsavtale	61	3,3
Inngang bad barn u/16 bedriftsavtaler	45	2,3
Personell (minimum 2 timer)	490 per time	2,7

Revetal svømmehall		
Billettpriser - 2020	2020	Økning %
Inngang bad voksen	50	11,1
Inngang bad barn u/16	35	0

Tønsberg og Revetal svømmebasseng har noe varierende endring, dette sett opp i mot avrunding og tidligere års justering.

Støperiet - Priser 2020	Pris inkl bar/kafe pr dag	Teknikk lys og lyd pr dag utstyret er i bruk. Pris uten teknikker
Event/Fest/Russekre	23 490	5 980
Riggedag	3 700	
Åpne kultarrangementer		
<i>Eventuelt 20% av billettsalg.</i>	8 760	3 700
<i>Må avtales på forhånd.</i>		
Riggedag og øvelser hvis ledig	3 700	1 845
Seminar/møter/arrangementer på dagtid	7 000	3 700
Riggedag hvis ledig	1 845	
Internleie i Tønsberg kommune	3 700	1 845
Lokale lag, foreninger og kulturskoler	1 845	1 845
Preproduksjoner	5 980	
Timepris personell: kr 490,- 50% tillegg kl. 24-06. Kr 737,- Mellom 09.00 - 15.00: Minimum 2 timer. Utenfor disse tidene: Minimum 3 timer.		

Generelt for bruk av Støperiet

- Arrangør må selv ha nødvendig kvalifisert personell til stede.
  - Ved bruk av Støperiets tekniske utstyr må det være en kvalifisert tekniker til stede, godkjent av Støperiet, som kan betjene utstyret.
  - Arrangør er selv ansvarlig for skjenking og nødvendig vakthold.
  - Andel omsetning er basert på billettinntekter fratrasket billettavgift, og må vurderes i hvert tilfelle.
- Alle arrangører som bruker Støperiet må akseptere ledsagerbevis

Utleie av kommunale bygg og lokaler (i tidligere Re kommune).

Utleiepriser utenbygds er dobbelt av innenbygdspriser, med enkelte unntak.

1. Alle skoler, barnehager og administrasjonsbygg til trening/møte			
Rom	Innenbygds kr	Utenbygds kr	Merknad
Gymsal inkl. garderobe	82	163	Pr. time
Alle klasserom	163	326	Pr. gang/dag
Personalrom	313	625	Pr. gang/dag
Kantina	470	939	Pr. gang/dag
Møtelokaler	313	625	Pr. gang/dag
Svømmehall inkl. garderobe	313	625	Pr. time
Skolekjøkken	218	437	Pr. gang
Datarom - Revetal ungdomsskole	313	625	Pr. gang/dag
Auditorium – Revetal ungdomsskole	313	625	Pr. gang/dag
Gymsalområdet (toaletter, garderobe og vestibyle) møter, Revetal ungdomsskole	920	1840	Pr. gang/dag
Gymsalområdet (toaletter, garderobe og vestibyle) for loppemarkeder og lignende	1 224	2 448	Pr. gang/dag
Toaletter – Revetal ungdomsskole	38	76	Pr. stk/gang
Base – Røråstoppen skole	313	625	Pr. gang/dag
SFO m/kjøkken – Røråstoppen skole	313	625	Pr. gang/dag
Allrom – Røråstoppen skole	163	326	Pr. gang/dag
Allrom m/kjøkken – Røråstoppen skole	313	625	Pr. gang/dag
Tillegg for bruk av vaktmester	625	625	Pr. time
Alle skolene administrerer selv utleievirksomheten med avtaler og utlevering av nøkler, med visse unntak, se reglementet sitt punkt 4.1			
Ved bestilling må det oppgis om vaktmester ønskes til rigging og rydding. Musikkorps betaler ikke for leie i disse bygninger. Kommunen betaler ikke leie for intern møtevirksomhet.			

2. Ramneshallen				
a) Trening	Rom	Innenbygds kr.	Utenbygds kr.	Merknad
	1/3 hall inkl. garderobe	82	163	Pr. time
	2/3 hall inkl. garderobe	163	326	Pr. time
	Hele hallen inkl. garderobe	231	462	Pr. time
b) Arrangement	1/3 hall inkl. garderobe	120	240	Pr. time
	2/3 hall inkl. garderobe	195	390	Pr. time
	Hele hallen inkl. gard/ kjøkken og vestibyle	313	625	Pr. time
	Kjøkken	163	326	Pr. gang/dag
	*) Garderober pr sett	82	163	Pr. time
	Kommersiell bruk, messer, konserter mv. hele hallen inkl. alle rom	625	625	Pr. time.
	Gulv ferdig lagt og tatt opp igjen, med vask av beskyttelsesgulv, m/transport	8 932	8 932	Pr. gang/dag
	Veiledning ved utlegging og opprulling, 2 pers inntil 3 timer	2 241	2 241	Pr. gang/dag
	Overnatting	970	1 940	Pr.gang/natt
	Tillegg for bruk av vaktmester	626	626	Pr. time
Leietaker får utlevert nødvendige nøkler på Servicetorget.				
Ved bestilling må det oppgis om vaktmester ønskes til rigging og rydding.				
*) Leies ikke ut til utefotball.				

3. Vålehallen				
a) Trening	Rom	Innenbygds kr.	Utenbygds kr.	Merknad
	1/3 hall	82	163	Pr. time
	2/3 hall	163	326	Pr. time
	Hele hallen	231	462	Pr. time
	Flerbrukshallen	120	240	Pr. time
	Garderober	38	76	Pr. time/gard
b) Arrange- ment	1/3 hall	120	240	Pr. time
	2/3 hall	195	390	Pr. time
	Hele hallen inkl. gard.	313	625	Pr. time
	Flerbrukshallen	163	326	Pr. time
	Klatrevegg uten bruk av garderober	125	250	Pr. time
	Garderober	38	76	Pr. time/gard

	Kommersiell bruk, messer, konserter mv. hele hallen inkl. alle rom	625	625	Pr. time. Tillegg for event. Rigg.
	Gulv ferdig lagt og tatt opp igjen, m/vask av beskyttelsesgulv	7 141	7 141	Pr. gang/dag
	Veiledning v/utlegging og opprulling, 2 pers inntil 3 t	2 241	2 241	Pr. gang/dag
	Tillegg for bruk av vaktmester	625	625	Pr. time
c) Annet	Kontorlokaler	7 667	-	Pr. rom og år
	Overnatting	970	1 940	Pr. gang/natt
Leietaker får utlevert nødvendige nøkler på Servicetorget. Ved bestilling må det oppgis om vaktmester ønskes til rigging og rydding.				

4. Våle samfunnshus				
	Rom	Innenbygds kr.	Utenbygds kr.	Merknad
a) Møter	Alle møterom inkl. amfi	3 127	6 253	Pr. gang/dag
	Alle møterom u/amfi	2 491	4 981	Pr. gang/dag
	Møterom A	702	1 403	Pr. gang/dag
	Møterom B	231	462	Pr. gang/dag
	Møterom C	326	653	Pr. gang/dag
	Forsamling m/amfi	1 871	3 741	Pr. gang/dag
	Forsamling u/amfi	1 245	2 491	Pr. gang/dag
	Tillegg for vaktmester	625	625	Pr. time
b) Utleie til fester	Alle møterom inkl. amfi	3 890	7 779	Pr. gang/dag
	Alle møterom u/amfi	3 270	6 539	Pr. gang/dag
	Møterom A	1 088	2 177	Pr. gang/dag
	Møterom B	281	562	Pr. gang/dag
	Møterom C	419	837	Pr. gang/dag
	Forsamling m/amfi	2 339	4 678	Pr. gang/dag
	Forsamling u/amfi	1 713	3 425	Pr. gang/dag
	Storkjøkken m/driver	625	625	Pr. gang/dag
	Tekjøkken	163	163	Pr. gang/dag
	Tillegg for vaktmester	625	625	Pr. time
Leietaker får utlevert nødvendige nøkler på Servicetorget. Ved bestilling må det oppgis om vaktmester ønskes til rigging og rydding.				

5. Dalheim samfunnshus			
Rom	Innenbygds kr.	Utenbygds kr.	Merknad
Storsal m/kjøkken til møter	920	1 840	Pr. gang/dag
Storsal m/kjøkken til fest	1 240	2 480	Pr. gang/dag
Komiterom	76	153	Pr. gang/dag
Kjellerstue (maks 40 pers.)	201	403	Pr. gang/dag
Kjellerstue selskap	388	776	Pr. gang/dag
Stor sal uten kjøkken	769	1 539	Pr. gang/dag
Storsal til trening	125	250	Pr. gang/dag
Garderobe + toalett (maks 2)	82	163	Pr. stk/gang
Tillegg for bruk av vaktmester	625	625	Pr. time
Leietaker får utlevert nødvendige nøkler på Solerød oppvekstsenter i skolens åpningstider, ev. i Servicetorget. Ved bestilling må det oppgis om vaktmester ønskes til rigging og rydding.			

6. Andre arealer			
Hvor	Innenbygds kr.	Utenbygds kr.	Pris
Revetalparken	1 253	2 505	Pr. dag

7. Meny Arena *		Innenbygds lag pr. time	Utenbygds
Vintersesong 01. november – 15. april	Trening/kamp		
	Mandag - fredag kl. 15.00 – 22.30	376	1 064
	Lørdag – søndag kl. 00.00 – 22.30		
	Turneringer på helg	501	1 251
	B.I.L, bedrifter, kommersiell bruk, messer, utstillinger og lignende	1 063	1 502
Sommeresong 15. april – 31. oktober:	Trening/kamp (kl. 15.00 – 22.30) alle dager (kl. 08.00 – 22.30 i tiden 01.07 – 15.08)	158	386
	Turneringer på helg	189	438
	B.I.L, bedrifter, kommersiell bruk, messer, utstillinger og lignende	376	564

*Ved inngåelse av langsiktige leieavtaler for treningstider reduseres prisen med 10 %.

Haugarock - priser 2020		
For medlemmer		
Medlemkontingent pr. person	1 082	
Etter nyttår	635	
For ikkemedlemmer:	Haugarock	Teknikk
Leie Haugarock til eksternt arrangement	3 600	1 900
Leie Haugarock lag og foreninger	1 082	1 082
Øving i konsertsal	1 082	1 082
backline		1 082
Øvingsrom pr. time	170	
Leie av sanganlegg	278	
Timepris personell: Kr. 490,-. Minimum 2 timer.		

Utleiepriser Tønsberg og Færder bibliotek			
Lokale lag, foreninger, privatpersoner (ikke-kommersiell), kulturskoler, studieorganisasjoner og intern leie Tønsberg og Færder kommuner, utenom ordinær åpningstid:	Pris mandag - fredag	Pris lørdag - søndag	Teknikk Lydanlegg med mikrofoner, projektor og lerret (lyd fra egen pc)
Leie Blackboxen (max 80 pers)	2 000	3 000	500
Leie Ruinene (max 250 pers)	3 000	4 000	Inkludert i leieprisen
Events og kommersielle arrangører:			
Leie Blackboxen eller Ruinene	12 000	16 000	2 000

- Ordinær pris inkluderer 3 timer for bibliotekets personale til opp- og nedrigging og arrangementsavvikling, bruk av projektor og lerret (*uten* lyd fra pc), samt lite trådløst taleanlegg med to trådløse hodebøylemikrofoner og en trådløs håndholdt mikrofon.
- For arrangementer som varer utover 3 timer, inklusive opprigging og nedrigging, faktureres kr 500 per påbegynt time.
- Timepris personell: kr 500, + 50% tillegg fra kl. 00-06.
- Arrangører må akseptere ledsagerbevis
- Bruk av Blacbox på Revetal bibliotek er gratis. En forutsetning er at arrangementet er gratis og åpent for alle.

KULTURSKOLEN	2020
Egenandel pr. skoleår	
Elevplass	3 610
Instrumentleie	680
Ensemble (allerede elev)	617
Moderasjon en søsken	993
Moderasjon to søsken	1 986
Moderasjon tre søsken	2 979
Moderasjon fire søsken	3 972
Inntektsgraderte satser ved familiens samlede inntekt på under kr, 400 000 (100% plass)	2 527
Inntektsgraderte satser ved familiens samlede inntekt på under kr, 200 000	
Mulighet for friplass etter individuell vurdering og samarbeid med andre instanser.	1 000

Areal, bygg og eiendom	2020
Reguleringssaker	
1. Forberedende behandling:	
Behandling av planinitiativ	27 130
Oppstartsmøte	46 890
2. Detaljregulering (samlet gebyr blir summen av nedenstående punkter A-F):	
A. Gebyr etter planområdets størrelse:	
0 - 2 000 kvm	60 390
2 000 - 5 000 kvm	120 770
5 000 - 10 000 kvm	181 160
10 000 - 20 000 kvm	217 395
20 000 - 30 000 kvm	243 965
30 000 - 50 000 kvm	270 535
Over 50 000 kvm	301 940
B. Gebyr etter bebyggelsens størrelse:	
0 - 1 000 kvm	43 475
1 000 - 3 000 kvm	72 464
3 000 - 5 000 kvm	115 940
5 000 - 10 000 kvm	144 930
10 000 - 20 000 kvm	173 915
20 000 - 30 000 kvm	202 900
30 000 - 50 000 kvm	217 390
Over 50 000 kvm	231 885
C. For detaljreguleringer i byområdet og lokalsentrene betales et tilleggsgebyr på 25% av basisgebyret etter pkt. 2A og 2B.	
D. For detaljreguleringer som er i strid med kommuneplanens arealdel eller områdeplan, betales et tilleggsgebyr på 25% av basisgebyret etter pkt. 2A og 2B.	
E. Ved behov for bearbeiding av digitale data som ikke oppfyller kommunens kravspesifikasjon, betales et tilleggsgebyr for arbeid inntil 1 dagsverk	8 840
For 1-2 dagsverk	17 680
F. For planforslag som endres (forslagstillerens ønske eller i forb. med innsigelser) etter at planforslaget er fremmet for planutvalget betales følgende tillegg:	
- 25% av gebyret dersom endringer genererer en begrenset høring og ny fremleggelse for planutvalget	
- 50% av gebyret dersom endringer må varsles på nytt og sendes på fullstendig høring	
3. Endring av reguleringsplan (med forenklet prosess):	
For endring delegert til administrasjonen betales	8 525
For endringer som behandles politisk betales	34 100

Areal, bygg og eiendom	2020
(tillegg på kr. 8850 for evt bearbeiding av digitale data som ikke oppfyller kommunens kravspesifikasjon)	
4. Konsekvensutredning:	
For planer som krever konsekvensutredning beregnes et tilleggsgebyr som tilsvarer 30% av satsene for reguleringsplaner etter pkt. 2 A.	
<u>Bygge- og delingssaker</u>	
2.0 Avholdelse av formell forhåndskonferanse	3 095
2.1 Søknad etter PBL § 20-4	
Mindre tiltak på bebygd eiendom ,alm. Driftsbygninger i landbruket, oppdeling av hybel	8 700
2.2 Helårsboliger og fritidsboliger etter PBL §20-3	
2.2.1 Enebolig/fritidsbolig	23 580
2.2.2. Enebolig med sekundærleilighet (inntil 60m²)	35 375
2.2.3 Boligbygg 2-4 boenheter (pr. boenhet)	
Gebyret reduseres til kr. 8785 pr. boenhet fra og med 5. boenhet og oppetter, innenfor én bygningskropp.	21 220
2.2.4 Oppdeling til boenhet(pr enhet)	21 220
2.3 Øvrige søknadspliktige bygg etter pbl. § 20-3	
0 - 50 kvm	6 720
51 - 100 kvm	20 620
101 - 200 kvm	25 775
201 - 500 kvm	31 835
501 kvm og større	31 835
	for de første
	500 kvm
	Deretter
	kr
	56.5 pr
	kvm
2.4 Øvrige tiltak	
Riving under 100 kvm	3 210
Riving over 100 kvm	6 740
Igangsettingstillatelse etter 1. gangsbehandling	11 420
Skiltplan	8 155
Skilt	5 435
Mindre foliering	2 720
Midlertidig brukstillatelse	3 260
Ferdigattest som utstedes mer en 5 år etter at igangsettingstillatelse	5 435

Areal, bygg og eiendom	2020
er gitt	
Ressursbruk for bekreftelse på lovlig etablert bruk vil variere så mye at det gebyrsettes etter tidsbruk, dog ikke under	3 260
For øvrige tiltak som krever behandl. etter plan- og bygningsloven betales et gebyr på	8 255
2.5 Påegg og ulovlighetsoppfølging	
Dersom tiltak som krever søknad og tillatelse etter pbl er satt i gang eller tatt i bruk uten at det er gitt tillatelse, eller som er utført i strid med regelverk eller vilkår i tillatelsen beregnes gebyr etter pkt. 1.5 for medgått tid:	1 105
kontorarbeid	
Befaring/tilsyn	1 295
Retur av mangelfull søknad	2 175
Etterspørring av dokumenter som er nødvendig kfr PBL sa 10 § 5-4:	
1.gang	545
2.gang	1 305
2.6 Dispensasjoner etter PBL §19-2 og fravik tekniske krav, jfr pbl. 31-2,4. ledd:	
For dispensasjoner i h.h.t. Pbl. § 19 betales et gebyr pr dispensasjon på	7 070
Ved dispensasjon etter Pbl. § 19 der regionale og statlige myndigheter er høringspart betales et gebyr på	13 050
Fravik tekniske krav, jf. Pbl§31-2,4.ledd	9 245
2.7 Delingssøknader: etter PBL § 20-1	
Pr. enhet	11 960
Tilleggsparsell, felles avkjørsler m.m.	4 125
I regulerte områder med nyere plan eller ved innløsning av festetomt kan kommunen redusere gebyret, dog ikke under kr. 3894,-pr enhet	
3.0 Forurensingssaker	
Behandling av tiltaksplaner, forurensingsforskr. kap. 2	11 795
<u>Oppmålingsarbeider</u>	
1.1 Oppretting av matrikkelenhet:	
Gebyret beregnes på grunnlag av oppmålt areal	
0 – 500	26 870
500 – 2000	31 340
Osv. med tillegg pr. påbegynt da. under 5 da	4 475
Osv. med tillegg pr. påbegynt da. under 10 da	2 030
Osv. med tillegg pr. påbegynt da. under 15 da	1 680
Osv. med tillegg pr. påbegynt da. under 20 da	1 350
Osv. med tillegg pr. påbegynt da. under 25 da	1 000
Osv. med tillegg pr. påbegynt da.	665

Areal, bygg og eiendom	2020
Ved oppretting av flere tilgrensende eiendomsenheter samtidig betales 90 % av satsene for den 6. t.o.m. den 10. enhet.	
Ved oppretting av flere tilgrensende eiendomsenheter samtidig betales 80 % av satsene f.o.m. den 11. eiendomsenhet.	
1.2 Matrikulering av eksisterende umatrikulert grunn:	
Ved krav om oppmåling av eiendomsgrenser benyttes gebyrsatser og arealgrenser for punkt 1.1ellers pkt 2	
1.3 Oppretting av anleggseiendom:	
Gebyret beregnes på grunnlag av oppmålt volum:	
0 – 2 000	15 670
Osv. med tillegg pr. påbegynt 1 000 kvm	1 015
2. Oppretting av matrikkelenhet uten fullført oppmålingsforretning:	6 265
3. Grensejustering:	
Grunneiendom og festegrunn	11 390
Anleggseiendom	8 870
4. Arealoverføring:	
Grunneiendom og festegrunn inntil 500 kvm	26 870
For areal over 500m ² brukes gebyrsatsen som oppretting av matrikkelenhet ovenfor.	
Anleggseiendom: Gebyret fastsettes jfr regulativets punkt 12	
5. Klarlegging av eksisterende grense der grensen er koordinat-bestemt ved en tidligere oppmålingsforretning, inntil 2 grensepkt	6 265
Pr. punkt for overskytende grensepunkt	2 680
6. Klarlegging av eksisterende grense der grensen ikke er koordinatbestemt ved oppmålingsforretning / eller klarlegging av rettigheter, inntil 2 grensepunkt	15 230
Pr. punkt for overskytende grensepunkt	2 680
Seksjonering:	
Seksjonering og reseksjonering	
1-8 seksjoner	10 600
9-48 seksjoner, tillegg per ny seksjon	530
49 – 88 seksjoner, tillegg per ny seksjon	265
Fra 89 seksjoner og mer	42 395
Ved behov for befarng øker prisen pr sak med	2 120
Trukket søknad, eller ikke innvilget søknad	1 125
Påbegynt sak som avbrytes belastes med ½ av laveste gebyr eller etter anvendt timer	

Areal, bygg og eiendom	2020
Registrering av tilleggsareal:	
1-8 seksjoner	5 300
9-88 seksjoner, tillegg pr ny seksjon	530
Fra 89 seksjoner og mer	42 395
Oppmåling av tilleggsareal:	
1-8 seksjoner	10 600
Tillegg per ny seksjon	530

Kommunaltekniske gebyrer 2020	2019 Tønsberg Sum inkl. mva	2019 Re Sum inkl. mva	2020 Tønsberg Sum inkl. mva
Vann	2 703,75	5 167,50	2 811,00
Avløp	4 725,00	7 310,00	4 914,00
Slam	1 006,25	1 160,00	1 016,25
Renovasjon	2 545,00	1 928,75	2 893,75
Feiing	488,75	442,5	493,75
Sum	11 468,75	16 008,75	12 128,75
Sum for normalhusholdning (uten slam)	10 462,50	14 848,75	11 112,50

HJEMMETJENESTER	2020
Praktisk bistand, hjemmehjelp:	
Inntekt inntil 2G (pris pr. mnd.)	210*
Inntekt 2G - 3G (pris pr. time)	150
Inntekt 3G - 4G (pris pr. time)	233
Inntekt 4G - 5G (pris pr. time)	331
Inntekt 5G og høyere (pris pr. time)	393
<i>* Satsen fastsettes av staten og er ikke fastsatt for 2020. Satsen i tabellen gjelder 2019.</i>	
Trygghetsalarm:	
Inntekt inntil 2G (pris pr. mnd.)	362
Inntekt 2G - 3G (pris pr. mnd.)	390
Inntekt 3G - 4G (pris pr. mnd.)	451
Inntekt 4G - 5G (pris pr. mnd.)	491
Inntekt 5G og høyere (pris pr. mnd.)	507

HELSE OG OMSORG – priser salg av mat		2020
Dagsenter for rehabilitering, Trb	Middag inkl dessert og suppe	74
Dagsenter for demente, Eik/Nes	Middag inkl dessert og suppe	74
Seniorsentrene	Middag	79
	Dessert/suppe	27
Træleborg	Annet eksternsalg	69
Træleborg og Nes	Middag, kantinesalg til ansatte og besøk, (avhengig av menyvalg)	82,00 – 99,00
Træleborg	Dessert el. suppe, kantine	27
Nes	Dessert el. suppe, kantine	22
Eik	Lunsj, kantinesalg til ansatte og besøkende.	48
Nes	Lunsj, kantinesalg til ansatte og besøkende.	42
Træleborg	Lunsj, kantinesalg til ansatte og besøkende.	34
Træleborg	Salatbar (1 boks).	26
Re	Fullpensjon, omsorgsplasser.	134
Re	Middag til beboere, omsorgsplasser.	112
Re	Middag/dessert /kaffe, Cafe Kilden – pensjonister.	128
Re	Middag/dessert /kaffe, Cafe Kilden - ord. pris.	157
Re	Liten middag / dessert/kaffe, Cafe Kilden.	93
Re	Lunsjmåltid.	44
Re	Salatbar (1 boks).	39

SKOLER		Tønsberg 2020
Opphold SFO:		
5 dager/uke		3 120
4 dager/uke		2 566
3 dager/uke		2 012
2 dager/uke		1 458
Annenhver uke		1 675
Morgenplass		495
Kost:		
5 dager/uke		220
4 dager/uke		178
3 dager/uke		136
2 dager/uke		94
Annenhver uke		105
Morgenplass		ikke kost
Satsene gjelder fra 01.02.20		
Søskenmoderasjon utgjør 30% for 2. barn og 50% fra 3. barn		

BARNEHAGER	01.01.2020	01.08.2020
Opphold barnehager:		
# 5 dagers plass betales med 100% av full sats	3 135	3 135
# 4 dagers plass betales med 90% av full sats	2 822	2 822
# 3 dagers plass betales med 70% av full sats	2 195	2 195
# Halv plass betales med 60% av full sats	1 879	1 879
# 2 dagers plass betales med 50% av full sats	1 568	1 568
<i>Inntektsgraderte satser:</i>		
Reduksjon gis til husholdninger der maksprisen utgjør mer enn 6% av inntekten. Inntektsgrensen per år for å få reduksjon i oppholdsbetaling er:	574 750	574 750
Barn over to år som bor i husholdninger med lav inntekt har rett på 20 timer gratis oppholdstid per uke. Inntektsgrensen per år for å få reduksjon i oppholdsbetaling er:	548 500	566 100
<i>Søskenmoderasjon:</i>		
30% for barn nr. to gir følgende reduksjon i kr :	940	940
50% for barn nr. tre gir følgende reduksjon i kr:	1 567	1 567

SAMMEN
SKAPER VI EN
**NYTENKENDE, TRYGG
OG BÆREKRAFTIG**
KOMMUNE

**TØNSBERG
KOMMUNE**

– der barn ler